

Št. 123 (21.360) leto LXXI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

PETEK, 29. MAJA 2015

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
Poste Italiane s.p.a. - Spedizione in
Abbonamento Postale - D.L. 353/2003
(convertito in Legge 27/02/2004
n° 46) art. 1, comma 1, NE/TS

1,20 €

Nogomet, korupcija, tudi politika

ALEKSANDER KOREN

Nekateri pravijo, da je Mednarodna nogometna zveza Fifa vplivnejša od Organizacije združenih narodov. Ne vem, ali je res tako, zagotovo pa šteje več članic. Tudi kar zadeva finančno poslovanje je precej bolj na zeleni veji kot ustanova s sedežem v newyorški Stekleni palači. OZN stalno moleduje za denar, ki ji ga države odmerjajo zelo skopuško, Fifa pa neodvisno živi na veliki nogi. Njeni funkcionarji potujejo z zasebnimi letali, si lahko privoščijo najbolj luksuzne hotele in razkošne počitnice. Bilanca Fife zadnjih štirih let znaša 5 milijard dolarjev, svetovna nogometna prvenstva so »vredna« okrog 13 milijard, kolikor je lahko, denimo, težek finančni manever v Italiji. Toliko približno znaša tudi neto zunanji dolg Slovenije. O tem, kdo bo organizator gigantskega športnega dogodka, kakršno je SP, seveda odloča Fifa. Najnovejši škandal, ki v teh dneh pretresa to organizacijo, ni za zdaj niti oplazil njenega predsednika, Švicarja Seepa Blatterja. Zato pred današnjimi predsedniškimi volitvami - kandidiral bo petič, nikakor ne razmišlja o tem, da bi odstopil. Čeprav so se drug za drugim, zaradi suma korupcije, znašli za zapahi mnogi od njegovih najozbiljnih sodelavcev. Težko je verjeti, da »lisica«, ki je na čelu Fife že celih 17 let (mimogrede, Fifa je imela v zadnjih 54 letih le tri predsednike, Blatterjev predhodnik Joao Havelange pa je »presto« zasedal celih 24 let), ne ve, kaj se nečednega dogaja za njegovim hrbtom. A je očitno, da je njegova moč tako velika, da mu njegovi nasprotniki znotraj Fife ne morejo priti do živega in bo danes najbrž vnovič izvoljen.

Afera, ki polni strani svetovnih medijev, ima tudi povsem politične in celo geostrateške razsežnosti. Blatterjevi podporniki, med katerimi je tudi ruski predsednik Vladimir Putin, trdijo, da so afero zakuhali v Združenih državah Amerike, ker jim ne gre v račun, da je Fifa naslednji dve svetovni prvenstvi dodelila nogometno pritlikavima, a energetska močnima Rusiji in Katarju. Na strani Blatterja so tudi afriške nogometne zveze. Švicarju so hvaležne, da je bilo svetovno prvenstvo pred dvema letoma prvič na afriških tleh. Osamljena je Evropa. Kljub temu, da se ponaša z najmočnejšimi svetovnimi klubi in izjemno nogometno tradicijo, njen vpliv stalno pada. In kot na vseh drugih področjih, nastopa neenotno tudi v nogometu.

SLOVENSKA MANJŠINA - Stališče paritetnega odbora

Zdravstvena reforma mora upoštevati zaščito Slovencev

Mnoge zdravstvene izkaznice še vedno brez šumnikov

TRST - Nedavno odobrena deželna zdravstvena reforma obvezuje vse zdravstvene ustanove na narodno mešanem ozemlju (32 občin) k spoštovanju zaščite slovenske manjšine. Eno so obveze na papirju, drugo je realnost, je bilo slišati na včerajšnji seji paritetnega odbora za slovensko manjšino (foto Damj@n), ki je gostil deželno odborico za zdravstvo Mario Sandro Telesco. Nerešeno ostaja vprašanje strešic na zdravstvenih izkaznicah. Popačena imena in priimki se posledično pojavljajo v zdravstvenih kartotekah in ostalih dokumentih. Telesca je priznala, da pristojnim še ni uspelo rešiti teh težav, ki po njeni oceni izvirajo iz pomanjkanja »dialoga« med deželnim in državnim informacijskim sistemom. Gre za tehnične težave, ki jih bo treba enkrat za vselej rešiti, je obljubila odborica.

Na 3. strani

TRST - Prihodnji teden Vitovska in morje spet na Devinskem gradu

Vitovska se vrača domov

Sodelovanje več kot 20 vinarjev, prigrizki 25 tržaških gostincev, posvet o mladih vinogradnikih

TRST - Vitovska in morje se po dvehletnem »izgnanstvu« v Trstu vrača domov, na Devinski grad. Osrednji festival vina avtohtone sorte so predstavili včeraj na sedežu tržaške trgovinske zbornice. Potekal bo v petek, 5. in v soboto, 6. junija. Ob pokušnjah vin več kot 20 vinarjev z italijanskega in slovenskega Krasa in prigrizku 25 tržaških gostincev bo prireditev postregla z zanimivim posvetom o zgodbah mladih vinogradnikov na Krasu in v Italiji.

Na 5. strani

V Zgoniku odprli občinsko razstavo vin

Na 8. strani

Marchi gomma dokončno zapira vrata

Na 4. strani

SKGZ: David Peterin nasledil Semoliča

Na 12. strani

Preiskujejo upravitelje centra za azilante Cara

Na 12. strani

Olympia in njena odbojarska šola

Na 17. strani

RIM - Po hudi nesreči izbruhnil val rasizma proti Romom

RIM - Prometna nesreča, ki jo je med begom pred policijo pred sinoči v Rimu povzročil voznik Lancie lybra in pri tem povzročil smrt ene osebe in ranil drugih osem, je v Italiji povzročila izbruh rasistične mržnje in vročo politično polemiko. Voznik naj bi namreč bil iz Bosne priseljen Rom. Priložnost je zagrabil vodja Severne lige Matteo Salvini, ki je zagrozil, da bo do tal porušil »ciganska« naselja. Iz leve sredine mu očitajo politično šakalstvo in neodgovorno podžiganje rasistične mržnje.

Na 11. strani

GORICA - V Kulturnem centru Lojze Bratuž podelili bralne značke

Armada malih bralcev

Učence šol goriškega ravnateljstva s svojimi pesmimi pozabaval Andrej Rozman Roza

GORICA - Armada malih bralcev je včeraj navalila v Kulturni center Lojze Bratuž, kjer je potekala podelitev bralnih značk za šole goriškega ravnateljstva. Osnovnošolce je s svojimi smešnimi, zmešanimi, groznimi in drugimi pesmimi pozabaval gledališki igralec, pesnik in pisatelj Andrej Rozman Roza. Otroci so prisluhili tudi pravljici o žabcu, prigradam zaljubljenih bobrov in »ustrahovanki«. Posebno zanimiva je bila zgodba o dežniku; Rozman je pojasnil, da mu v Ljubljani pravijo »marela« in da na koncu čudežno obrodi marelice.

Na 13. strani

LJUBLJANA - V dveh letih naj bi obravnavali vloge okrog 300.000 varčevalcev

Vlada sprejela predlog zakona o poplačilu varčevalcev LB

LJUBLJANA - Vlada je na večernejši seji za nadaljnjo obravnavo sprejela predlog zakona za izvršitev lanske sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu glede še nepoplačanih deviznih varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke v podružnicah Zagreb in Sarajevo, je po seji vlade sporočila državna sekretarka na finančnem ministrstvu Irena Sodin. V predlogu zakona, ki ga mora do 16. julija sprejeti državni zbor, so določeni parametri verifikacijskega mehanizma zahtevkov in izhodišče za obrestovanje starih deviznih vlog.

Kot je povedala Irena Sodin na novinarski konferenci po seji vlade, so v zakonu, s katerim je Slovenija prevzela obveznosti LB do starih deviznih varčevalcev, pri izhodiščih za obrestovanje »izhajali iz ohranjanja premoženja varčevalcev, ki 25 let niso mogli priti do svojih prihrankov«. Obrestna mera tako izhaja iz več delov. »Do konca leta 1991 so to pogodbene obrestne mere. Za leto 1992 obrestna mera 6 odstotkov izhaja iz same sodbe sodišča,« za obdobje od začetka leta 1993 do konca leta 2015 pa so »izračunali tehtano obrestno mero v višini 1,79 odstotka letno«.

Dodali so, da bo sprejem zakona predstavljal finančne posledice v ocenjeni višini 385 milijonov evrov, kar predstavlja ocenjeno višino glavnice za obe podružnici (257 milijonov evrov),

obresti do 31. decembra letos ter administrativne in druge stroške, povezane z izvedbo verifikacijskega postopka in z izplačili. Glavnina sredstev za izvajanje zakona bo zagotovljenih v državnih proračunih za leti 2016 in 2017, ki še nista bila sprejeta.

Kot je pojasnila Sodinova, bodo do izplačil upravičeni imetniki deviznih vlog v podružnicah LB Zagreb in Sarajevo na dan 31. decembra 1991, ki jim te vloge še niso bile izplačane, njihovi dediči in tudi fizične osebe, na katere so bile te vloge prenesene. Vse pa ob predpogoju, da stara devizna vloga ni bila že prenesena, izplačana ali uporabljena na katerikoli osnovi. Upravičenci bodo lahko zahtevke vložili od 1. decembra letos do konca leta 2017. Javni poziv za vlaganje zahtev bo objavljen najkasneje 1. novembra letos.

Sodinova je pojasnila, da so se za dvoletno obdobje odločili zaradi zapletenosti zadev - dedovanj, cesij, veliko varčevalcev pa tudi živi izven BiH in Hrvaške. 25-mesečni rok se jim je zdel razumen tudi z vidika tega, da gre za okoli 300.000 vlog, ki jih bo treba obdelati.

Rok za odločanje bo tri mesece od prejema popolne vloge, izplačilo pa bo opravljeno 30. dan po pravomočnosti odločbe na transakcijski oziroma osebni račun upravičenca ali njegovega zakonitega zastopnika, so sporočili iz Ukoma. Pristojni organ, ki bo odločal o izplačilih in urejal vse postopke, bo Sklad RS za nasledstvo, kjer je sedaj zaposlena le v.d. direktorice, za izvajanje zakona pa bodo morali v naslednjih mesecih zaposliti še okoli 30 ljudi za vodenje postopkov po zakonu o upravnem postopku.

Veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice je v zadevi Ališić in drugi zoper državo naslednice SFRJ v pilotni sodbi 16. julija lani Sloveniji naložil, da mora zaradi kršitve človekovih pravic poplačati še nepoplačane varčevalce podružnic LB v Sarajevu in Zagrebu. Za sprejetje vseh ukrepov, ki bodo omogočili plačilo starih deviznih vlog, vključno s spremembami zakonodaje, ji je dal leto dni časa. (STA)

Imenovanji novih državnih sekretarjev

LJUBLJANA - Vlada je včeraj za državno sekretarko v premierjevem kabinetu za področje socialnih zadev imenovala Andrejo Črnak Meglič, za generalnega sekretarja v ministrstvu za delo pa dozdajšnjega v. d. generalnega sekretarja Andreja Hudoklina. Podala je tudi soglasje k imenovanju Jadrana Lenarčiča za direktorja Instituta Jožef Stefan.

SLOVENIJA - Poročilo KPK za leto 2014

Lani manj prijav primerov korupcije

LJUBLJANA - V letu 2014 se je trend rasti pripada novih prijav suma korupcije in drugih kršitev na Komisijo za preprečevanje korupcije (KPK) ustavil, hkrati pa je KPK sprejel manj zaključnih dokumentov kot leto prej, je zapisano v poročilu o delu komisije v letu 2014. Slednja se sicer sooča s kadrovskim primanjkljajem.

Kot je zapisano v poročilu, ki ga je predsednik KPK Boris Štefanec v sredo predal predsedniku DZ Milanu Brglezu, včeraj pa še predsedniku republike Borutu Pahorju, je KPK v letu 2014 sprejel 935 zaključnih dokumentov v zadevah suma korupcije, leta 2013 pa 1004.

Padec števila prijav in sprejetih zaključnih dokumentov je bil za senat KPK, ki je poročilo sprejel soglasno, objavljeno pa je bilo včeraj na spletni strani KPK, pričakovano. V poročilu je pojasnjeno, da je bil sedanji, novi senat komisije zaradi ponavljajočih postopkov imenovanj operativni šele sredi junija lani in da je bila zato za tri mesece prekinjena kontinuiteta njegovega odločanja.

V letu 2014 je KPK v reševanje prejel 1467 novih prijav, od katerih jih je 771 zavrzel, 696 pa jih je poslal v predhodni preizkus. Med prejetimi zadevami je največ prijav suma korupcije. Skupaj je KPK lani rešil 1973 zadev, in sicer tako, da je bodisi izdal zaključni dokument, zadevo zavrzel, odgovoril drugim pristojnim organom in podobno. V 60 primerih je KPK uvedel postopek o prekršku zaradi kršitve zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, v 108 primerih je organom odkrivanja in pregona podal ovadbo oziroma

ma naznanil suma storitve kaznivega dejanja, v 98 primerih pa je dal pobudo nadzornim organom za izvedbo postopka iz njihove pristojnosti. V letu 2014 je v obdelavo prejel tudi 10.338 novih poročil o premoženjskem stanju funkcionarjev, zabeležil 1118 lobističnih stikov, nadgradil Supervizor in vzpostavil elektronski register tveganj.

Zoper odločitve KPK je bilo v letu 2014 na upravno sodišče vloženo šest tožb. V poročilu senat izpostavlja tudi potrebo po spremembah zakonodaje glede delovanja KPK, pri čemer naj bi vlada spremembe pripravila do konca letošnjega leta. Med kadrovskimi in finančnimi zadevami poročilo izpostavlja, da je proračun KPK lani znašal nekaj manj kot 1,57 milijona evrov, KPK pa je imel na zadnji dan preteklega leta zaposlenih 32 uslužbencev in tri funkcionarje.

Od imenovanja novega senata povprečna bruto plača predsednika KPK znaša 3805 evrov, medtem ko je leta 2010 znašala okoli 5100 evrov. Znižala se je tudi povprečna bruto plača zaposlenih. Leta 2008 je znašala 3422 evrov, lani pa 2035 evrov. Po podatkih iz poročila je KPK do konca lanskega leta zapustilo deset uslužbencev, ki jih še niso uspeli v celoti nadomestiti, zaradi česar naj bi bil KPK kadrovsko precej podhranjen. Kot navaja poročilo, bi morali za normalno delovanje imeti vsaj 90-odstotno kadrovske zaposlenosti, kar pomeni, da bi morali zaposliti vsaj še pet ljudi.

Ob desetletnici obstoja KPK je lani izvedel tudi sklop preventivnih dogodkov pod imenom Teden boja proti korupciji.

Pribežnik pod priklopnikom v napačno smer

DANE - V sredo okrog 10.30 je osebe slovenske družbe za avtoceste DARS poklicalo koprsko policijsko upravo in sporočilo, da je na cestninski postaji Dane izpod tovornega vozila skočila neznanca oseba, ki se je peš odpravila proti Sežani. Voznik tovornega vozila, 30-letni Divačan, se je pripeljal iz tržaškega pristanišča, vozil pa je proti Ljubljani. Pri Danah se je ustavil, da bi vzel listič za cestnino, takrat pa je izpod priklopnika skočil neznanec, ki se je po avtocesti peš odpravil nazaj proti Sežani. Moškega so policisti ustavili in ugotovili, da gre za 20-letnega državljanca Afganistana brez osebnih dokumentov. Skrit pod priklopnikom, natovorenem na ladji iz Grčije, je pripotoval v tržaško pristanišče. Od tam se je skrit pod priklopnikom tudi odpeljal iz luke misleč, da je še vedno v Italiji in ob prvem postanku skočil na cesto. Policisti so ga pridržali, vrnilo ga bodo v Italijo.

Intervju z Jožkom Gerdolom ob njegovem 90. rojstnem dnevu

TRST - Televizijski koticček TDD predstavlja na deželni mreži RAI3 Bis bo nocoj okrog 20.50 posvečen nekdanjemu napovedovalcu Radia Trst A Jožku Gerdolu, ki danes praznuje častitljivih 90 let. Breda Susič ga je ob tej priliki intervjuvala na njegovem domu na Rocolu v Trstu. Nastal je daljši, zelo osebni pogovor, v katerem se Gerdol tudi preko anekdot spominja svojih radijskih sodelavcev in prvih pionirskih časov dela na radiu, ko ga je še upravljala zavezniška vojaška uprava. Pripoveduje pa tudi o svojih šolskih letih med Rocolom in Katinaro. O katinarski župniji je tudi napisal knjižico, ki jo je leta 1993 izdala založba Mladika. V intervjuju se Jožko Gerdol bežno dotakne tudi vloge, ki jo je imela katinarska župnija pri ohranjanju slovenstva, spominja pa se tudi šolanja na liceju Prešeren, kjer je bil med prvimi slovenskimi maturanti. Režiserka oddaje je Loredana Gec. Ponovitev bo v sredo, 3. junija ob 20.10.

SLOVENIJA - Predsednik vlade Miro Cerar danes pri papežu Frančišku

V Vatikanu tudi o istospolnih zvezah

V središču pozornosti pogovora dvostransko sodelovanje in obenem pereči mednarodni problemi ter krizna žarišča

VATIKAN - Predsednik slovenske vlade Miro Cerar bo danes na uradnem obisku v Vatikanu, kjer ga bo sprejel papež Frančišek. Po napovedih se bosta pogovarjala o dvostranskem sodelovanju in o perečih problemih mednarodne skupnosti, zlasti o krizah v Siriji, Ukrajini in Severni Afriki ter trpljenju beguncev v Sredozemskem morju. Premier se bo sešel tudi z vatikanskim državnim tajnikom Pietrom Parolinom, s katerim bosta izmenjala podrobnejša stališča do razmer in možnosti delovanja na Zahodnem Balkanu - papež bo v začetku junija obiskal Sarajevo - in v Ukrajini. Prefektu Vatikanske knjižnice Cesaru Pasiniju pa bo predsednik slovenske vlade predal Icotheco Valvasoriano.

Premierjev obisk pri papežu bo v prvi vrsti namenjen poglobljanju ter krepitevi odnosov in dialoga med Slovenijo in Svetim sedežem.

Odkar je spomladi 2013 papeški položaj prevzel Frančišek, je Cerkev na Slovenskem doživela pomembne spremembe v samem vrhu. Nadškofovska sedeža v Ljubljani in Mariboru sta se spraznila konec julija 2013,

Papež Frančišek

ARHIV

Miro Cerar

ARHIV

ko sta zaradi vloge pri poslovnih odločitvah, ki so privedle do finančnega zloma mariborske nadškofije, po papeževem pozivu odstopila tedanja nadškofa Anton Stres in Marjan Turnšek. Oktobra lani je papež za novega ljubljanskega nadškofa metropolita imenoval Staneta Zoreta, marca letos pa za

novega mariborskega nadškofa metropolita jezuitskega duhovnika Alojzija Cvikla. V začetku februarja je Frančišek imenoval tudi novega ljubljanskega pomožnega škofa Franca Šuštarja. Pred malo več kot mesecem dni pa je v Vatikanu začel delovati novi slovenski veleposlanik Tomaž Kunstelj.

Cerar in predstavniki Slovenske škofovske konference (SŠK) so sicer na ponedeljkovem srečanju ugotovili, da so odnosi med državo in Cerkvijo dobri, dogovorili pa so se tudi za nadaljnji dialog med vlado in SŠK.

Cerkev si prizadeva za obuditev sodelovanja s Slovenijo na področju verskih skupnosti, ki je v zadnjih letih zamrlo. Premier Cerar je ob umestitvi nadškofa Zoreta novembra lani ocenil, da mora biti položaj verskih skupnosti v državi takšen, kot ga določa ustava, kar pomeni, da morajo biti Cerkve in vse ostale verske skupnosti svobodne, hkrati pa ločene od države.

Zore je po lanskem srečanju s predsednikom vlade tudi izrazil željo po obuditvi mešane krovnice komisije za odnose med Cerkvijo in državo. Tovrstna komisija, ki je usklajevala odprta vprašanja med katoliško cerkvijo in vlado, je delovala med letoma 1993 in 1997; državni del komisije je imenovala vlada, cerkvenega pa Slovenska škofovska konferenca.

Komisija je med drugim pripravljala predloge glede sodelovanja med Cerkvijo in državo, obravnavala vprašanja v zvezi z de-

nacionalizacijo cerkvenega premoženja ter urejala prošnje za pridobitev slovenskega državljanstva duhovnikov in redovnikov, premeščenih v Slovenijo. Kot je nadškof nedavno povedal za Reporter, so obuditev komisije prepustili apostolskemu nunciju v Sloveniji in predsedniku vlade, očitno pa se je nekje nekaj zataknilo.

Vatikan si poleg tega že vrsto let prizadeva, da bi v Sloveniji ustanovili vojaški ordinarijat, ki bi skrbel za duhovno oskrbo vojakov in policistov in bi ga vodil škof, cerkvenopravno pa bi bil izenačen s škofijo.

Vojaški ordinarijat sicer ne bi bil novost, saj duhovna oskrba v Slovenski vojski že obstaja. Pravni temelj za ustanovitev vojaškega ordinarijata je sporazum med Slovenijo in Svetim sedežem iz leta 2001. Po pisanju Dnevnika naj sicer Cerar s papežem tokrat ne bi govoril o tej temi. Je pa pričakovati, da bo papež s slovenskim premierjem govoril o novem slovenskem zakonu o zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, s katerim istospolni pari dobivajo pravico do sklenitve zakonske zveze in tudi do posvojitve otrok. (STA)

PARITETNI ODBOR ZA SLOVENSKO MANJŠINO - Srečanje z deželno odborništvom za zdravstvo Telesco

Več slovenščine v bolnišnicah in zdravstvenih ambulantah

Slovenska socio-pedagoška služba nujno potrebuje več osebja - Kdaj zdravstvene izkaznice brez napak?

Paritetni odbor za slovensko manjšino se je včeraj ukvarjal z zdravstvom, šolstvom, izvajanjem zaščitnega zakona in Narodnim domom pri Sv. Ivanu v Trstu

FOTO DAMJ@N

TRST - Nedavno odobrena deželna zdravstvena reforma obvezuje vse zdravstvene ustanove na narodno mešanem ozemlju (32 občin) k spoštovanju zaščite slovenske manjšine. Eno so obveze na papirju, drugo je realnost, je bilo slišati na včerajšnji seji paritetnega odbora za slovensko manjšino, ki je gostil deželno odbornico za zdravstvo Mario Sandro Telesco. Predsednica Ksenija Dobrila jo je povabila na sejo z namenom, da odbornica obrazloži kje in kako namerava Dežela izvajati reformo ob spoštovanju pravic pripadnikov slovenske narodne skupnosti.

»Reforma postavlja v središče občane, kar pomeni, da mora spoštovati tudi njihove narodnostne in jezikovne pravice,« je dejala odbornica. Paritetni odboru je predstavila področja, na katerih nameravajo zdravstvene ustanove poskrbeti za vidno dvojezičnost, kot so napisi na informativnih tablah v bolnišnicah, zdravstvenih ambulantah in domovih. Slovenščina je na tem področju, razen nekaterih izjem, pravi tujek, zato je treba na tem področju dejansko začeti znova. Paritetni odbor je »postavil na pladenj« dve kočljivi zadevi: slovensko socio-pedagoško službo in zdravstvene izkaznice.

Služba, ki je namenjena otrokom

slovenskih šol s posebnimi potrebami, je bila in je zelo pomembna ustanova, ki jo je treba nadgraditi tudi spričo novih potreb, ki se pojavljajo na tem področju. Služba je kadrovsko podhranjena in ni v celoti »operativna« na Gorškem, svoj »delokrog« pa bo morala celovito razširiti tudi na špetersko dvojezično šolo. Odbornica Telesca je obljubila, da bo njeno odborništvu proučilo pripombe in zahteve paritetnega odbora, da bo omenjena služba še bolj pomagala slovenskim otrokom s psihičnimi in drugimi motnjami. To mora postati sestavni del zdravstvene reforme, ki po oceni Telesce že namenja prvenstveno pozornost osnovni zdravstveni in socialni oskrbi.

Nerešeno ostaja vprašanje strešic na zdravstvenih izkaznicah. Popačena imena in priimki se posledično pojavljajo v zdravstvenih kartotekah in ostalih dokumentih. Telesca je priznala, da pristojnim še ni uspelo rešiti teh težav, ki po njeni oceni izvirajo iz pomanjkanja »dialoga« med deželnim in državnim informacijskim sistemom. Gre za tehnične težave, ki jih bo treba enkrat za vselej rešiti, je obljubila odbornica. Takšne in podobne obljube smo slišali tudi od njenih predhodnikov.

S.T.

ZAŠČITNI ZAKON Velike zamude bremenijo javne uprave

TRST - Državna administracija še ni dodelila Furlaniji-Juljski krajini denar iz zaščitnega zakona, ki je namenjen javnim upravam za rabo slovensščine. V državnih blagajnah je 2,6 milijona evra (dva milijona iz leta 2012 in 600 tisoč evrov iz leta 2013), ki bi jih lokalne uprave (pokrajine, občine in razne javne ustanove) še kako potrebujejo za prevajalske službe, tolmačenje in t.i. jezikovna okenca.

Predsednica paritetnega odbora Ksenija Dobrila je na to opozorila deželnega odbornika Giannija Torrentija, ki je sicer že nekajkrat pozval pristojne v Rimu, da »sprosti« ta finančna sredstva. Denar sicer je, a je neizkoriščen.

SVETI IVAN - Stališče paritetnega odbora »V Narodni dom SLORI in knjižnica«

TRST - Paritetni odbor za slovensko manjšino podpira zamisel, da bi se v Narodni dom pri Svetem Ivanu vselila Narodna in študijska knjižnica (NŠK) ter Slovenski raziskovalni inštitut (SLORI). To je povedala predsednica odbora Ksenija Dobrila, ki je sporočila, da je v zvezi z namembnostjo te stavbe (spodnja fotografija je iz leta 2008, ko so delavci iz nje odnašali gradbeni material in odpadke) prejela pismo Deželnega ravnateljstva za nepremičnine in premoženje. Deželna služba sporoča, da je s strani slovenskih ustanov in predstavnikov slovenske manjšine prejela kar nekaj predlogov, nasvetov in ne ravno usklajenih sugestij o namembnosti svetoivanskega doma. Od tod prošnja paritetnemu odboru, da se v svojstvu institucionalnega telesa opredeli o tem vprašanju.

Predsednici Dobrili se zdi smiselno in koristno, da bi se k Sv. Iva-

nu vselila raziskovalni inštitut in knjižnica, ki sta za to ne samo pokazali veliko zanimanje, ampak predložili tudi konkretne načrte. Slovenski ustanovi bi imeli tam svoj osrednji sedež in prostore za dejavnost, je dejala predsednica, ki bo stališče paritetnega odbora posredovala deželni upravi.

Paritetni odbor se je včeraj ukvarjal tudi s slovenskim šolstvom. S tem v zvezi je na avdicijo povabil vodjo deželnega urada za slovensko šolo Igorja Giacominiya, ki je predstavil situacijo in težave na tem področju. Izpostavil je še vedno zelo težavno »prodiranje« slovensčine v informacijski sistem italijanskega šolskega ministrstva, beseda pa je tekla tudi o didaktičnih in administrativnih zadevah, ne nazadnje o državni šolski reformi ter njenih učinkih na šolstvo s slovenskim učnim jezikom.

S.T.

BENEČIJA - Seja posvetovalne komisije FJK

Zakaj denar za Slovence, ki je namenjen proti manjšini?

TRST - Deželna posvetovalna komisija za slovensko manjšino se je na včerajšnji seji ukvarjala s Slovenci v videmski pokrajini. O tem so uvodoma poročali Luigia Negro, Riccardo Ruttar in Miha Obit, razpravo pa je povzel deželni odbornik Gianni Torrenti. Na seji je bil tudi deželni svetnik Igor Gabrovec.

Iz uvodnih poročil je prišlo do izraza, da Benečija preživlja zelo delikatne gospodarske in splošne družbene trenutke. Tamkajšnja slovenska skupnost je že zgodovinsko gledano zelo ranljiva, zato ji nikakor ne koristijo zadnje polemike v zvezi z domačim narečjem (za nekatera je to »po našin«), češ da nima nič skupnega s slovenščino in Slovenci.

Poročevalci so s tem v zvezi ožigosali stališče nekaterih občinskih uprav, ki sicer zanjajo prisotnost Slovencev in slovenskega jezika na lastnem ozemlju, obenem pa dobivajo iz javnih skladov finančne prispevke za slovenski zaščitni zakon. Po mnenju Ruttarja, Obita in Negrove bi morala Dežela proučiti te pojave in preveriti, če so te uprave sploh upravičene do

Deželni odbornik Gianni Torrenti

takšne finančne pomoči, če ta denar v resnici potem uporabljajo proti slovenski manjšini.

Komisija bo na osnovi včerajšnje seje pripravila stališče, ki ga bo Torrenti posredoval deželni vladi. Koristno bi bilo, da bi se o tem opredelil tudi deželni svet, je bilo slišati še na seji.

AVTOCESTA A4 - Financiranje Za tretji vozni pas še 150 milijonov

TRST - Upravni svet zavoda Cassa Depositi e Prestiti je zagotovil 150 milijonov evrov financiranja za tretji odsek del namenjen realizaciji tretjega voznega pasu na avtocesti A4 med Trstom in Benetkami. Znesek naj bi uporabili za širitev avtoceste od kraja Alvisopoli vse do Gonarsa in za s tem projektom povezano preureditev odseka državne ceste števil. 352.

Predsednica dežele FJK Debora Serracchiani, ki je tudi izredna komisarka za širitev avtoceste A4, je izrazila zadovoljstvo zaradi dodelitve novih sredstev, ki po njeni oceni potrjujejo učinkovitost metode dogovarjanja z rimsko vlado in odpravljajo vse morebitne dvome o izvedljivosti projekta. Slednjega sicer zavirajo še nekatere nedorečenosti v postopku, za katere pa Serracchianijeva pričakuje v kratkem zeleno luč državnega odvetništva, kar naj bi omogočilo oddajo del za tretji pas v omenjenem odseku najkasneje do konca tega leta.

Projekt širitve avtoceste A4 je eden prvih, ki jih bo Italija kandidirala za koriščenje sredstev iz Evropskega plana za strateške investicije (ti. plan Juncker), saj gre za prometnico vseevropskega pomena na osi 5. evropskega prometnega koridorja med Lizbono in Kijevom.

Zamenjava na čelu družbe FVG Strade

VIDEM - Družba FVG Strade, ki upravlja nekdanje državne ceste, danes v pristojnosti dežele, je na skupščini članov odobrila obračun za leto 2014. Obenem je to bila priložnost za predajo štafetne palice med predsednikom Robertom Pavottijem in naslednikom, odv. Giorgiom Damianijem, ki ga je pred kratkim imenovala deželna uprava. Deželna odbornica za infrastrukturo Mariagrazia Santoro je izrazila zadovoljstvo zaradi prenove družbe, za kar se je zahvalila dosedanjim upraviteljem. Napovedala je, da bo dežela načrt za načrtom temeljito vzela v pretres vse odprte postopke in načrtovane posege, da bi povečali učinkovitost družbe in odgovorili na upravičena pričakovanja občanov. V upravnem svetu družbe bosta poleg odv. Damianija, ki bo za prejemal 55 tisoč evrov letno, Diana Luddi in Giulio Pian. Oba sta deželna funkcionarja, zato bo dežela prihranila 210 evrov bruto za vsako sejnino.

Pokrajina za preklc omizja o plinskem terminalu

Predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat prosi italijansko ministrstvo za gospodarski razvoj, naj prekliče za 11. junij napovedano sejo omizja o žveljskem plinskem terminalu družbe Gas Natural. Zasedanje so že enkrat preložili na zahtevo Pokrajine. V pismu, ki ga je poslala v Rim, opozarja, da okoljsko ministrstvo še ni izdalo okoljskega dovoljenja za dela, ki bi bila potrebna za priključitev plinskega terminala na državno plinsko omrežje. Tozadevni načrt je svoj čas predložila družba Snam in še čaka na presojo pristojne komisije v okviru okoljskega ministrstva (iste komisije, ki je samemu terminalu prižgala zeleno luč). Brez omenjenega dokumenta o načrtu družbe Snam pa po mnenju pokrajinske predsednice ni mogoče razpravljati o gradnji terminala, ker sta projekta med seboj tesno povezana. Poropatova navedba, da se je prejšnje omizje o terminalu novembra 2012 sklenilo ravno z ugotovitvijo, da bo do prihodnje razprave potrebno počakati na odlok, ki določa, da je načrt družbe Snam uskladjiv z okoljem. Predsednica obenem pravi, da je pristojna komisija med obravnavo načrta za gradnjo terminala »izrazila velike pomisleke« o načrtu družbe Snam.

Mladinski hotel na Miramaru na prodaj

Vse kaže, da je mladinski hotel na Miramaru na prodaj. Rimska nepremičninska agencija je namreč na svoji spletni strani objavila oglas o prodaji mladinskega hotela Tergeste, strukture, ki je sprejemala vsako sezono na stotine mladih turistov. Trinadstropno poslopje s pogledom na morje obsega vsega 750 kvadratnih metrov, ima 68 ležišč in razpolaga z veliko teraso in vrtom. Prodajna cena naj bi znašala nekaj več kot 5 milijonov 600 tisoč evrov. Lastnik mladinskega hotela včeraj ni hotel dati nobene izjave o domnevni prodaji nepremičnine.

DIVJI PRAŠIČI - Veterinar Egon Malalan meni, da je odstrel edina možna rešitev

Sožitje med človekom in divjim prašičem ni možno

Stanje populacije divjih prašičev je preseglo meje sprejemljivih okvirov. S tem se strinja tudi veterinar in lovec Egon Malalan z Opčin, ki ocenjuje, da se okolje ne more prilagoditi na tako povečanje števila divjih prašičev. Ti ne ogrožajo le pridelkov na poljih, ampak povečujejo tudi možnost širjenja prašičjih bolezni. Veterinar je omenil zlasti zoonoze, bolezni, za katerimi obolevajo ljudje in živali.

Na krajšem klepetu je veterinar povedal, da je za omejitve števila divjih prašičev edina rešitev odstrel. Je to najlažja

EGON MALALAN

ali edina možnost? Sogovornik je odločno rekel, da je to edina možna rešitev, pa čeprav se s tem brzkone ne strinjajo društva za pravice živali. Kot glavna motiva za odstrel je naštel preprečevanje resne škode ter interes zdravja ljudi in javne varnosti. »Človek in divja žival ne moreta sobivati. Tega se je dobro zavedala že cesarica Marija Terezija, ki je izdala odlok o iztrebitvi divjih prašičev na poseljenih območjih,« je bil slikovit Malalan in v isti sapi spomnil, da je ta žival koristna le v gozdu, v urbanem okolju pa nima nobene funkcije. Obsodil je tudi ljudi, ki divje prašiče krmijo. »Če ljudje teh živali ne bi krmili, se samice ne bi gonile. Pri nas pa se zaradi preobilice hrane gonijo že mlade svinje (po 1. letu starosti namesto po 2. letu, kar je naravno),« je Malalan s strokovnega zornega kota

DIVJI PRAŠIČI - Dolina Ščetinec na dvorišču

Mesto, kjer je divji prašič razril mrežo FOTODAMJ@N

Divji prašič se je pretekli teden pritihotopil na dvorišče doma Iva Bandija v Dolini, v bližini tamkajšnjega otroškega vrtca. Razril je kakih 5 metrov elektrovarjene mreže in si pod njo utrl pot. Zjutraj ga je opazila Bandijeva hči in opozorila očeta.

Ščetinec se je potem skrnil, na podvečer pa so ga opazili na dvorišču soseda Silvija Tavčarja. »Potepal se je tik hiše, malo je manjkalo, da ni stopil v kuhinjo,« je v sredo pripovedoval Bandi. Po njegovem mnenju naj bi ga na dvorišče »privabil« majhen bazenček na dvorišču, ob katerem naj bi se odžejal, potem pa naj bi ne našel poti nazaj. Zato se je podnevi skrnil in stopil spet na plan šele zvečer.

Takrat so domači odprli vhodna vrata dvorišča in divji prašič je stekel skozi njega in se ... poslovil.

M.K.

DIVJI PRAŠIČI - Odbornik Panontin: Okrepitev lova

Tri dni potem, ko je divji prašič v Podlonjerju ranil domačina Bruna Zerila in pobil njegovega psa, se je oglasil deželni odbornik za lov Paolo Panontin in napovedal, da bo dežela »kmalu izdala nove ukrepe za nadaljnjo omejitve ščetinarjev.«

PAOLO PANONTIN

V kratkem naj bi odobrili deželni načrt za živalstvo, ki naj bi za območje okrog Trsta predvideval specifične norme za omejitve ščetinarjev, in sicer »z okrepitevijo lovskega pritiska«. Panontin je spomnil, da je lov na Tržaškem dovoljen od 15. maja do 15. januarja za največ pet dni tedensko, in sicer dve uri pred sončnim vzhodom in dve uri po sončnem zatonu. Divji prašiči naj bi se približali obljudenim krajem, ker »izkoriščajo ostanke hrane med odpadki«.

Deželni odbornik je omenil, da lov izven predvidenih rokov in izven lovskih območij ni mogoč. Za »nadzor« nad ščetinarji, naj bi bila pristojna pokrajina, in sicer »s sprejemom izjemnih norm, kot to predvideva deželni zakon št. 14 iz leta 2007.« Panontin je vsekakor zagotovil, da bo dežela povišala odškodninski sklad za kritje škode, ki jo povzročajo živali.

M.K.

pojasnil proces reprodukcije. Po njegovih navedbah bi bil potreben večji nadzor nad meščani, ki krmijo divjad, kazni za prekrške pa bi morale biti visoke. Da bi se škoda na kmetijskih površinah zmanjšala, bi morali kmetje postaviti močne električne pastirje, ki so se poleg od-

strela izkazali za edini zanesljiv način, da se divje prašiče odvrne od njiv.

Politika upravljanja z divjimi prašiči bi po Malalanovem mnenju morala temeljiti na sistemskem pristopu k reševanju problemov, pri katerem bi sodelovali javne uprave, lovci in kmetje. Kot

lovec se je Egon Malalan spomnil tudi na pretekle izkušnje, ki kažejo, da se politiki te problematike nikoli niso lotili resno. S prisposodobno »tresla se je gora, rodila se je miš« je sogovornik izrazil bojazen, da bi tudi tokrat vse ostalo le pri obljubah in dobrih namelih. (šč)

TRGOVINA - Krizi v trgovini na drobno ni videti konca

Marchi Gomma zapira še zadnja vrata

Več kot stoletno poslovno tradicijo družina Marchi prekinja z bolečim, a mirnim srcem, ker bodo lahko poravnali vse obveznosti do zaposlenih

Marchi Gomma, ena najstarejših tržaških trgovin, po več kot sto letih delovanja zapira vrata še zadnje poslovalnice. Pred meseci je družinsko podjetje Marchi Gomma spa že zaprlo trgovino z železnino in trgovino s sezonskimi artikli (božično okrasje, pustno opremo ter vrtno opremo), zdaj pa so zaradi krize prisiljeni zapreti še zadnjo trgovino v Ul. Zonta (na vogalu z Ul. Valdirivo). Delo bo izgubilo še zadnjih šest zaposlenih (v vseh treh trgovinah je delalo okrog 15 oseb), ki so imeli službo v trgovini s kuhinjskimi pripomočki, v kateri so Tržačani več kot sto let lahko nabavljali ponve, lonce, kozarce, pekače, skodelice, plastične prte in vse ostalo, kar potrebujemo v kuhinji.

Odločitev za zaprtje še zadnje trgovine Marchi Gomma je bila premišljena. Do zadnjega so upali, da bodo nadaljevali z dejavnostjo, ki pa je v spremenjenih razmerah na trgu žal postala ekonomsko neupravičena. To je povedal lastnik Giovanni Marchi, ki zelo obžaluje odločitev o prekinutvi družinske tradicije, a obenem je vesel, da lahko dejavnost zaprejo do-

stojno in poravnajo vse obveznosti do svojih zaposlenih, ki bodo po uradnem zaprtju (14. junija) upravičeni do mesečnega nadomestila za dohodke ob izgubi delovnega mesta. Na vprašanje, kdaj so sprejeli to drastično odločitev, je Gianni Marchi odgovoril, da so sredi aprila ocenili, da je nesmiselno vztrajati pri poslovanju, ki samo odžira denar. Po njegovih navedbah so se razmere na tržišču začele spreminjati že v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, svoj delež je prispeval tudi stečaj TKB, ki je bila posrednik med import-export dejavnostjo podjetja Marchi spa in jugoslovanskimi podjetji. Tržaški trgovec se namreč ni ukvarjal le s prodajo na drobno; posloval je tudi z ladjedelnicam, tesarskimi delavnicami ... »Vseskozi pa smo dobro skrbeli tudi za naše kupce. Njihove potrebe in želje so bile vedno na prvem mestu. Nabor naših izdelkov je bil izredno širok. Stranke so pri nas dobile tudi nadomestne plastične pokrovčke za palice ali pa poliuretansko peno, razrezano po meri,« je pojasnil Gianni Marchi, ki je potožil nad

Tudi trgovina s stoletno tradicijo Marchi Gomma klonila FOTODAMJ@N

konkurenco, s katero so se morali soočiti vsak dan. »Naša konkurenca so bili tako supermarketi, ki so kupcem ponujali posode ali ponve po ugodnejših cenah, kakor tudi trgovine z vrtno opremo in trgov-

ski velikani«, je dejal Marchi in v isti sapi dodal, da je konkurenca lahko spodbudna, a le v primeru, če za vse veljajo enaka pravila.

S tem, da so gospodarske razmere

v trgovinski dejavnosti zelo zaostrene, še posebej v Trstu, se je strinjal tudi Paolo De Carli, svak Giovannija Marchija. Po njegovih besedah težave v italijanski trgovini povzročajo administrativne in davčne obremenitve. »V danih razmerah je skoraj nemogoče izboljšati privlačnost poslovno-trgovinskega okolja in tako ponovno spodbuditi njegovo rast. Živimo v časih, ko je obdavčitev podjetij z davki in prispevki nesorazmerna s prihodki. Na dnevnem redu politikov so vsak dan različni predlogi novih davčnih obremenitev,« je bil kritičen gospod De Carli, ki je prepričan, da bi trgovski sistem potreboval vrsto spodbud in ne novih davkov.

Kaj se bo zgodilo z lokacijo, kjer zdaj stoji trgovina Marchi Gomma, še ni znano. Podjetje se pogaja z morebitnimi kupci, a zaenkrat nič ne kaže, da bi na tej lokaciji nekdo drug nadaljeval z dejavnostjo. Tako se v Trstu končuje še ena uspešna družinska zgodba, z njo pa tudi gotovost za zaposlene ...

Sanela Čoralic

KULINARIKA IN ENOLOGIJA - 5. in 6. junija v Devinu

Festival Vitovska in morje se vrača na Devinski grad

Danes teden se v Devinski grad vrača pravljica zgodba vitovske, o poimenovanju katere je malo znanega. Dilema je, ali se sorta tako imenuje, ker ima trta močne vitice, s katerimi se med močno burjo oklepa opore, ali pa zato, ker naj bi z njo plavečevali viteze, ki so v starih časih branili Trst. 5. in 6. junija bodo devetič zapored obudili vinsko prireditev, s katero želi Društvo vinogradnikov s Krasa povečati prepoznavnost domačih vinogradnikov in vinarjev in festival izkoristiti za skupno promocijo. *Vitovska in morje* se po dveletni odsotnosti v Devinu vrača domov - v Devinski grad, kjer bo v petek, 5. junija, in v soboto, 6. junija, mogoče degustirati vino več kot 20 vinarjev z italijanskega in slovenskega Krasa, 25 tržaških gostincev pa bo ponujalo prigrizke (finger food), ki bodo kot slasten grizljaj pospremili kozarce avtohtone kraške vitovske.

Letošnji festival vitovske so organizatorji predstavili na včerajšnji novinarski konferenci na sedežu tržaške Trgovinske zbornice, ki prireditev podpira že od vsega začetka. V družbi podpredsednika Pokrajine Trst Igorja Dolenc in deželnega svetnika Stefana Ukmarja je dobra poznavalka vinske kulture Aurora Endrici predstavila spremljevalne prireditve, od katerih sta se dve že zgodili, tretja pa bo na programu 3. junija v NH hotelu v Trstu. Endricijeva je predstavila tudi program dvodnevnega festivala, ki ga bo uvedel posvet z naslovom *Zgodbe mladih vinogradnikov na Krasu in v Italiji*. Na njem bodo svoje izkušnje predstavili mlad kraški vinogradnik Gabriel Cernigoj, Carlotta Rinaldi, hči enega osrednjih vinarjev v Piemontu, in Patrik Uccelli, tridentinski vinar. Predavanje v konferenčni dvorani Devinskega gradu se bo začelo ob 15. uri. Ob 17.30 se bo začela uradna otvoritev festivala z degustacij; ob dobri vitovski bodo obiskovalci pokušali tudi morske dobrote iz Tržaškega zaliva, ki jih bo predstavila in pripravila chefinja Ami Scabar. Predstavitev vinarjev in vinogradnikov tržaškega in slovenskega Krasa se bo nadaljevala v soboto (začetek ob 17.30). Za degustacijo vin in pokušnjo prigrizkov bodo obiskovalci odšteli 25 evrov (20 evrov člani AIS, FIPE, ONAV, SLOW FOOD).

Ponosen nad organizacijo prireditve je tudi novi predsednik Društva vinogradnikov s Krasa Matej Skerlj, ki se je včeraj zahvalil vsem, ki so sodelovali pri realizaciji dogodka, in spomnil, da je *Vitovska in morje* ena redkih prireditev, ki jo organizirajo izključno vinogradniki. (sč)

Predsednik Društva vinogradnikov s Krasa Matej Skerlj (na sredini) je ponosen nad prireditvijo

FOTODAMJ@N

DEVIN-NABREŽINA - Odbornica Kobau

Odstop? Morda ...

Že 11. maja je napovedala odstop, ki pa naj bi ga uresničila 18. junija

Devinsko-nabrežinska odbornica za socialne zadeve Tatjana Kobau je 11. maja podpisala in občinskemu tajništvu posredovala odstopno izjavo. V njej je zapisala, da bo dober mesec pozneje, 18. junija, odstopila z mesta odbornice. O zadevi je obvestila župana Vladimirja Kukanjo, napovedi odstopa pa ni hotela sporočiti javnosti, ker do datuma, ki ga je določila za odstop, »se nikoli ne ve, kaj se lahko zgodi,« kot je včeraj zapisala v telefonskem sporočilu.

Sinoči je pojasnila, da je že dalj časa (»zadnje mesece ...«) razmišljala o tej svoji odločitvi. Naštela je kar nekaj razlogov. V prvi vrsti onemogočeno primerno organiziranje socialne službe. Sredstev je vedno manj, po odobritvi deželne zakona o reformi krajevnih uprav pa se je zadeva še zaostila. O reformi in združevanju občin v enotno zvezo je bilo doslej že mnogo govora, ni bilo pa razprave, kako naj bi delo, v tem primeru na socialnem področju, organizirali.

Nič čudnega, da se je zato med uslužbenci porajal občuten negotovosti.

TATJANA KOBAN

Nekateri so že zaprosili za tako imenovano mobilnost in zapustili devinsko-nabrežinsko občino ter se zaposlili v drugih občinah. Nekateri so napovedali, da bodo to storili v kratkem. V takih pogojih postaja upravljanje posameznih občinskih služb vse težje, zato se je odbornica Kobau odločila za napoved odstopa. Uresničila jo bo, če ne bo - tudi po junjskem srečanju županov občin na Tržaškem - prišlo do ustreznih sprememb. Sicer pa bo ostala v občinskem svetu kot svetnica Zveze levec.

M.K.

SDD JAKA ŠTOKA Na Proseku Polovične resnice

Vrata Kulturnega doma Prosek-Kontovel se bodo jutri odprla za gledališko predstavo koroške skupine Povratniki KPD Šmihel. Pod vodstvom režiserja Gregorja Geča in na povabilo domačega dramskega društva Jaka Štoka bodo uprizorili komedijo Polovične resnice Alana Ayckbourn. Slednji je eden izmed najbolj priljubljenih sodobnih britanskih dramatikov. Njegove komedije se odvijajo v meščanskem ali malomeščanskem okolju.

Dogajanje v igri Polovične resnice temelji na zmešnjavah, katerih protagonist je mlad parček. Nedorodne laži dekleta sprožijo verigo komičnih zapletov.

Komedija velja za mojstrovinu v svojem žanru in prepriča z dobro razvitimi liki ter s temnejšo, satirično izpovedjo.

Začetek predstave ob 20. uri.

Tito, za Sardosa Albertinija ... potomec habsburške monarhije

»Tito ima nekatere tipične habsburške lastnosti. Želel je vzpostaviti balkanski imperij in to z vsemi možnimi sredstvi. Da bi to uresničil se je posluževal metode, katero so pred njim desetletja uporabljale habsburške oblasti, in sicer je spodbujal nesoglasja in sovraštvo med različnimi narodi in narodnostmi.« Tako je povedal predsednik združenja Lega Nazionale odv. Paolo Sardos Albertini na predavanju o fojbah in eksodusu na podlagi raziskav preminulega zgodovinarja Williama Klingerja, ki je potekalo v sredo popoldne v dvorani Ljudske univerze. Klinger, po rodu z Reke, je z družino živel v Gradišču ob Soči, februarja letos pa je bil v umorjen v New Yorku. Sardos Albertini je prepričan, da je šlo za namerno eksekucijo.

Srečanje je predstavljalo zadnjo poudo iz niza konferenc Po sledovih Joyca in Vivanteja, ki sta si zamislila novinar Pierluigi Sabatti in Massimiliano Rovati, član vodstva omenjene ustanove. Sar-

PAOLO SARDOS ALBERTINI

FOTODAMJ@N

dos Albertini je poudaril, kako so mu natančne raziskave italijanskega zgodovinarja Williama Klingerja, ponudile novo perspektivo na pomembna poglavja naše polpretekle zgodovine, kakršna so Titova politika, fojbe in istrski eksodus. Predočil je torej, kako se je v preteklosti zgrešeno pojmovalo tragedijo fojbe in eksodus kot izraz slovanskega sovraštva nad Italijani. Iz Klingerjevih raziskav naj bi jasno izhajalo, da se je to območje znašlo v načrtih za uresničitev Titove revolucije.

Pri udejanjanju tega cilja se je Tito posluževal metod terorja, in sicer: obračunati s sovražnikom, kaznovati kolaboracioniste in pri tem uničiti še znatno število nedolžnih žrtev, kajti le tako se lahko po metodologiji terorja udejanji cilj. »Znašli smo se tako med težnjami po nastanku nove državne tvorbe. Sovraštvo do Italijanov ni imelo nobene vloge.«

Med glavnimi dejavniki, s katerimi si je Tito utiral pot do svojega cilja, je bila varnostno-obveščevalna služba OZNA. Omenjene misli je Paolo Sardos Albertini zapisal tudi v predgovoru Klingerjeve knjige OZNA, il terrore del popolo. Storia della polizia politica di Tito, ki je včeraj izšla v prilogi tržaškega dnevnika Il Piccolo, v naslednjih dneh pa si jo bo možno nabaviti še z drugimi petimi časopisi italijanskega severo-vzhoda. Voditelj združenja Lega nazionale je še izpostavil, kako je bil Tito edini poleg Lenina, ki je v Evropi uspel izpeljati komunistično revolucijo: »Ni bil ideolog, nikoli ni na-

pisal nobene knjige ali zbranega dela, ni bil niti ljudski tribun. Njegova moč je slovela v posluževanju metod tajnih služb.« Podčrtal je Titovo navdušenje nad orožjem: njegovo prejšnje ilegalno ime Walter je hkrati ime nemške pištole. Po Albertinijevi predstavi, naj bi bilo tudi Tito ime modela pištole. »Ne vem, če pištola, ki je ubila Klingerja pripada znamki Tito. Če pa bi tako bilo, bi to bil neizpodbitni posthumni podpis.«

Drzna povezava? Mogoče jo je treba pojmovati v širšem kontekstu cele vrste misli in mnenj, ki jih je na sečanju nanižal Paolo Sardos Albertini. Med drugim je npr. omenil nekaj člankov komunističnega voditelja Vidalija, ki naj bi zapisal, da je bil Tito hujski kot nacisti in fašisti in če bi stopil na oblast bi se obesil. Sicer, pa predstavlja teorija, da je jugoslovanski maršal nekakšen dedič ali potomec vrednot habsburške monarhije, po svoje zanimivo gledanje.

Vesna Pahor

Tramvaj in vino

V okviru pobude Pomlad na Opčinah, ki se začena danes z odprtjem stojnic ob 18. uri, bosta na vrsti tudi nenavadna dogodka z naslovom Tram & Wine v sodelovanju z LAS Kras in organizacijo pokuševalcev vin Onav. Dvakrat bomo potovali skozi zgodbe in tradicije dveh vinarjev iz teh krajev: spoznali bomo Igorja Grgiča in Gabriela Černigoja iz Lonjerja. 20-minutni srečanja, med katerima se bosta vinarja predstavila, bosta potekali na tramvaju; kdor se bo predhodno prijavil, pa bo imel dostop do ekskluzivne pokušnje v Vili Albori nasproti končne postaje tramvajske proge. Rezervacije zbirajo na elektronskem naslovu info@galcarso.eu. Prvo srečanje bo jutri na tramvaju, ki ob 17.31 odpelje s Trga Oberdan, govoril bo Igor Grgič. Černigoj bo na vrsti v nedeljo na tramvaju, ki z istega trga odpelje ob 11.31.

Peš po frontah prve vojne ...

Ta teden je pri založbi Biblioteca dell'immagine izšla prva knjiga mladega Tržačana Nicolaja Giralidija La Grande Guerra a piedi. Da Londra a Trieste sui luoghi del primo conflitto mondiale (Peš po veliki vojni. Od Londona do Trsta v krajih prve svetovne vojne). Predgovor je napisal Paolo Rumiz. Giralidi, diplomirani zgodovinar, je lani z nahrbtnikom, beležko in videokamero odšel na pot po Evropi, v dveh mesecih je prehodil razne fronte prve svetovne vojne v sedmih državah. Njegov istrski praded je bil v avstroogrski uniformi takrat najprej v Pulju, nato pa na prostrani vzhodni fronti v Galiciji, kjer so ga zajeli Kozaki. Knjigo bodo danes ob 18.30 predstavili v kavarni San Marco v Trstu, navzoča bosta župan Roberto Cosolini in Luigi Nacci.

... in peš po Italiji

Danes ob 18. uri bo v knjigarni Ubik (Prehod Tergesteo) predstavitev knjige Darinke Montico Walkaboutitalia, ki je izšla pri založbi Edizioni dei cammini. Avtorica je večkrat potovala v tujino, nato pa se je odločila, da bo prehodila Italijo. Hodila je od Sicilije do rodne kraja ob jezeru Maggiore, med potjo pa zbirala vtise in sanje ljudi.

Izročitev 38 defibrilatorjev

Italijanski olimpijski komite CONI bo v sodelovanju s Fundacijo CRTrieste danes ob 11. uri na svojem deželnem sedežu na stadionu Nereo Rocco izročil 38 defibrilatorjev. Namestili jih bodo v 38 športnih objektov v tržaški pokrajini. Tako se bodo tržaški objekti prilagodili predpisom t.i. vladnega odloka Balduzzi, po katerem so defibrilatorji v tovrstnih objektih obvezni. Prejemnike so izbrali glede na povprečno število obiskovalcev, pri čemer so se zavzemali za homogeno razporeditev po pokrajinskem ozemlju. Dober del defibrilatorjev so namenili šolskim telovadnicam. Srečanja se bo udeležil deželni predsednik CONI Giorgio Brandolin.

Prošnje za športne objekte

Občina Trst sporoča, da bo prošnje za uporabo občinskih šolskih telovadnic, telovadnic in notranje tekaške proge stadiona Rocca ter telovadnice Cobolli v Ul. della Valle za leto 2015-16 sprejemala do 30. junija, in sicer pri društvu Tergestina v Ul. Macelli 5. Prošnje za uporabo občinskih športnih objektov, ki jih upravljajo društva, pa je treba poslati samim društvom.

Mali oglasi

1. MAJA se je na Opčinah izgubil majhen psiček svetlo rjave barve. Najditelju bogata nagrada. Tel. 040-213856.

DAJEM V NAJEM opremljeno stanovanje (60 kv.m.) na Lonjerski cesti. Tel. št. 040-576116 (ob uri obedov).

GOSPA z 10-letno delovno izkušnjo pri isti družini išče delo kot negovalka starejših oseb. Tel. št.: 040-225968 (ob uri obedov).

IŠČEM razvidljivo zemljišče ali hišo (tudi ruševino) v Bazovici. Tel. št. 392-3572104.

NA OPČINAH prodamo stanovanje. Tel. št. 040-213385.

PO UGODNI CENI prodam kletke za kokoši ali zajce. Tel.: 331-7114399.

PODARIM simpatične tigraste muce. Tel. št.: 339-5472406.

PRODAM HIŠO z vrtom v Prebenegu. Tel. št.: 331-7114399.

PRODAM ford fiesta 1.3 (letnik 1999). Prevoženih pribl. 145.000 km, v dobrem stanju, za 490,00 evrov. Tel. št. 338-4688850.

RESEN GOSPOD išče katerokoli resno zaposlitev. Tel. št.: 327-7409432.

SKRBNJA IN ZANESLJIVA gospa išče delo kot čistilka ali negovalka starejših oseb. Tel. št.: 329-3227075.

SMART FORTWO bele barve, l. 2014, s popolno opremo, prodam za 8.900 evrov. Tel. št. 335-8045700.

V MAČKOLJAH damo v najem na pol opremljeno stanovanje sestavljeno iz dnevne sobe, dveh dvoposteljnih sob, dvojne kopalnice in shrambe. Tel. št.: 348-3667766.

V MAVHINJAH prodajamo staro hišo, sestavljeno iz dveh zgradb ter z dvoriščem. Potrebne obnove. Tel. št.: 348-6500067.

Šolske vesti

NA DTZ ŽIGE ZOISA bodo v ponedeljek, 1. junija, uradi zaprti.

RAVNATELJSTVO DIZ J. STEFANA obvešča, da bo v ponedeljek, 1. junija, šola zaprta.

URADI LICEJA F. PREŠEREN bodo zaprti v ponedeljek, 1. junija.

Obvestila

NORDIJSKA HOJA - Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Boljunca obvešča, da bosta naslednji dve srečanja za začetnike pod vodstvom Loredane Kralj potekali danes, 29. maja, od 15.00 do 17.00 ter v soboto, 30. maja, od 14.30 do 16.30. V primeru močnega deževja tečaj odpade.

SPD MAČKOLJE prireja 53. Praznik čiščenja v Mačkoljah, na prireditvenem prostoru »na Metežici«: danes, 29. maja, ob 20.00 ples s skupino Klapa z Brega; v soboto, 30. maja, ob 20.00 ples s skupino Alterego; v nedeljo, 31. maja, ob 18.00 zabavni glasbeni program s skupino Domači zvoki, ob 20.00 ples z ansambлом Nebojsjega; v ponedeljek, 1. junija, ob 18.00 glasbeni program s skupino Rock n'ndime, ob 20.00 ples s skupino Alterego; v torek, 2. junija, ob 19.00 ples s skupino Kraški muzikanti. Odprtje kioskov: ob 18. uri v petek, soboto in ponedeljek, ob 16. uri v nedeljo.

»GURNICE - DULNICE« Bazovica 2015, v soboto, 30. maja, ob 17.30 v športnem centru Zarje v Bazovici. Tekmo bo povezoval duo Marucelli & Arduini. Nastop navijaške skupine Cheerdance Millennium. Poskrbljeno bo za pijačo in jedi.

JK ČUPA vabi osnovnošolske otroke in njihove starše na dan odprtih vrat, ki bo 30. maja v dveh izmenah od 10. do 13. ure in od 14. do 17. ure v Sesljanskem zalivu, na sedežu društva. Predstavili bomo jadrnice razreda Optimist in se spustili v morje z večjo jadrnico FIV555. Ne po-

zabite na kopalke, brisačo, primerno obutev in seveda dobro voljo!

OBČINA ZGONIK vabi društva, predstavnike kmetijskih, gostinskih in obrtnih dejavnosti ter posameznike, da se v soboto, 30. maja, ob 18. uri v dvorani občinskega sveta v Zgoniku udeležijo informativnega sestanka za ustanovitev krajevne »Pro loco«.

SKD LIPA BAZOVICA Kamnite pastirske hiške na B'zovskem in v okolici: 2. pohod z ogledom pastirskih hišk bo v nedeljo, 31. maja, ob 15. uri. Zbirališče pri naravnoslovnem centru v Bazovici. Pohod traja približno tri ure. Po pohodu ogled razstave slik v dvorani Gospodarske zadruge v Bazovici. Vodi Vojko Ražem. Urnik razstave: sobota, 30. maja, in 6. junija od 19.00 do 21.00; nedelja, 31. maja in 7. junija od 19.00 do 20.30.

SKD SLOVENEK vabi vaščane v soboto, 30., od 14.30 dalje in v nedeljo, 31. maja, od 9.00 dalje v park Hribenca na pripravljala dela za »45. Praznik vina«, ki bo od 5. do 7. junija: razstava vin, enogastromski kioski in ples z ansamblo Venera in Klapa iz Brega.

JASLI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2015/16. Info in vpisi v pisarni, Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

OBČINA DOLINA, za ovrednotenje Naravnega rezervata doline Glinščice, organizira v nedeljo, 31. maja, zadnji brezplačni vodeni izlet ciklusa »Pomlad v dolini Glinščice« - Dolina Glinščice med apnenecem in peščenjakom. Primerjalo se bo apnenčasto krajino hriba Stena z dolino Draga, sestavljeno pretežno iz peščenjaka. Za odrasle in družine (otroci od 8. leta starosti). Zbirališče pred cerviko na Jezeru. Odhod ob 10.00. Za informacije in prijave info@riservavalrosandraglinscica.it ali na tel. št. 040-8329237 (od pon. do pet. 9-13).

OBČINE OKRAJA 1.1 Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor ter zadruga La Quercia obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih 16.00-18.00 in ob sobotah 10.00-12.00. Namerjena je otrokom od 1 do 6 let. Predvidena delavnica za maj: Rdeči maj. Info na tel. 040-299099 (ponedeljek-sobota 8.00-13.00).

POLETNI CENTRI v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel: pričeli so se vpisi otrok, ki obiskujejo jasli, vrtce in šole (do 12. leta) s slovenskim učnim jezikom. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

SEKCIJA VZPI-ANPI Prosek Kontovel Anton Ukmar-Miro, v sodelovanju z vaški organizacijami, prireja v nedeljo, 31. maja, svečanost ob 71. obletnici usmrtitve deset obešenih talcev ob 10. uri na travniku pred spomenikom na Proseški postaji. Slavnostna govornika bosta predsednik zahodno-kraškega rajonskega sveta Roberto Cattaruzza in predsednik tržaškega občinskega sveta Iztok Furlanič. Komemoracija bo ob vsakem vrenju.

DRUŠTVO SLOVENSkih ČEBELARJEV, v sodelovanju s Čebelarstvo Slovenije in pod pokroviteljstvom Občine Repentabor, vabi v okviru projekta »Človek posadi, čebela opravi« na slavnostno posaditev lipe, ki bo v ponedeljek, 1. junija, ob 11.00 na glavnem trgu v Repnu.

KMEČKA ZVEZA in Patronat INAC obveščata člane, da bodo v ponedeljek, 1. junija, uradi zaprti.

KRU.T obvešča, da bodo v ponedeljek, 1. junija, društveni prostori zaprti.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, v Ul. S. Francesco 20, in Oddelek za mlade bralce v Narodnem domu bosta v ponedeljek, 1. junija, zaprta.

OBČINSKA KNJIŽNICA Nada Pertot v Nabrežini bo zaprta v ponedeljek, 1. junija.

ZSKD obvešča, da bodo njeni uradi v ponedeljek, 1. in torek, 2. junija, zaprti.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da v torek, 2. junija, ne bo pevske vaje. V soboto, 6. junija, bo ob 9.00 odhod avtobusa iz Padriče za nastop, ki bo ob 11.00 na proslavi v Ankaranu.

LETNIKI 1955 Lonjer Katinara Rovte se dobimo v sredo, 3. junija, ob 20.30 v ŠKC v Lonjerju, da se pogovorimo o praznovanju naše 60-letnice. Info na tel. št. 333-3443017 (Ervin).

SLOVENSki FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi slovenske filateliste in prijatelje na mesečno srečanje, ki bo v sredo, 3. junija, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. Sv. Frančiška 20.

SKD VIGRED sporoča, da bo v društvenih prostorih v Šempolaju v četrtek, 4. junija, ob 15.30 prvo srečanje tečaja frajtonarce za začetnike od 15.30 do 17.00 za ostale od 17.00 do 18.30.

AŠD SK BRDINA vabi vse člane na redni volilni občni zbor v petek, 5. junija, ob 19.30 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju na sedežu društva na Opčinah, Repentabska ul. 38.

TPK SIRENA, v sodelovanju z ZSSDI, vabi na predstavitev knjige »V šoli jadrnanja - Jadranje na Optimistu«, ki bo v petek, 5. junija, ob 18.30 na društvenem sedežu, Miramarski dvorec 32.

UČENCI OŠ GRBEC - STEPANČIČ, bodoči šolarčki OV iz Škednja in učitelji, vas toplo vabijo na zaključno prireditev, ki bo v petek, 5. junija, ob 14.00 v Ukmarjevem domu v Škednju.

ZELENA VREDNOST - AcegasApsAmga in Rajonski svet za Zahodni Kras prireja zbiranje vrtnih odpadkov (trava, vejevje, listje, lesni pepel, slama, žagovina, zemlja idr.) v soboto, 6. junija, od 10. do 13. ure in od 14. do 19. ure v Križu, na sedežu civilne zaščite. Vsak bo prejel vrečo 8 kg komposta.

SPOLEŠNO KMETIJSTVO: v teku so vpisovanja na 150-urni osnovni tečaj za pridobitev spretnosti, potrebnih za vodenje kmetije. Tečaj v prireditbi Ad Formanduma bo pričel 8. junija in se bo odvijal ob ponedeljkih in sredah od 18. do 22. ure v Trstu. Za informacije tel. 040-566360 ali info@adformandum.org.

AŠZ SLOGA in ZSSDI prireja odbojarski kamp od ponedeljka 15. do srede, 24. junija. Kamp bo potekal v telovadnici openske srednje šole in je namenjen deklicam in dečkom med 6. in 13. letom. Prijave in informacije do 10. junija na tel. 040-635627, sloga.info@gmail.com.

OBČINA DOLINA obvešča, da je do torka, 30. junija, potrebno predložiti prošnjo za koriščenje šolskih kosil za š.l. 2015/16. Za občinski šolski prevoz pa najkasneje do srede, 10. junija, s predhodno prijavo za koriščenje storitve. Obrazci in informacije na www.sandorligo-dolina.it in na Uradu za izobrazbo in šolske storitve na tel. 040-8329281, 040-8329239, po faxu na tel. 040-228874 ali scuole-solstvo@sandorligo-dolina.it.

OBČINA DOLINA obvešča, da bodo od 12. junija (od ponedeljka do petka, 10.00-12.00; ob ponedeljkih tudi 15.00-16.30) potekale v občinskem Uradu za izobrazbo in šolske storitve vpisovanja v občinski športni center - kamp nogometa, odbojke, košarke v konvenciji z AŠD Breg, ki se bo odvijal od 15. do 26. junija za otroke od 6 do 14 let in od 29. junija do 3. julija za otroke od 3 do 14 let. Obrazci in podrobnosti o vpisovanju na www.sandorligo-dolina.it. Info na tel. št. 040-8329281/239, scuole-solstvo@sandorligo-dolina.it.

ASD CSD SOKOL, pod pokroviteljstvom ZSSDI, prireja kamp minivolleya za punčke in fantke letnikov 2008/2004 v nabrežinski telovadnici od 15. do 19. junija ob 8.30 do 13.00. Za info na tel. 348-8850427 (Lajris) ali 040-200941; csdasd-sokol@gmail.com.

MEDNARODNA OPERNA AKADEMIJA KRIŽ organizira pod pokroviteljstvom MIBACT - Nadzornišstva Dežele FJK v bivših kuhinjah Miramarskega gradu glasbene poletne centre od 15. junija do 3. julija. Predvidenih je veliko dejavnosti vezanih na svet glasbe in gledališča. Poletni center je namenjen otrokom od 6. do 14. leta. Info in vpisnine: na tel. 349-7730364 (Desirè) ali 347-1621659 (Mojca), info@accademialiricasantacroce.com.

NK KRAS prireja športno-nogometni kamp od 22. do 27. junija na nogometnem igrišču v Repnu za dečke in deklice letnikov 2002/2009. Vpis do 15. junija. Prijave in info na tel. 040-2171044, 334-1258848 (Ester) 333-2939977 (Roberta).

NOGOMETNI KAMP od ponedeljka, 15. do sobote, 20. junija, organizira na Proseku F.C. Primorje, namenjen letnikom 2002-2008. Urnik: 8.00-17.30. Poskrbljena malica, kosilo in razne dejavnosti. Info po tel.: 329-6022707 (Roberto), 333-4239409 (Aleksander).

SOMPD VESELA POMLAD vabi vse otroke od 5. do 11. leta na celodnevni poletni center Smrkci ustvarjajo (likovna delavnica, plesne urice, igre na prostem, družabne igre, glasbene in kuharske dejavnosti). Od 6. do 10. julija od 8. do 16. ure v Finžgarjevem domu na Opčinah, Dunajska cesta 35. Prijave do 15. junija na tel. 389-8003486 (Mara).

TENIŠKA SEKCIJA ŠZ GAJA - Padriče organizira od 15. junija do 3. julija začetniški in nadaljevalni tečaj za osnovnošolce in srednješolce. Pojasnila in prijave na tel. 389-8003486 (Mara).

TPK SIRENA IN ZSSDI organizirata jadranske tečaje za otroke od 6 do 14 let: od 15. do 26. junija, od 29. junija do 10. julija ter od 13. do 24. julija, od ponedeljka do petka, od 8. do 17. ure. Info in vpisi v tajništvo kluba, Miramarski dvorec 32 (ob torkih 10.00-12.00; ob petkih 18.00-20.00), tel. 040-422696, info@tpkcentsirena.it, www.tpkcentsirena.it.

ZDRUŽENJE TERRA SOPHIA obvešča, da so na razpolago še nekatera mesta za poletni center »Poletni čas« za otroke od 3. do 12. leta, ki bo v Dolini od 15. junija do 4. septembra. Za info na tel. 348-0459772.

ZSKD sporoča članom in mladim med 16. in 17. letom, da lahko kandidirajo za delno prostovoljno civilno službo. Na voljo so tri mesta. Predvideno je zakonsko določeno nadomestilo za prostovoljno delo v trajanju 360 ur. Rok prijave do 19. junija do 14. ure. Informacije na sedežu ZSKD v Ul. S. Francesco 20 (II. nad.) tel. 040-635626, trst@zskd.eu ali na ARCI Servizio civile, Ul. F. Severo 31, tel. 040-761683.

NOGOMETNI KAMP za osnovnošolce in srednješolce od 22. junija do 3. julija prireja AŠD Zarja in ŠC Melanie Klein. Vpis na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtekih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA od 22. junija do 4. septembra v Bazovici, za otroke od 3 do 13 let. Vpis do 11. junija na www.melanieklein.org ali v društvenem uradu (ob ponedeljkih 15.00-19.00, ob sredah 9.00-13.00 in ob četrtekih 14.30-18.30). Info na info@melanieklein.org ali 345-7733569. Število mest omejeno.

SKLAD MITJA ČUK prireja angleško - slovenski teden od 22. do 26. junija namenjen otrokom od 6 do 10 let. Info na tel. 040-212289, urad@skladmc.org.

SPDT, v sodelovanju z ZSSDI, organizira od ponedeljka, 29. junija, do sobote, 4. julija, planinski tabor za otroke na Planini pri Jezeru nad Bohinjem. Infor in vpis na mladinski@spdt.org ali katjastarec@yahoo.it.

POLETNA DELAVNICA (petja, plesa, gledališča, spoznavanja glasbenih instrumentov in ustvarjanja ročnih del) za otroke, ki obiskujejo vrtec, osnovno in srednjo šolo, v organizaciji SKD Vigred, bo od ponedeljka, 6., do petka, 10. julija, v Šempolaju. Prijave v društvenih prostorih: tajništvo@skdvigred.org ali tel. 380-3584580.

POLETNI CENTER pri Skladu Mitja Čuk, od 6. do 10. julija teden zabave z Mašo in medvedkom ter od 13. do 17. julija teden prijateljstva z ovčko Shaun. Vpisi na Proseški ul. 131, Opčine. Tel. 040-212289, urad@skladmc.org.

CENTER OTROK IN ODRASLIH HARMONIJA organizira tečaj plavanja za začetnike od 3 do 6 let, v okviru poletnega centra v Grljanu, od ponedeljka, 20. do petka, 24. julija, v jutranjih urah. Omejeno

število mest. Info in prijave: center.harmonija@gmail.com ali 320-7431637.

PREDSOLSKI PROGRAM »Šolski zvonce že zvonijo« v Slovenskem dijaškem domu Srečko Kosovel od 31. avgusta do 11. septembra za otroke, ki obiskujejo osnovno in nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom. Dnevni program predvideva utrjevanje učne snovi in kvalitetno pripravo na novo šolsko leto ter razne delavnice. Info in vpisi v Ul. Ginnastica 72, od pon. do pet., od 8. do 16. ure (tel. 040-573141) ali na urad@dijski.it.

Prispevki

V spomin na sestrično Vilmo Grilanc daruje Bruna Rupel z družino 30,00 evrov za gledališko skupino Jaka Štoka s Proseka.

V spomin na Vilmo Grillanz darujeta Barbara in Martin z družino 100,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob soseda Sergia Česnika darujeta Nada in Sonja 20,00 evrov za Kulturno društvo Bubnič - Magajna. V spomin na Milko Alberti Bordon daruje družina Žerjal 50,00 evrov za SKD F. Prešeren iz Boljunca.

V spomin na Milana Trobca daruje Ivanka Milič 20,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovcu.

V spomin na drago Vando Novak daruje Mara Verša 25,00 evrov za TPPZ P. Tomažič.

29.5.1991

29.5.2015

Laura Pertot por. Kozina

V spomin

Svojci

Lakotiče, Barkovlje, 29. maja 2015

29.5.1990

29.5.2015

Vladimir Ota

Vedno v naših srcih

Družina

Draga Patrizia,
v tišini, kot je bil tvoj značaj, si nas zapustila in nam ponovno dokazala veličino tvoje osebnosti.

Za seboj zapuščas globoko praznino, tesnobo in bolečino. Zahvaljujem se ti za vse, kar si mi v tolikih letih skupnega sodelovanja z navezanostjo in vsem srcem posredovala. Sedaj pa, zasluženo odpočij se tvojih zemeljskih naporov. Neskončno hvaležen,

Aleksander Rustja

ZGONIK - V vinoteki uradno odprtje 51. razstave vin

Žlahtna vez med človekom in zemljo

»Vsako leto se ob tej priložnosti vsa naša skupnost poveže, skupaj stopijo vinogradniki, športna in kulturna društva, civilna zaščita, šole, združenja staršev in drugi. 51. razstava vin poudarja prav to povezovanje med ljudmi ter povezovalno med človekom in zemljo.« S temi besedami je zgoniška županja Monica Hrovatin sinoči v občinski vinoteki odprla letošnjo razstavo vin, ki bo od danes do nedelje vabila obiskovalce v Zgonik. Podžupan Rado Milič je povedal, da je v občini več kot 60 kmetij, razveseljivo pa je predvsem rahlo, a opazno povečanje števila mladih, ki se poklicno ali v prostem času ukvarjajo s kmetijstvom. Na občinskem ozemlju, ki obsega 32 kvadratnih kilometrov, je dejavnih 22 osmic in 9 turističnih kmetij, ki skupaj pripomorejo k večji preproznosti občine. Občina Zgonik se namreč posebno zavzema za razvoj turizma, v ta namen prireja jutri ob 18. uri okroglo mizo v zvezi z možnostjo, da bi ustanovili skupnost Pro loco za turistični razvoj občine.

Rado Milič je obravnaval tudi problem prekomernega pitja alkoholnih pijač. »Pijančevanje je problem in zavrčati ga morajo tudi ljubitelji dobrega vina, saj ga prekomerno pitje banalizira in razvrednoti ter žali njegovo zgodovino in ves trud, ki se skriva za njim,« je dejal. Zavzeti se moramo torej za zavesten in zmeren pristop, »za kulturo izobraženega pitja«.

Občinska odbornica Katrin Štoka se je v nadaljevanju pogovarjala s priznanim enologom Miranom Vodopivcem. Gast je obnovil dvanajstletno zgodbo o sodelovanju med pridelovalci terana na obeh straneh meje, ki je nazadnje obrodilo milijon evrov vreden čezmejni projekt Agrotur, ob koncu katerega so objavili publikacijo z raziskavami o izboljšanju kakovosti kraških pridelkov (nosilec projekta je Kmetijski inštitut Slovenije, poleg obeh konzorcijev pridelovalcev terana so sodelovale univerze iz Trsta, Nove Gorice in Vidma). Vodopivec je prepričan, da se ne moremo zadovoljiti s teranom, kakršnega so opevali v antičnih časih: vino se mora razvijati in izboljšati, zato moramo vlagati v raziskovanje.

Na razstavi vin se za nagrade poteguje 11 vinogradnikov s skupnimi 25 vzorci (po 9 vzorcev vitovske in terana, trije vzorci malvazije ter štiri namizna vina), pa tudi oljkarji ms svojimi ekstra deviškimi olji. Zmagovalce bodo razglasili v nedeljo ob 18. uri. (af)

Program od danes do nedelje

Danes ob 10.30 bodo na občini obeležili 40-letnico izhajanja šolskega glasila *Vevecica*, ob 18.30 pa bodo odprli razstavo mandal *Iz globine/Dal profundo Tanje Kralj*. Ob 19. in 20. uri bosta pod šotorom nastopila MePZ Cominum iz Komna ter dalmatinska klapa *Nevera*.

Jutri popoldne bosta na vrsti briškula in ex-tempore za otroke, ob 19. uri bodo nastopile plesne skupine *Srebrna iz Senožec* in *KD Rdeča zvezda iz Saleža*, sledila bo zabava z ansamblom *Nebojsega*.

Vrhunec bo v nedeljo. Že ob 9. uri bo na vrsti 25. pokal karateističnega *Shinkai* kluba, ob 10. uri šahovski turnir, ob 14.30 pohod po poti *mlekarij iz Pliskovice*, ob 17.15 koncert *Godbenega društva Prosek*, ob 18. uri nagrajevanje vinogradnikov in oljkarjev, ob 20. uri pa še ples z *Zvito feltno*.

ŠOLSTVO - Zaključna prireditev na predvečer rojstva Alberta Sirka

Pika Nogavička v Križu

Nagajivka popeljala kriške učence v samopostrežno trgovino Majda in v Ljudski dom

V ponedeljek, na predvečer rojstnega dneva kriškega marinista Alberta Sirka, se je na dvorišču osnovne šole v križu odvijala zaključna prireditev v režiji domačih učiteljic.

Učenka Gaia iz petega razreda se je preoblekla v Piko Nogavičko in je številno publiko popeljala v drugi razred domače OŠ Alberta Sirka, v samopostrežno trgovino *Despar Majda* in v *Ljudski dom*.

V šoli je skupaj z učenci spoznala »multimatiko«, čeprav je v šolo šla zato, da bi imela kot Daniel, Kristian in Liam proste nedelje in počitnice.

V tišini je gledala nekaj šahovskih potez, ki so jih učenci poimenovali »šah mat brivca«.

Pri Majdi se je s skupino 1. in 3. razreda zgražala nad dejstvom, da mora plačati banane, ki jih lahko na otoku *Takatuka* nabira s hruške in jabolka, ki jih nabira s palme.

V *Ljudskem domu* je najprej prisluhnila štirim kitaristkam, ki so med šolskim letom prisostvovala tečaju kitarice v organizaciji *Združenja staršev*.

Učenci 4. razreda so se pripravljali na zaključno prireditev pod strogo re-

Pika Nogavička (čepe) je popeljala kriške učence v Ljudski dom

FOTODAMI@N

žijo učitelja in asistentk. Pika se ni mogla zadržati in je motila vaje, tako da so jo zapodili s prizorišča.

Ob dvojezični pesmi *Pika Nogavička* je vsem navdušenim gledalcem ponudila bonbone.

Ravnateljica *Marina Castellani* je v svojem govoru pohvalila učence, ker

so se v teku šolskega leta marljivo učili in se v zaključno prireditev popolnoma uživali, da so pritegnili pozornost številne publike in poželi bučen aplavz. Učiteljica *Bruna Visintin* pa se je v imenu šolskega kolektiva zahvalila vsem staršem za trud in plodno sodelovanje v teku šolskega leta.

Jasna Merku o beneškem bienalu

Jasna Merku med predstavitvijo beneškega bienala

FOTODAMI@N

Viseči ključi in ostanki lesenih ladij, vreče premoga, zapuščene tračnice, video instalacije, filmi, pesniški verzi, zapisani na stenah in tleh, obrabljeni lončki barv, hoja po poplavljenem prostoru. Kdor se je odzval vabilu Društva za umetnost *Kons* in Slovenskega kluba, je v torko v *Gregorčičevi* dvorani okusil vsaj delček letošnjega 56. beneškega mednarodnega likovnega bienala. Za virtualno popotovanje po *Arsenalu*, *Vrtovih* in raznih paviljonih je poskrbela *Jasna Merku*, likovna kritičarka in ustvarjalca, ki je ob projekciji številnih fotografij ponudila svoje vtise z letošnjega bienala. Posebno pozornost je namenila slovenskemu paviljonu v *Arsenalu*, v katerem bo celih šest mesecev ustvarjal slovenski umetnik *Jaša* (ustvarjanje si je mogoče ogledati tudi na spletni strani www.tutter-project.net).

OŠ JOSIPA RIBIČIČA - Sodelovanje z združenjem Auser

Oljka jih je povezala

Plodno in prijetno medgeneracijsko sodelovanje med šentjakobskimi učenci in člani združenja Auser

Večstopenjska šola pri *Sv. Jakobu* že več let razpolaga skupaj z združenjem prostovoljcev *Auser* z dvoriščem in večjo pokrito površino imenovano *ex Pavan*, ki stoji prav nasproti šolskega poslopja. Učenci uporabljajo med poukom ta prostor za telovadbo in vodeno rekreacijo, člani združenja *Auser* pa za družabna srečanja. Souporaba te zelene površine sredi šentjakobskega prometnega vrveža pa je v teku let prerasla med uporabniki v plodno in prijetno medgeneracijsko sodelovanje. Članice združenja so se pridno lotile urejanja zelenic in gredic. Učenci osnovne šole *Josipa Ribičiča* so jim z radovednostjo in otroško zagnanostjo ponudili pomoč pri ritju pleva in zalivanju. Zato so nekatere učiteljice izrabile priložnost in organizirale pravo vrtnarsko delavnico. Otroci so prinesli v šolo sadike, čebulice in semena, združenje *Auser* pa je posodilo vrtnarsko orodje. To prijetno sodelovanje je pri-

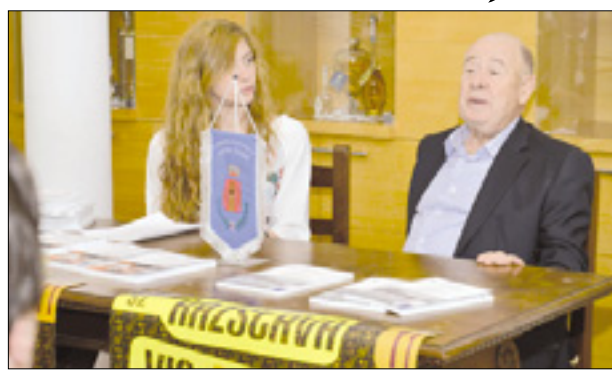
Učenci šole J. Ribičiča in člani združenja Auser

vedlo še do dodatne zamisli, ki so jo vsi uporabniki *ex Pavan* uresničili pretekli teden, in sicer so s skupnimi močmi posadili oljko kot simbol miru in prijateljstva. Učenci so drevesne vejice okrasili

z belimi golobicami, na katere so napisali svoja imena. Člani združenja so nato organizirali še prijetno družabnost, ki je to medgeneracijsko slavje še dodatno popestrilo. (AD)

Desno: odbornica *Katrin Štoka* se je pogovorila z enologom *Miranom Vodopivcem*; spodaj: ob odprtju razstave vin je na harmoniko zaigral *Matej Emili*

FOTODAMI@N

ŽARIŠČE

Velika vojna ali tragedija?

ADRIJAN PAHOR

Pred nekaj dnevi je Italija obeležila, za nekatere nostalgike, ki so se udeležili sobotnega shoda po goriških ulicah, bi bolj ustrezal izraz – praznovala – stoletnico svojega vstopa v prvo svetovno vojno, veliko vojno (grande guerra) kot jo sami radi (neupravičeno) imenujejo. Bila je to odločitev države, ki ni hotela v vojno na strani trojne zveze (z Nemčijo in Avstro-Ogrsko), ti dve je namreč nista obravnavali kot enakoredne članice, z Avstro-Ogrsko so odnosi itak bili že dalj časa napeti zaradi priključitve Bosne in Hercegovine in ozemeljskih kompenzacij, poleg tega ji je severna sosedja obljubljala bolj malo za nagrado, v primeru, da bi se v vojni postavila na njeno stran, in to seveda samo v primeru zmage, po drugi strani pa se je kljub razglašeni začetni nevtralnosti zavedala, da se bo morala spričo mednarodne situacije in vse bolj vplivnega domačega javnega mnenja in politike odločiti za eno ali drugo vojaško zvezo.

Seveda se je odločila za tisto, ki je bila pripravljena ponuditi več, se pravi antanto, tudi če je to storila za ceno izdajstva obeh zaveznic, ki jima je s to odločitvijo obrnila hrbet in si s tem nakopala njun prezir in obsodbo. Sam cesar Franc Jožef je ob tej priložnosti v razglasu neposredno po italijanski vojni napovedi napisal, da »novi zavratni sovražnik na jugu avstrijskim armadam ni nov nasprotnik. Veliki spomini na Novarovo, Custozo in Vis,.. so mi poroki za to, da bomo tudi proti jugu uspešno branili meje monarhije.«

Uroš Lipušček je na predavanju v Gorici, ko je predstavil svojo knjigo Sa-

cro egoizmo, izvirno, prvo slovensko monografijo o tajni mednarodni pogodbi, sklenjeni 26. aprila 1915, med Italijo in antantnimi državami, povedal, da so se sami angleški pogajalci zgražali ob neverjetni pohlepnosti Italije po ozemljih, ki jih je zahtevala kot pogoj za vstop v vojno na strani antante, (ta ji je namreč obljubila južno Tirolsko, Trst, Goriško, Gradiško, velik del Kvarnerja s tamkajšnjimi otoki, dalmatinska mesta in dele obale v Albaniji).

Nato je sledilo enajst bolj ali manj jalovih italijanskih ofenziv, slabo, da ne rečem katastrofalno vodenje vojaških operacij italijanskega generalštaba, ki je bil naposled, po dvanajsti avstrijsko-nemški protiofenzivi (čudež pri Kobaridu) zamenjan, italijanski ponižujoči umik do reke Piave, stotisoči mrtvih vojakov, okrnjeni ugled kraljevine in naposled, šele po letu dni, kljub avstroogorskemu političnemu razsulu in vztrajnih prošnjah po podpisu premirja, udarec nazaj in nekakšna Pirova zmaga, ki je imela bolj priokup maščevalnega pohoda (zaradi preboja pri Kobaridu) nad razbitim nasprotnikom kot pa junaške zmage na bojnem terenu. Italija se zato glede na svoje »obnašanje« pred in med samo vojno danes res nima za kaj pohvaliti in se sklicevati na »veliko« vojno, o tem priča bogato, predvsem tuje zgodovinopisje, ki je, vsaj kar se tiče prve svetovne vojne, o kateri je izšlo res veliko knjig in publikacij, (verjetno je, vsaj kar zadeva politično zgodovino, številno raziskav doseglo ali celo presegljo mejo, ki jo določajo viri) do Italije in njene zunanje politike, vsaj kar se tiče morebralne izkušnje, nenaklonjeno, da ne

rečem kritično. Hvalevredno je, da so bili ob tej priložnosti tudi nekateri italijanski politiki (Mattarella, Marini in drugi) sposobni v svojih javnih nastopih trezno analizirati in oceniti italijansko vojno izkušnjo in to bolj objektivno in predvsem kritično, saj so izpostavili predvsem napake in veliko tragedijo, ki je prizadela tudi sam italijanski narod.

Raziskovanje prve svetovne vojne, začenši z atentatom, vojaškimi operacijami, posameznimi frontami in političnimi odločitvami za zgodovinarje (iz držav udeleženk) gotovo ni enostavno dejanje, saj največkrat (razumljivo) zapadejo v subjektivno ocenjevanje in utemeljevanje. Tako tudi Slovenci o vojnem času, še bolj pa o tistem neposredno po njej, razmišljamo drugače, za nas je bila to prekleto in ne velika vojna: nad vse neugodno je bilo za nas mejno vprašanje predvsem z Italijo, tu je še zaton trialističnega koncepta, ustanovitev jugoslovanske države in travmatično vključevanje Slovencev v novo kraljevino, ki v glavnem ni izpolnila pričakovanj tudi tistih, ki so vanjo na začetku verjeli. Gre v pravem pomenu besede za prelomno in boleče obdobje slovenske (in svetovne) zgodovine, ki se je na nek način začela pisati na novo, vsekakor pa ni odpravila temeljnih nasprotij, zaradi katerih je do svetovne kataklizme sploh prišlo, nasprotno, ustvarila je nove: zaton treh velikih imperijev in nastanek novih držav, nerešena ozemeljska in politična vprašanja. Vse to je ustvarilo novo eksplozivno situacijo, ki je sprožila politične totalitarizme in novo svetovno kataklizmo. Prva svetovna vojna je torej tragedija, ki je ustvarila novo tragedijo.

KRAS - Jutri v Tomaju in bližnjih vaseh Prireditve v osrčju dežele terana

Srečanje vitezov terana na lanskoletni prireditvi V osrčju dežele terana

OK

KRIŽ - V vaseh krajevne skupnosti Križ bo jutri že 11. prireditve V osrčju dežele terana, kjer bo sodelovalo 11 vinarjev iz Tomaja, Križa, Filipčjega Brda in Grahovega Brda ter sirar Matjaž Žerjal. Odprte kmetije bodo od 13. do 19. ure ljubitelje kraških vin s teranom kot paradnim konjem vabile z borovimi vejami.

Prireditve se bo začela ob 13. uri na domačiji Bole v Križu, kjer bodo pozdravili navzoče namestnica predsednika KS Tomaj Julija Patajac Kosmač, sežanski župan Davorin Terčon, kraljica terana Katrin Štoka, konzul reda in vodja omizja slovenske Istre in Krasa pri Slovenskem redu vitezov vina dr. Livijo Jakomin in prokonzul Konzulata za Slovenijo Evropskega reda vitezov vina Tomislav Kovačič. Ob tej priložnosti bodo razglasili tudi zmagovalno vino in viteško vino izmed oprtih domačij prireditve. V kulturnem programu bodo nastopili Kraška pihalna godba Sežana, folklorna skupina KD Borjač Sežana in Študijski krožek Noša in vezene naše non Razvojnega društva Vrhe.

Do 19. ure bo sledila degustacija vin na odprtih domačijah v Tomaju, Križu, Filipčjem in Grahovem Brdu. Dodaten program so pripravili tudi na sodelujočih kmetijah. V Tomaju bo na placu tržnice proizvodov iz sivke in zelišč, na kmetiji Šperne stojnica konopljinih izdelkov, na kmetiji Papis stojnica sirarja Matjaža Žerjala in prikaz izdelkov kovaške obrti, na kmetiji Petelin-Rogelja stojnica Sožitje čokolade in teranovega likerja ter razstava slik umetnice Jasmine Rojc, na kmetiji Škrj (Tomaj 46) pa predstavitev naravnih kozmetike ter prodaja knjige Kosovelovi v Tomaju. V Križu se bodo na kmetiji Bole poklonili velikemu ljubitelju Krasa s fotografsko razstavo Bogda-

na Macarola iz Dutovelj, na kmetiji Tavčar Pri Starčih pa bo video prikaz trgatve, ob 15.30 uri bo enolog Vinakopra Boštjan Zidar vodil kraško delavnico o odkrivanju srčnosti terana.

Na kmetiji Mahnič na Grahovem Brdu, kjer bo ob 20. uri tudi zaključek prireditve in zabava z duetom Dejpet, pripravljajo prikaz pridelave ajde Od njive do odličnih ajdovih dobrot. Tu bo ob 16. uri zaključek likovne delavnice KUD SlikART z odprtjem razstave slikarskih del v središču vasi. Kot vsako leto se bodo ob 14.30 uri pod latnikom najstarejše trte teranovke na Turkovih domačiji v Šepuljah družili vitezi slovenskega in evropskega reda vitezov vina z obiskovalci prireditve.

Organizatorji so letos pripravili kar nekaj novosti. Tako bo sežanski slikar Marjan Miklavc razstavljal svoja dela Pogledi Krasa – slike v tehniki zemlje na jutro na domačijah Bole v Križu, Petelin Rogelja v Tomaju in kmetiji Mahnič na Grahovem Brdu. Ta dan bo od 14. do 17. ure odprto tudi dvorišče Tončinove domačije v Križu, kjer bodo predstavili knjigo Sodobna žganjekuha in priprava likerjev Milene Štolfa in pokušina pijack ter predstavitev knjižice Okusi dišečega Krasa. Jasna Majda Peršolja bo na Tončinovi domačiji predstavila svojo bogato zakladnico znanja o zdravilstvu z naslovom Za vsako bolezen ročca raste. Nastopili bodo tudi člani Kraške klape iz Sežane.

V času prireditve si bo mogoče ogledati Kosovelovo domačijo v Tomaju (med 14. in 16.uro), obiskati grob Srečka Kosovela na tomajskem pokopališču, se sprehoditi po Kosovelovi poti in si (od 15. do 17. ure) ogledati obe tomajski cerkvi (cerkev sv. Petra in Pavla ter cerkev Device Marije) in cerkev sv. Križa v Križu.

Olga Knez

TA TEDEN

EDINOST

PRED 100 LETI

GLASILA POLITIČNEGA SVETA, JEDINOST ZA PRIMOŠKI

Edinost piše tokrat o vstopu Italije v prvo svetovno vojno. »Primorski Slovani, ki smo od nekdaj videli v Italiji ne samo našega narodnega nasprotnika, nego tudi prikritega sovražnika Avstrije, ne moremo drugega, nego da z vsem srcem želimo, da Avstrija ta boj zmagonosno prestande in s tem za vedno zavaruje mejo proti pohlepni sosedu. V boju za enakopravnost s svojimi italijanskimi sodržavljeni smo primorski Slovani premnogokrat občutili neprijetno sosedstvo italijanskega kraljestva, ki je izrabljalo dolgoletno zvezo z našo državo v uresničenje svojih takozvanih nacionalnih aspiracij, za katere je Italija zgrabila za orožje šele v trenutku, ko je naša država zapletena v največjo vojno, kar jih pozna zgodovina.

Proti nezvestobi naj gre zvestoba, proti nepoštenju poštenje v boj! Zato želimo, da bodi ta boj čist in prost narodnega sovraštva, ki bi žalilo naše italijanske sodržavljane. Naj bi ta boj prinesel naši državi zmago in zadoščenje, našemu narodu pa za vedno osigurano enotno narodno ozemlje in svobodni gospodarski in kulturni raz-

voj enakopravnega poleg enakopravnih, svojega na svojem. Naznanilo nove vojne, ki se pridružuje oni že tako velikanski in strašni, ki besni že deset mesecev, je izzvalo pretežke manifestacije, ki so jim sledili nezaslišani izgredi in vandalizmi.

Mi mislimo na uboge družine, zapuščene od možkih, ki so na bojnem polju, na ženske, upognjene od bolezni, na prepadene otroke, na bolnike, starčke, ki imajo v tem trenutku potrebo tolažbe. Nas skrbi bič lakote, ki bi mogel udariti toliko ubogih, ako bi trajanje neredov povzročilo, da se zapro trgovine in ustavi dobava živil. To bi bila nova nesreča in gotovo najbolj strašna od vseh, ker bi zadela bolne, slabotne, matere in ubogo deco! Someščani, delujete da se to ne zgodi! Izvršite delo človeške vzajemnosti. Podpirajte, pomagajte tolažiti vse nedolžne žrtve tako velike nesreče. Odsvetujte od vsakega čina, ki bi mogel motiti mir meščanstva! Saj se že preveč ubija, saj se že preveč uničuje na bojnih poljih! Preprečite, da bi se nove žalosti nagrmadile na naše prebivalstvo.«

TA TEDEN

PRIMORSKI DNEVNIK

PRED 50 LETI

V Kulturnem domu je tokrat nastopilo Slovensko narodno gledališče iz Maribora in se naši publiki predstavilo s pravljico satiro češkega avtorja Vratislava Blažeka Tretja želja. »Iz časopisnih poročil in kritik vemo, da je mariborski gledališki ansambel doživel s tem delom enega svojih najlepših uspehov v zadnjem času in da je v samem Mariboru na repertoarju že dva meseca. Sedaj ko smo delo videli tudi na našem odru, lahko boljše razumemo odkod tolikšen uspeh.

Čeprav Tretja želja ni nobeno posebno odrsko delo in po svoji zgradbi tudi prav nič originalno, je vendarle prijetno in prikupno zato, ker se na zunaj sicer z lahkotnimi in pravljicno navdihljenimi prijemi loteva problema, ki bo aktualen vedno, dokler bo človek človek in povsod, na vzhodu ali na zapadu, kajti človekovo stremenje po lahkem in udobnem življenju je prav tako naravno, kot je neizpodbitno res, da je prava in resnična sreča ljudi v njih samih.

Blažek je to svojo vodilno misel postavil seveda v okolje, v katerem živi in katerega dobro pozna, svoje osti pa ni naperil proti prirojeni težnji človeka po udobnem, pač pa proti načinom, katerih se ljudje često poslužujejo, da se dokopljejo do udobnega življenja, to je proti korupciji, stremstvu, petolizništvu in podobnim človeškim nečednostim. Zdravo težnjo po udobnem je s tem samo opravičil in celo povzdignil v ideal, ki mora biti dosegljiv in uresničljiv v človeški družbi, toda po normalni poti, z določenimi realnimi zaslugami brez pravljicnih zvončkov, ki jih lahko razumemo tudi v funkciji visokih zvez »tam zgoraj«.

Odrska izvedba je bila na lepi višini in mariborski gledališčniki so z njo povsem upravičili sloves, ki so si ga s to, pa tudi z vrsto drugih uprizoritev v zadnjih sezonah, pridobili. Občinstvo je predstavo sprejemalo nenavadno sproščeno in se ob njej iskreno zabavalo, kar je vsekakor najboljši dokaz, da ga je uprizoritev zadovoljila.«

Jutri prireditve Koper na dlani

KOPER - Jutrišnji da bo v Koprju v znamenju prireditve »Koper na dlani«, s katero Mestna občina Koper in Luka Koper skupaj, že drugo leto zapored, obeležujeta občinski praznik in obenem rojstni dan koprškega pristanišča. Tudi letošnja izvedba dogodka Koper na dlani bo postregla s pestrim programom, in sicer s kar tremi prireditvami – že tradicionalno in izredno dobro obiskano predstavitevjo krajevnih skupnosti in turističnih društev Mestne občine Koper, Pristaniškim dnevom na Ukmarjevem trgu in večernim koncertom vokalne skupine Perpetuum Jazzile na osrednjem mestnem trgu. Organizatorji so letošnje dogajanje strnili v en dan, v okviru katerega se bo med 9. in 18. uro vzdolž Pristaniške ulice na več kot 60 stojnicah s svojo pestro ponudbo predstavljale koprške krajevne skupnosti in turistična društva, pripravile pa bodo tudi bogat kulturni program, ki se bo vse od 10. ure dalje odvijal v Taverni. Pestro bo tudi na Ukmarjevem trgu, kjer se bo v okviru dneva odprtih vrat predstavljalo edino koprsko pristanišče – tako kot sleherni leto bodo na ta dan organizirani tudi vodeni ogledi Luke Koper, v večernih urah pa se bo dogajanje preselilo na osrednji mestni trg, na katerem bodo ob 20.30 nastopili Perpetuum Jazzile.

Vse tri dogodke bo Koper gostil na jutrišnji dan, ko bosta v tamkajšnje pristanišče pripluli tudi dve potniški ladji, Celebrity Constellation in Thomson Celebration s skupno 3400 potniki, poleg Kopra na dlani pa bo sobotno pestro dogajanje zaznamovalo tudi trg pri Kapitaniji, na katerem se bo zgodil že 23. turnir pandola za pokal sv. Nazarija.

V času trajanja prireditve bo jutri med 9. in 18. uro, za promet povsem zaprta Pristaniška ulica, od koprške tržnice do Ukmarjevega trga, za promet pa bo že od danes, od 6. ure zjutraj, do 24. ure jutri, zaprto tudi parkirišče na Ukmarjevem trgu, na katerem parkiranje ne bo mogoče.

KNJIŽEVNOST - V majski številki

Alojz Gradnik v reviji Poesia

V majski številki revije Poesia je izšel članek *Alojz Gradnik. Eros-Thantos* izpod peresa Fedore Ferluga-Petronio, ki je pri Založništvu tržaškega tiska leta 2013 objavila istoimensko antologijo z italijanskim prevodom Gradnikovih pesmi. Poesia je ugledna italijanska revija, ki že osemindvajset let seznanja italijanske bralce s poezijo iz doma vseh jezikov in književnosti. Prispevkov iz slovenske poezije do zdaj ni bilo veliko. Marca 2013 je izšel članek

Mirana Košute o Miroslavu Košuti, zdaj se mu je pridružil članek o slovenskem klasiku Alojzu Gradniku, ki prikazuje ključno tematiko pesnika Goriških brd: Ljubezen in Smrt, Eros/Thanatos. Zaradi krajšega obsega avtorica ni mogla zaobjeti tudi Gradnikovih krajinskih in zgodovinskih motivov, čeprav se tudi v pesmih, ki opevajo Goriška brda in Tolminski punt, vseskozi zrcali binom Eros-Thantos. V šestnajstih pesmih je predstavila Gradnikovo ljubezensko liriko od zgodnjih erotičnih pesniških zbirk do Zlatih lestev, ko postaja Gradnikova poezija vse bolj poduhovljena in se zrcali v vseh svojih odtenkih, čutnih in duhovnih, ter se na koncu spoji v enovito celostno podobo univerzalne ljubezni.

Članek o Gradniku bo nedvomno pripomogel, da bodo italijanski ljubitelji poezije bolj poglobljeno spoznali enega izmed najpomembnejših slovenskih pesnikov.

USPEH - Regijsko tekmovanje

Zlato priznanje otroškemu zboru Fran Venturini

Otroški pevski zbor Fran Venturini z dirigentko Suzano Žerjal

Pred kratkim so se zaključila regijska tekmovanja Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, ki so bila namenjena otroškim in mladinskim pevskim zborom. Za primorsko regijo so se selekcije odvijale v Kulturnem domu v Novi Gorici. Branka Potočnik, Janja Dragan in Tadeja Vulc so bile članice komisije, ki je podelila zlato priznanje otroškemu zboru Fran Venturini. Zbor je pod vodstvom Suzane Žerjal in ob spremljavi pianistke Martine Salateo ter violinista Florjana Suppanija izvedel skladbe Walterja Lo Nigra, Tomaža Habeto in Anne Galterio. Lep dosežek bo omogočil zboru od Domja udeležbo na državnem tekmovanju v Zagorju ob Savi leta 2016. (ROP)

CD PRVENEK

Solo Aleksandra Ipavca

»Solo« je naslov prvega solo cd-ja harmonikarja Aleksandra Ipavca. Čeprav se je njegovo ime pojavilo do sedaj na marsikateri cd plošči zaradi razvejane dejavnosti in mnogih sodelovanj priznanega glasbenika z najrazličnejšimi etno in jazz skupinami, je ta projekt njegov prvi glasbeni portret. Program sestavljajo skladbe, ki so na poseben način zaznamovale umetniško pot skladatelja in izvajalca. Nekatere so nastale za komorne skupine ali orkester harmonik, njihova prva različica pa je bila vedno za solo harmoniko. V program je vključena tudi obsežna Suita štirih elementov, ki je nastala lani po navdihu poezij Marka Kravosa. O izbiri naslova in grafične podobe cd-ja je Ipavec povedal: »Beseda Solo ima zame več pomenov, od definicije solističnega izvajanja do samote, ki sem jo občutil v določenih trenutkih svojega življenja. Platnica me spominja na dogodek iz otroštva, ko sem gledal, kako sta oče in stric veselo pela pod svetilko in je dim cigarete risal podobe v odsevu luči.« Edine efekte, ki nadgrajujejo zvok harmonike, je ustvaril tonski mojster Borut Čelik. Cd je izdala založba Birdland Sounds.

Cd bo premierno predstavljen v sredo, 3. junija, ob 20.30 v Finžgarjevem domu na Opčinah v obliki celovečernega koncerta. (ROP)

Praznovanja ob 25-letnici mladinskega zbora liceja Oberdan

Začela so se praznovanja ob 25-letnici ustanovitve mladinskega zbora tržaškega znanstvenega liceja Oberdan. Dolgoletni šolski zbor je uvedel vrsto dogodkov s sobotnim celovečernim koncertom mladinske in »senior« skupine bivših učencev v baziliki sv. Silvestra. V ponedeljek je bil na vrsti že drugi dogodek, ki je potekal s sodelovanjem dveh zanimivih gostov v cerkvi sv. Petra in Pavla v Trstu. Uvodnemu pevskeemu pozdravu jubilatov pod vodstvom Stefana Klamerta

je sledil nastop ubranega ameriškega mladinskega zbora The Plain Singers iz Missourija in slovenske instrumentalne skupine Vipavski Tamburaši, ki je s svojim neobičajnim koncertnim programom (na primer s priredbami znanih skladb Vivaldija, Bizeta, Brittna), čustvenimi in muzikaličnimi izvedbami pod vodstvom Neže Žgur predstavljal pravo odkritje. Zbori in mladi tamburaši so na koncu poskrbeli še za skupno točko z originalno izvedbo Mozartovega moteta Ave verum. (ROP)

BOLJUNEC - Drevi ob 19. uri v gledališču France Prešeren

Slovenski gostje iz Sarajeva

Zbor Carmina Slovenica z zborom Venturini in skupino Stu ledi - Samo Čolak o Slovencih v BiH

V občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu bo drevo ob 19. uri na sporedu poseben celovečerni koncert. Poleg Mešanega pevskega zbora Fran Venturini in Tržaške folklorne skupine Stu ledi bo namreč nastopil tudi Mešani pevski zbor Camerata Slovenica iz Sarajeva, in sicer ob podpori Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Obeta se torej zanimiv pevski večer, ki ga skupaj priverjata slovenski kulturni društvi Fran Venturini od Domja in Ivan Cankar iz Sarajeva.

Pred prihodom gostov iz Bosne smo se po telefonu pogovorili s predsednikom društva Cankar Samom Čolacom.

Koliko Slovencev živi v Bosni in Hercegovini?

Točnih podatkov ni. Dolgo let ni bilo popisa, in sicer od leta 1991 do lani. Podatki iz lanskega popisa pa še niso bili uradno objavljeni, tako da lahko zaenkrat govorimo samo o ocenah. V BiH naj bi nas bilo okrog 7000, v Sarajevu pa od 500 do 1000 Slovencev, čeprav to število niha, ker ljudje pridejo in grejo. Do največjega vala je vsekakor prišlo še v obdobju avstroogrškega cesarstva, ko se je v Bosno preselilo veliko Slovencev. To so bili povečini inženirji, drugi strokovnjaki ter državni uradniki, ki jih je tu čakala služba.

Kdaj so ustanovili društvo Cankar?

Delavsko kulturno društvo Cankar so ustanovili leta 1934, in sicer z namenom ohranjanja slovenske kulture, jezika ter tradicij. Delovalo pa je samo do leta 1941, ko so skoraj vsa delavska društva prepovedali.

Samo Čolak

Po vojni, julija 1945, so društvo obnovili, leta 1951 pa so ga še enkrat prepovedali: tokrat so bila na udaru vsa nacionalna društva. Društvo smo vnovič obudili med vojno leta 1993.

V najslabšem trenutku ...

Da, a društvo je imelo takrat kar pomembno vlogo. Poleg kulturnih smo namreč priverjali humanitarne dejavnosti v obleganem Sarajevu. Ustanovili smo tudi šolo z dopolnilnim poukom slovensščine za otroke in odrasle (danes obiskuje pouk v Sarajevu okrog 20 otrok, podobna števila pa so značilna tudi za Zenico in druga mesta), leta 1994 pa mešani pevski zbor Camerata Slovenica, ki bo v petek nastopil v Boljuncu. Lani je zbor praznoval 20-letnico in izdal priložnostni dvd. Zbor nastopa na različnih prireditvah v BiH in Sloveniji, tre-

nutno ga vodi dirigent Emir Mejremić.

S čim se še ukvarja društvo Cankar?

Društvo ima 300 članov, letno prirejamo 50 do 60 dogodkov, med katerimi izstopajo Cankarjevi dnevi. Obeležujemo slovenske in druge praznike ter ohranjamo običaje, kot so božične, pustne in druge prireditve. Finančno nas podpira predvsem Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, nekaj malega prispevajo tudi boscanske oblasti. Ena tujkajšnjih zadnjih novosti, ki jo velja omeniti, pa je nedavno ponovno odprtje lektorata za slovenski jezik v Bosni, katerega se veselimo.

Ali je v BiH več slovenskih društev?

Odlično sodelujemo z devetimi slovenskimi društvi, s katerimi smo povezani v Zvezi slovenskih društev Evropa zdaj. Skupaj izvedemo po pet projektov na leto. Čeprav je BiH razdeljena v dve entiteti, lahko rečemo, da prav Slovenci premoščamo to delitev, saj sodelujemo tudi z rojaki iz srbskega dela države. V Slatini pri Banji Lukji je recimo dejavno društvo Triglav. Ostala društva so doma v Tuzli, Doboju, Prijedorju itd, zadnje so pred kratkim ustanovili v Bihaču. Sodelujemo pa tudi z neslovenskimi društvi in društvi iz Slovenije.

Kaj vas je privedlo v Trst?

Lani smo na Cankarjevih dnevih gostili Mešani pevski zbor Fran Venturini in tudi Lovski pevski zbor Medvode. Zdaj jima vračamo obisk, saj potujemo najprej v Trst in nato še v Medvode.

Aljoša Fonda

glasba@primorski.eu piše Rajko Dolhar

NA VES GLAS

PRISLUHNI HITU!

English Graffiti The Vaccines

Indie rock
Columbia Records, 2015
Ocena: ★★★★★★

The Vaccines so »zrasli«! Angleški bend si je končno izboril elitno mesto na svetovni indie rock glasbeni sceni. Še pred štirimi leti so ga glasbeni kritiki onstran rokavskega preliva definirali kot The next big thing. Takrat je mlada četverica izdala svoj prvenec *What Did You Expect From The Vaccines?*, danes pa je na vrsti že tretja plošča *English Graffiti*.

Sound skupine iz Londona se je v zadnjem letu rahlo spremenil. Indie rocku in garage popu so se tokrat pridružili še glasbeni in elektronski efekti, ki spominjajo na osemdeseta leta. To se pozna že pri drugem singlu *Dream Lover*, medtem ko je prvi *Handsome* hitrejši in bolj podoben uspešnicam iz prejšnjih plošč. Bend The Vaccines sta leta 2010 ustanovila pevec in kitarist Justin Hayward Young ter kitarist Freddie Cowan. Ob njima stojita danes še basist Arni Arnason in bobnar Pete Robertson. Fantje so leta 2011 posneli svoj prvenec *What Did You Expect From The Vaccines?*, že leto kasneje ploščo *Come Of Age*, nekaj dni od tega pa je zagledal luč tretji album z naslovom *English Graffiti*. Ploščo je tudi tokrat izdala ameriška glasbena založba Columbia Records, sestavlja jo enajst komadov, traja pa petintrideset minut. Fantom je v studiju priskočil na pomoč glasbeni producent Dave Fridman, ki je pred leti že sodeloval z bendi, kot so MGMT, Weezer, The Flaming Lips in Tame Impala. Ravno v psihedelični pesmi *Denial* zaznamo podoben sound, kot ga imajo Avstralcji Tame Impala. Vpliv osemdesetih let pride na dan v marsikaterem komadu, na primer v singlu *Dream Lover* in še bolj v naslednji skladbi *Minimal Affection*. Angleški bend je tudi tokrat poskrbel za »magične« atmosfere in to še najbolj v baladi (*All Afternoon*) *In Love*. Podobna je tudi pesem *Want You So Bad*, medtem ko je v komadu *Radio Bikini* ritem hitrejši. Ravno tako hitra je tudi pesem *20/20*, ena izmed boljših in bolj »lahkotnih« skladb novega albuma. Bravo fantje!

RIM - Po hudi prometni nesreči, ki jo je povzročil Rom na begu pred policijo

Tragičen dogodek izzval izbruh rasističnega sovraštva

Salvini grozi z rušenjem »ciganskih« naselij - Združenje Sinti: »Oživlja Hitlerjevo sovraštvo«

RIM - Prometna nesreča, ki jo je med begom pred policijo pred sinoči v Rimu povzročil voznik Lancie lybra, je v Italiji povzročila izbruh rasistične mržnje in vročo politično polemiko. Voznik naj bi namreč bil iz Bosne priseljen Rom, prav tako pa naj bi bila romske narodnosti njegova sopotnika, 17-letno dekle in njen prav tako mladoletni fant.

Nesreča se je zgodila okrog 20. ure. Voznik avtomobila se ni ustavil pri cestnem bloku policije in pritisnil na plin. Policija se je pognala v zasledovanje, voznik pa je z divjo vožnjo skušal zbežati. Pri tem je avto planil na skupino ljudi, ki so pred postajo podzemne železnice prečkali cesto. Avto je zbil devet ljudi, pri čemer je bila 44-letna filipinska priseljenka Perez Corazon Abordo pri priči mrtva, osem pa je bilo ranjenih, med njimi nekateri dokaj hudo. Med ranjenci sta še dva Filipinca, trije so italijanski državljani, dva Francoza in en Moldavec.

Voznik se po nesreči ni ustavil in ga je policija še včeraj iskala. Zaenkrat so prijeli le 17-letno H.M., ki se je peljala na avtomobilu, a so jo kljub temu obtožili sodelovanja pri namernem umoru. Dekle, ki živi v romskem naselju v predmestju Rima, je mati 10 mesecev starega otroka. Še vedno naj bi bil na begu prav tako 17-letni otrokove oče, medtem ko naj bi voznik avtomobila bil fantov oče.

Čim se je razširila vest o dogodku, se je po spletnih omrežjih vsul plaz sovražnih sporočil proti Romom in tujcem nasploh. Tri dni pred deželnimi volitvami je priložnost zagrabil tudi vodja Severne lige Matteo Salvini, ki je takoj pokazal s prstom na »cigane« in obljubil, da bo, čim se bo vrnil na oblast, poskrbel, da bodo romska naselja do tal porušena. Podobne rasistične izjave so prišle tudi iz vrst stranke Fratelli d'Italia in drugih desničarskih gibanj, ki so sinoči tudi organizirala protestni sprevod z baklami v bližini prizorišča nesreče.

»Salvini je šakal,« so se ostro odzvali iz stranke SEL, njen nekdanji senator Fabio Mussi pa je v televizijski oddaji takole komentiral Salvinijevo logiko: »Hoče porušiti romska naselja, ker je voznik romske narodnosti povzročil nesrečo? To je isto, kot če bi zaradi voznika iz Gallarateja, ki je s terencem povozil tri osebe, hoteli porušiti Gallarate.«

Rimski župan Ignazio Marino je pozval k treznosti in proti podžiganju sovraštva, ki bi lahko sprožilo nevarno spiralo nasilja. Odgovornosti so osebne, je poudaril župan, in ni mogoče obtoževati neke skupnosti ali etnične skupine zaradi še tako hudega zločina, ki ga zagreši posameznik. Iz bojzani pred maščevalnimi pohodi je policija v Rimu včeraj poostriala nadzor nad romskimi naselji.

Minister za notranje zadeve Angelino Alfano je v odzivu zagotovil, da bo policija naredila vse, da bo zagotovila storilca pravici in da bo odgovorni do kraja plačal za to, kar je naredil.

Predsednik združenja Sinti Davide Casadio pa je z veliko zaskrbljenostjo komentiral izbruh sovraštva, ki ga je izzval dogodek. »Šlo je za izredno hud dogodek, ki ga v naši skupnosti najodločneje obojamo.« Toda krivec bi lahko bil kdorkoli. Ker pa je v tem primeru bil Rom, skušajo nekateri izkoristiti zadevo v volilne namene,« je dejal Casadio, ki je Salvinija obtožil, da skuša v Italiji oživljati Hitlerjevega duha: »Nacisti so pokončali več kot milijon Romov in Sintijev v Evropi. Hitler je umrl, toda Salvini obuja njegovo sovraštvo.«

V svojem predvolilnem pohodu je vodja Severne lige Matteo Salvini včeraj »obiskal« opuščeno skladišče v kraju Quaracchi pri Firencah, kjer si je skupina Romov uredila zatočišče

ANSA

VRH G7 - Po optimističnih pričakovanjih Grkov spet zaostritev Lagardova grozi Grčiji z izstopom iz območja evra

DRESDEN - Grčija, ki se z mednarodnimi posojilodajalci pogaja o pogojih za sprostitev preostale finančne pomoči, je včeraj popoldne dobila več opozoril. Generalna direktorica Mednarodnega denarnega sklada (IMF) Christine Lagarde ni izključila možnosti izstopa države iz območja z evrom, evropski komisar Pierre Moscovici pa je Atenam očital nekorektnost. Izstop Grčije iz območja z evrom je možen in ne bi pomenil konca enotne evropske valute, je dejala Lagardova, čeprav je ocenil, da bi tak scenarij bil vse prej kot enostaven. Prva dama sklada je tudi zavrnila zagotovila Aten, da je dosega dogovora s posojilodajalci že zelo blizu. »Ni zelo verjetno, da bomo celovito rešitev našli v prihodnjih dneh,« je povedala. Potem ko so

iz Aten pred 10 dnevi prišli pozitivni signali, »smo se ta teden znova streznili«, je pojasnila. Še vedno ostaja veliko dela in IMF ni pripravljen izplačati dodatnih sredstev, dokler se Grčija jasno ne zaveže k reformam, je poudarila. »Imamo pravila. Imamo načela,« je bila odločna.

Podobno sporočilo je poslal evropski komisar za finančne in gospodarske zadeve Pierre Moscovici. Ta je Grčijo okrcal zaradi ocen, da so na poti do dogovora že na treh četrtinah poti. »Dela je še veliko,« je ponovil mantro posojilodajalcev. »Začenjamo videti konsistentne reformne projekte,« je Grkom priznal komisar in izpostavil napredek na področju davkov in pokojnin. Dogovor je po njegovem možen.

Tako Lagardova kot Moscovici sta

govorila ob robu zasedanja skupine G7 v nemškem Dresdnu. Grčija tam ni uradno na dnevnem redu, a je njena kriza v veliki meri zasenčila pogovore. Že prej pa so v IMF v Washingtonu poudarili, da bo Grčija odrezana od dodatnih sredstev sklada, če ne bo pravočasno poplačala svojih dolgov.

Grški notranji minister Nikos Vucis je v nedeljo dejal, da močno zadolžena Grčija "nima denarja" za poplačilo več dolgov do IMF, ki zapadejo po 5. juniju. Skupaj ti dolgovi znašajo 1,6 milijarde evrov. Grčija ima v že dogovorjenem programu pomoči z EU in IMF še 7,2 milijarde dolarjev, a jih mednarodni posojilodajalci ne želijo izplačati, dokler se vlada premiera Aleksisa Ciprasa ne zaveže k reformam, ki jih sami narekujejo.

AZIJA - Tragedija brez primere

Zaradi vročinskega vala v Indiji že več kot 1400 mrtvih

NEW DELHI - Vročinski val, ki je v zadnjem času zajel obširna območja Indije, ne popušča. Število smrtnih žrtev zaradi vročine je že presegllo 1400. Vremenoslovci napovedujejo, da konca vrtoglavih temperatur še nekaj dni ne bo. V najbolj prizadeti indijski zvezni državi Andhra Pradesh so zabeležili skupno 1020 smrtnih žrtev zaradi vročinskega vala. Temperature v tej južni zvezni državi se še naprej gibljejo med 45 in 47 stopinjami Celzija. V sosednji zvezni državi Telangana je zaradi vročine umrlo že 340 ljudi. Po navedbah lokalnih oblasti večino smrtnih žrtev predstavljajo revni delavci, ki so delali na prostem.

Indijske oblasti so prebivalcem svetovale, naj se izogibajo gibanju na prostem med 11. in 16. uro. Zdravnikom v javnih bolnišnicah pa so zapovedali, naj ne gredo na dopust. Žrtve vročine so zabeležili tudi v drugih zveznih državah. 60 jih je umrlo v Orissi in Zahodni Bengaliji na vzhodu Indije. Nekaj jih je umrlo tudi v New Delhiju in na njegovem obrobju. (STA)

Ljudje v Indiji si v teh dneh pomagajo kot morejso

Italijanski predsednik postal »Giorgio Mortadela«

BEOGRAD - Podpredsednik srbskega parlamenta Igor Bečić je nehote postal tarča šal, potem ko je na svetovnem spletu zaokrožil posnetek, kako med sejo parlamenta italijanskega predsednika Sergia Mattarello zmotno pomenjuje Giorgio Mortadela, se pravi po okusni italijanski salami. Bečić je na ponedeljkovi seji srbskega parlamenta nepovedal nastop italijanskega predsednika pred poslanci, a se je pri tem zmotil tako v imenu kot priimku in iz Sergia Mattarelle je naenkrat nastal Giorgio Mortadela. Podpredsednik parlamenta se je po kopici šal na svoj račun branil, da je šlo za napako v besedilu, ki ga je od parlamentarnih pomočnikov prejel tik preden ga je prebral.

Po svetu uničili 90 odstotkov zalag kemičnega orožja

HAAG - Po svetu so doslej uničili 90 odstotkov zalag kemičnega orožja, je v Haagu sporočila Organizacija za prepreževanje kemičnega orožja (OPCW). Ob tem so poudarili, da gre za »pomemben mejnik, ki kaže, da smo na dobri poti, da svet očistimo kemičnega orožja«. Organizacija je še sporočila, da so doslej uničili okoli 63.000 metričnih ton kemičnega orožja, večinoma iz ameriških in ruskih skladišč. Vse kemično orožje je bilo uničeno na varnem način, tudi 1300 ton kemičnega orožja iz Sirije. Uničevanje ameriškega in ruskega kemičnega orožja naj bi bilo končano do leta 2023. Kemično orožje je prijavilo osem držav, med njimi pa so štiri - Albanija, Indija, Libija in neimenovana država - po navedbah OPCW že uničile vse svoje zaloge tega orožja.

V Tuniziji v zvezi z napadom na muzej aretirali Maročana

TUNIS - V Tuniziji so v zvezi z napadom na muzej v Tunisu aretirali drugega osumljenca iz Maroka, so sporočili s tunizijskega notranjega ministrstva. Noureddina al Naibija, ki je osumljen, da je bil neposredno vpleten v napad, so aretirali v nedeljo na mejnem prehodu z Libijo Ras Jedir. Minuli teden so v Italiji aretirali mladega Maročana, ker naj bi pomagal pri napadu v muzeju Bardo 18. marca. Gre za 22-letnega Abdela Majida Touila, čigar vlogo še preverjajo, saj so ugotovili, da je prišel v Italijo že cel mesec pred izvedbo atentata.

ZLATO (999,99%) za kg **34.925,58** **0,00**

SOD NAFTE (159 litrov) **62,51\$** **+0,73**

EVRO **1,0896 \$** **+0,30**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
28. maja 2015

valute	evro (povprečni tečaj)	28. 5.	27. 5.
ameriški dolar	1,0896	1,0863	
japonski jen	135,36	134,37	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	27,463	27,404	
danska krona	7,4598	7,4565	
britanski funt	0,71240	0,70700	
madžarski forint	308,65	308,80	
poljski zlot	4,1289	4,1335	
romunski lev	4,4435	4,4480	
švedska krona	9,2617	9,2708	
švicarski frank	1,0344	1,0341	
norveška krona	8,4910	8,4255	
hrvaška kuna	7,5817	7,5755	
ruski rubel	57,1277	56,4100	
turška lira	2,8970	2,8848	
avstralski dolar	1,4267	1,4089	
braziljski real	3,4373	3,4335	
kanadski dolar	1,3594	1,3531	
kitajski juan	6,7568	6,7338	
indijska rupija	69,5410	69,5788	
mehiški peso	16,7079	16,6550	
južnoafriški rand	13,2001	13,1620	

GORICA - Peterin nasledil Semoliča na čelu goriškega SKGZ

»Ohraniti vlogo v prostoru, utrditi vezi s člansko bazo«

Udeleženci kongresa (levo); Semolič (desno)

BUMBACA

Visoka raven institucionalnih odnosov, ki so jih spletili v zadnjih letih, je pomemben dosežek in jo je treba ohraniti, poskrbeti pa je treba tudi za ponovno utrditev skrhanih vezi s člansko bazo. Tako meni 33-letni David Peterin, novi goriški predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki je bil izvoljen na sredinem pokrajinskem kongresu v Kulturnem domu. Na predsedniškem mestu je nasledil Livia Semoliča, ki je goriški SKGZ vodil 15 let. Peterin je bil edini kandidat, na tajnem glasovanju je prejel 39 glasov od skupnih 45.

»S tem kongresom se zaključuje obdobje, ki se je začelo na pragu novega tisočletja. Raven institucionalnih stikov je v tem obdobju močno zrasla. Zlasti na Goriškem je naša organizacija postala referenčna točka za številne institucije in organizacije. SKGZ je danes element, ki obvlada naš prostor in naš čas. Pogosto odigrava vlogo veznega člana med našo skupnostjo, Slovenijo in Italijo. Kakovost odnosov moramo tudi v novem mandatu ohraniti na doseženem nivoju,« je dejal Peterin, po katerem si zasluže za to delijo številni člani, posebno zahvalo pa je namenil Semoliču in Rudiju Pavšiču. Dejaj, da je SKGZ v zadnji mandatni dobi »stopila na pot reforme svoje organiziranosti s ciljem transparentnosti, demokratičnosti in suverenosti sprejemanja odločitev« ter je »vključila posameznike v verigo odločanja«, v novem mandatu pa bo treba jasno definirati »postopke odločanja znotraj SKGZ«. »Če je po eni strani pomembnost vloge naše organizacije v tem prostoru na najvišji ravni zadnjih desetletij, je treba po drugi priznati, da so se vezi z našimi ljudmi nekoliko skrhalo. SKGZ se je leta in leta ukvarjala z notranjimi zadevami in s težavami v odnosih s sorodno krovno organizacijo. Danes imamo dobro organizirano zvezo, ki lahko neha zreti sama vase in pogleda navzven,« je povedal Peterin, ki se bo zavzemal za »večjo navzočnost SKGZ na teritoriju in okrepitev soodločanja med vodstvom in članstvom«. Naše vasi »so naš zaklad«, je še pristavil ter poudaril vlogo celotnega tajništva in pomen vključevanja mladih. Ob koncu je spregovoril o sodelovanju znotraj manjšine in ugotavljal, da predlogov SKGZ doslej »nekateri niso jemali v poštev«. »Ker so bili odbiti številni naši predlogi, je sedaj iniciativa za iskanje sodelovanja tudi v rokah drugih. Naša stališča so znana, vrata SKGZ bodo seveda še naprej odprta za vse, a bogastvo, ki ga predstavljate vi, naše znanje, naša izkušnja, naše delo in naš čas, bomo uporabljali najprej za svoje člane.«

O pot, ki sta jo SKGZ in goriška družba prehodila v zadnjih 15 letih, je spre-

govoril Semolič. »Sprejel sem funkcijo predsednika tik pred odobritvijo zaščitnega zakona, ko je bilo politično nasprotovanje z agresivno obstrukcijo proti zaščitnemu zakonu vsakdanja praksa takratnih predstavnikov desne sredine. Zapuščam jo, ko ista politična opcija umirjeno sprejema dvojezično poslovanje goriškega občinskega sveta. Začel sem svoj prvi mandat, ko smo tu imeli ne samo mejo med dvema državama, temveč zunanjo mejo EU, danes pa sooblikujemo skupni čezmejni mestni aglomerat v sklopu EZTS,« je povedal Semolič, po katerem je SKGZ veliko vložila v premoščanje zgodovinskih in ideoloških delitev ter prispevala k izboljšanju odnosov, ne da bi se »izneverila visokim anti-fašističnim vrednotam.« »In te vrednote anti-fašizma, na katerih sloni italijanska republika in ki so vklesane v italijanski ustavi, bi morali poznati in spoštovati vsi, predvsem tisti, ki opravljajo javne funkcije,« je na »primer Romano« namignil Semolič. Dalje je spregovoril o vlogi EZTS, »ki konkretno udejavnja našo vizijo skupnega evropskega čezmejnega prostora« in v katerem ima Semolič vlogo koordinatorske komisije za urbanizem, ki se ukvarja z oblikovanjem čezmejnega prostorskega plana treh občin. »V tem vidim konkretizacijo vloge SKGZ in naše manjšine nasploh kot aktivnih povezovalcev tega prostora,« je povedal Semolič ter se navezal na besede Darka Bratine, ki je menil, da bi morala »manjšinska organizirana struktura skrbeti tudi za pločnike našega mesta, ne le za jezik in kulturo«. O svojem delu je Semolič povedal, da je skušal iskati predvsem »konkretno in pragmatične rešitve« v dialogu z institucionalnimi sogovorniki, »ker smo in želimo biti aktivni načrtovalci, ne pa pasivni spremljevalci teh dinamik.«

Med pomembnejšimi dosežki je omenil pridobivanje prostorov Trgovskega doma in postavitev dvojezičnih smerokazov na avtocesti A34. »Seveda bi vse to moralo biti samoumevno in naravno v zgodovinsko večjezični Gorici, dejansko pa v zadnjem stoletju temu ni bilo tako in danes je naloga vseh nas, da skupaj udejavnimo takšen evropski model goriškega prostora na jezikovnem, kulturnem, gospodarskem in izobraževalnem področju,« je dejal Semolič, po katerem bi morala postati »naravna dvojezičnost kakovostno poreklo Gorice«. Dalje je govoril o izzivih, od katerih je odvisna prihodnost organizacije, manjšine in družbe nasploh, izpostavil pomen generacijske zamenjave in tudi dosežke slovenskih društev, organizacij in ustanov, med katerimi je posebej omenil

Kulturni dom, Dijaški dom, tabornike, Kinotele. Za uspehe je čestital tudi sredinam, ki delujejo pod okriljem SSO. Pozval je k premoščanju »neproduktivnega ločevanja« in obžaloval »pomanjkanje ustvarjalnega in produktivnega sodelovanja« med SKGZ in SSO, med katerima sicer ne manjka »prijateljskih vezi«. Izrazil je željo po odprtem soočanju, raje kot na »hude napade in obrekovanje« pa se je spomnil na »konkreten odnos, ki ga je imel z Walterjem Bandljem. Semolič je ob koncu še obžaloval, da je v zadnjih letih premalo pozornosti posvečal ZSKD in društvom, »saj so ga prevzele mestne in čezmejne dinamike, v katerih vidi »veliko priložnost« in ki jih »po vstopu Slovenije v EU ni hotel zamuditi«, izrazil pa je željo, da bi novi predsednik »zaobjel v pravo celoto vlogo, ki jo ima naša zveza v tem prostoru.«

Po Semoličevem govoru so bili na vrsti pozdravi gostov. Kot prvi je nastopil goriški župan Ettore Romoli. »Semoličeva odločitev, da se umakne s predsedniškega mesta, me je presenetila, saj je bil zame Livio duša SKGZ na tem območju. Tako kot on pa si bomo morali tudi ostali priznati, da nismo večni, čeprav verjamem, da bo Semolič še vedno zelo aktiven,« je povedal župan, ki je nato izpostavil nekaj skupno izvedenih projektov, med katerimi EZTS. O novem, boljšem ozračju v mestu pa naj bi po županovem mnenju pričala goriška reakcija na sobotna shoda. »V soboto so se dogodile stvari, ki nam niso všeč, Goričani pa so prestali tudi to preizkušnjo. Odnosi med nami se niso spremenili in po tej poti moramo nadaljevati,« je zaključil Romoli. Nato je v imenu goriške pokrajine pozdravila pokrajinska odbornica Vesna Tomšič, ki je o Semoliču dejala, »da je človek, ki vedno išče dialog in spoštuje mišljenje drugega«, novemu predsedniku pa je zaželela dobro delo v nelahkem trenutku. »Livio Semolič je bil za SKGZ odlični zunanji minister in verjamem, da bo lahko nadaljeval po tej poti. On je tista oseba, ki lahko ustvari boljše odnose med SKGZ in SSO, saj sta z Bandljem dobro sodelovala. Človeški stiki lahko zagotovo pomagajo, da začnemo neko novo obdobje,« so bile besede deželnega predsednika SKGZ Rudija Pavšiča. V imenu SSO je pozdravila nova predsednica Franka Padovan, sicer tudi županja občine Števerjan. »Semolič je v 15 letih opravil veliko delo. Tako vodstvo SKGZ kot vodstvo SSO sta sedaj doživela nekatere zamenjave, čaka pa nas obdobje, v katerem bomo morali premostiti marsikatero oviro. Pripravljena sem na dogovor in na čimprejšnji skupni sestanek,« je povedala Padovanova. Deželni svetnik Ro-

dolfo Ziberna je izpostavil plodna leta Semoličevega delovanja, poudaril pa je tudi, da je slovenska narodna skupnost skupaj s furlansko zelo pomembna komponenta našega teritorija. V imenu VZPI-ANPI se je Ivan Bratina zahvalil Semoliču in SKGZ za konkretno sodelovanje, dodal pa je, »da je Gorica prejšnjo soboto lepo odgovorila na dogodke, ki se ne bi smeli dogajati v tem mestu«. Ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel je izpostavil, da mora SKGZ še naprej delati za razvoj slovenske narodne skupnosti v Italiji in na splošno za celotno mesto in teritorij. Sledila je razprava, med katero so posegli številni člani. Ti so se v glavnem zahvalili Semoliču ter novemu predsedniku voščili uspešno delovanje, izrazili pa so tudi nekatere konstruktivne kritike, in sicer željo po večji pozornosti do članov posameznikov, povedali pa so tudi, da bi morali imeti Slovenci v Italiji večji vpliv pri določenih aktualnih vprašanjih, kot so npr. ekonomska kriza na Goriškem, prihod beguncev v Gorico ter bi morali izraziti lastna stališča o dogodkih, kot sta bila npr. sobotna shoda. (av)

Počistili bodo žaljivke in vsi skupaj nazdravili

Goriška občina bo jutri ob 10.30 kot napovedano počistila kamnito znamenje ob vinogradu Damijana Podveršiča v Gradiščuti, ki so ga v prejšnjih tednih neznanci pomazali s protislovenskim napisom »Slavi di merd« in k temu dodali še svastiko. »Ko bo napis odstranjen, bomo vsi skupaj nazdravili. Vsi so javljeni na kozarec vina,« je dejal Podveršič.

Prepovedali so mu vožnjo

Novogoriški policisti so v torek zvečer v Solkanu ustavili 54-letnega italijanskega avtomobilista in mu odredili preizkus alkoholiziranosti. Rezultat je pokazal, da je imel v 0,69 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Policisti so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo, zaradi kršitve prometne zakonodaje bodo zoper njega podali obdolžilni predlog na pristojno sodišče. (km)

Točil brez plačila

V sredo popoldan se je na bencinski servis v Rožni Dolini pripeljal voznik starejšega osebnega avtomobila znamke Fiat Punto tujih registrskih števil in v vozilo natočil za 40 evrov goriva. Odpeljal je, ne da bi poravnal računa. Policisti o kraji še zbirajo podatke. (km)

Najbolj vinjena je bila ženska

Novogoriški policisti so v minulih dneh v okviru akcije 0,0 šofer - Trezna odločitev odredili skupno 224 preizkusov alkoholiziranosti, pri čemer je bilo ugotovljenih 19 kršitev vožnje pod vplivom alkohola. Policisti so zoper 9 kršiteljev, ki so imeli 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka, podali obdolžilni predlog na sodišče, tem voznikom je bilo tudičasno odvzeto vozniško dovoljenje. Zoper dve osebi so policisti odredili strokovni pregled zaradi suma vožnje pod vplivom alkohola. Najvišja stopnja alkoholiziranosti je bila izmerjena pri 37-letni voznici avtomobila na hitri cesti med Selom in Ajdovščino 17. maja. V organizmu je imela 1,28 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Zoper voznico so policisti zaradi kršitve prometne zakonodaje ustrezno ukrepali. (km)

GRADIŠČE - Upravitelji centra CARA Finančna straža preiskala sedeže Connecting People

Goriško državno tožilstvo je odredilo preiskavo sedežev konzorcija Connecting People, ki upravlja tudi center za prosilce za azil CARA v Gradišču. Preiskave, v zvezi s katerimi preiskovalci ne posredujejo podrobnih informacij in ki jih je namestnica goriškega državnega tožilca Valentina Bossi zaupala videmski finančni straži, so opravili na sedežih konzorcija v mestu Trapani, v Catanii in v Gorici.

Ukrepi, piše tiskovna agencija ANSA, naj bi bili povezani z nadaljevanjem preiskave, po kateri so na goriškem sodišču odredili sojenje za enajst ljudi - člane vodstva in službenice konzorcija Connecting People. Obtoženi so goljufanja države in neizpolnjevanja pogodbe o dobavi javnih storitev. Sojenje so odredili tudi za dva funkcionarja goriške prefekture - namestnico prefekta Glorio Allegretto in računovodjo Telesia Colafatija -, ki po ocenah preiskoval-

cev nista nadzorovala delovanja konzorcija oz. nista preverjala dokumentacije, ki jo je le-ta izdajal. Preiskovalci menijo, da je med leti 2008 in 2010 konzorcij Connecting People »napilnil« štveštvo gostov v centrih CIE in CARA (za vsakega je prejemal okrog 40 evrov dnevno), državo pa naj bi s tem ogoľufal za približno poldrugi milijon evrov. Priseljencem naj bi tudi ne dobivali cigaret, telefonskih kartic, vode in drugih storitev, ki bi jih moral konzorcij po pogodbi zagotavljati vsakemu izmed njih.

Konzorcij Connecting People, ki upravlja v Italiji več centrov za priseljence, je lani sprožil postopek poravnave na sodišču v Trapaniju. O njem je v prejšnjih mesecih poročala tudi televizijska oddaja Piazza pulita. Samo do uslužbencev naj bi konzorcij imel 770.000 evrov dolga. V Gradišču je v centru CARA zaposlenih okrog 60 ljudi, ki že več mesecev ne prejemajo plače in tvegajo izgubiti delovno mesto.

GORICA - Na podelitvi bralnih značk otroke pozabaval Andrej Rozman Roza

Marela obrodi marelice

»Marela« obrodi marelice. To se zgodi ob zaključku ene izmed številnih pesmi, s katerimi je včeraj v goriškem Kulturnem centru Lojze Bratuž gledališki igralec, pesnik in pisatelj Andrej Rozman Roza pozabaval učence osnovnih šol goriškega ravnateljstva, ki so se udeležili podelitve bralnih značk. Srečanje je potekalo v znamenju smešnih, zmešanih, groznih, lovskih in drugih pesmi, ki jih je na odru zrecital Rozman. Otroci so prisluhnili tudi pravljici o žabcu, prigradam zaljubljenih bobrov in »ustrahovanki«. Posebno zanimiva je bila zgodba o dežniku; Rozman je po-

jasnil, da mu v Ljubljani pravijo »marela« in da na koncu obrodi marelice.

Pred podelitvijo bralnih značk so osnovnošolci s pesmijo voščili vse najboljše Andreju Rozmanu, ki je ravno pred nekaj dnevi praznoval 60. rojstni dan. Društvo Bralna značka Slovenija - njen glavni cilj je dvig bralne pismenosti posameznikov in družbe v celoti - je podarilo učencem 1. in 5. razredov slikanico Zdravljica, za knjižni paket za vse šole pa je poskrbel odbor staršev. Na odru Kulturnega centra Lojze Bratuž so se za prevzem knjižnih paketov in priznanj zvrstili mali predstavniki

petih šol, ki spadajo pod goriško ravnateljstvo, in sicer osnovne šole Alojz Gradnik iz Števerjana, Ludvik Zorzut iz Bračana, Josip Abram iz Pevme, Fran Erjavec iz Štandreža in Oton Župančič iz Gorice.

Potem ko je bil včerajšnji dan posvečen knjigam in branju, bo današnji namenjen športu. Učenci vseh petih šol goriškega ravnateljstva se bodo na nogometnem igrišču v Sovodnjah udeležili športnega dne, ki je bil prejšnji teden zaradi slabega vremena odložen na današnji dan.

Polna dvorana otrok (levo); vsaka osnovna šola je dobila knjižni paket (desno); na odru je nagrade delil Andrej Rozman (spodaj)

BUMBACA

GORICA - Na natečaju prometne vzgoje Giorgio Gruden

Pevmski pešec zmagal

Osnovnošolci spoznali cestne znake in pomen upoštevanja prometnih pravil

S plakatом Pešec so učenci osnovne šole Josip Abram iz Pevme osvojili prvo mesto na natečaju prometne vzgoje Giorgio Gruden; prirejajo ga goriški mestni redarji, ki med letom obiskujejo sodelujoče šole in izvedejo nekaj učnih ur v razredu, da bi otrokom posredovali znanje in vzorce pravilnega vedenja na cesti in v prometu. Redarji so med letošnjim šolskim obiskali tudi osnovno šolo v Pevmi; z njihovo pomočjo so otroci spoznali cestno-prometno signalizacijo in pomen upoštevanja cestno-prometnih pravil.

Projekt prometne vzgoje se je zaključil z 49. natečajem Giorgio Gruden. Letošnja tematika je bila »Pešec: mestne pešpoti - otrokom primerne«. Na prvo mesto so se z enakim številom točk uvrstile osnovne šole Abram, Galilei in Rismondo, ki so jih nagradili v ponedeljek v zavodu Lenassi v Gorici. Učence treh šol so na dvorišču poleg mestnih redarjev pričakali tudi karabinerji, policisti, finančni stražniki in vozniki rešilcev, ki so otrokom razkazali svoja vozila. Prisoten je bil tudi duhovnik, ki je simbolično blagoslovil službena vozila in s tem vse, ki se iz dneva v dan trudijo, da zagotovijo javni red, mir, varnost in pomoč.

Med nagrajevanjem so osnovnošolce nagovorili občinski odbornik Stefano Ceretta, občinska odbornica Silvana Romano in poveljnik mestnih redarjev Marco Muzzatti; za njimi so besedo prevzeli učenci, ki so predstavili tri nagrajene plakate. Vsaka od nagrajenih šol je v dar prejela digitalni fotoaparati, vsak učenec pa se je razveselil ključka USB.

Učenci iz Pevme (zgoraj); nagrajeni plakat (desno)

FOTO S.G.

GABRJE - Jutri tradicionalni koncert

Na borjaču bodo zapeli štirje zbori

Kulturno društvo Skala iz Gabrij prireja jutri, 30. maja, ob 20.30 že tradicionalni *Koncert na borjaču*. Priljubljen prireditev sega daleč v preteklost, saj so prvi tovrstni zborovski večer pripravili leta 1988. Od takrat do danes je bil koncert na dvorišču kulturnega doma v Gabrijah vedno na sporedu razen dvakrat, ko so bili gabrski pevci zasedeni pri drugih zborovskih pobudah.

Jutri se bodo v Gabrijah predstavili štirje pevski zbori. Po že utečeni navadi bodo večer uvedli pevci domačega moškega pevskega zbora Skala, ki deluje pod vodstvom pevovodkinje Zulejke Devetak. Za njimi bodo na prizorišče ob starem vodnjaku stopili pevci in pevke mladinskega zbora Neokortex, ki si svoje pevsko znanje nabirajo prav v Gabrijah pod vodstvom glasbene pedagoginje in dirigentke Jane Drassich. Povedati gre tudi, da sta skrb za mladinski zbor, ki šteje preko 20 pevk in pevcev, pred kratkim prevzeli prav gabrsko kulturno društvo Skala in Glasbena matica iz Gorice.

Letošnji koncert na gabrskem borjaču bo precej krajevno obarvan, saj tretji zbor, mešani pevski zbor Rupa-Peč, prihaja iz sosednje vasi. Vodi ga Zulejka Devetak. Tudi četrti zbor ne prihaja od daleč. Gre za priznani oket Vrtnica iz Nove Gorice, pri katerem že več let poje tudi pevec s Peči. Koncertu so gabrski kulturni delavci dali naslov *Nocoj je pa lep večer*. V primeru dežja ali prehladnega večera bo koncert na sporedu v dvorani gabrskega kulturnega doma. (vip)

Ustreljeni v Vilešu

V Vilešu se spominjajo šestih domačinov, ki so jih italijanski vojaki ustrelili pred natanko sto leti. Ko so italijanske čete zavzele vas maja 1915, so italijanski častniki posumili, da so med krajanji avstro-ogrski vohuni. Zaradi tega so ustrelili šest domačinov, ki sicer niso bili ničesar krivi. Danes bo ob 21.15 na vaškem trgu scensko branje z naslovom »Sangue e fassinars«, jutri, 30. maja, ob 20.30 bo v palači Ghersiach predstavitev knjige Lucia Fabija »I fucilati di Villesse. 29/30 maggio 1915«; z avtorjem se bo pogovarjala Petra Svoljšak. Že ob 18.30 bodo položili šopek cvetja na grobove ustreljenih domačinov, ob 19. uri bo v vaški cerkvi maša zadušnica. Spominska večera prireja združenje I Blandins.

Svečanost v Petovljah

V Petovljah se bodo jutri ob 10. uri poklonili spominu treh karabinerjev, ki so umrli v atentatu pred 43 leti. Prisoten bo karabinerski general Flavio Garelo.

Zdravljenje bolečin

V goriški bolnišnici bo v nedeljo, 31. maja, med 9. in 15. uro mogoče obiskati ambulanto za zdravljenje bolečin v okviru dneva odprtih vrat. Z obiskovalci se bo pogovoril zdravnik Corrado Thomann.

prej do novice

www.primorski.eu

NOVA GORICA - Filmski junij posvečajo dediščini prostora

Študentski pogled

Letošnji filmski junij, ki se bo že tradicionalno odvijal na gradu Kromberk, je posvečen ustvarjalnosti mladih. Filmsko platno bodo odstopili kratkim in dokumentarnim filmom študentov Višje strokovne šole v Sežani in Visoke šole za umetnost Univerze v Novi Gorici.

»Fokus je bil predvsem na razmišljanju mladih in njihovem odzivu na dediščino prostora,« pojasnjuje Darja Skrt iz Goriškega muzeja. »Nastale so različne forme, dolžine, teme. Nekateri se z dediščino soočajo s klasičnim pogledom, drugi pa imajo čisto nov pristop, takšen bo kratek animirani film,« našteva Skrtova.

Študentje so se v svojih delih, ki so nastala kot del njihovega študijskega procesa, iskali odgovore na različna vprašanja: kaj je dediščina zapustila v našem prostoru, čustvih, dojemanju sveta ... Nastala so dela, ki se ukvarjajo z različnimi temami: od kamnoseških delavnic, pustovanja na Vojšči do zgodb, povezanih z mejo in tihotapljenjem. »Navdušena sem nad izborom tem. Nad načinom, kako so jih sprejeli, da znajo v vsakodnevem življenju videti brezčasnost, dediščino. Pa tudi nad tem, kako so v svoje izdelke vložili sebe, kako so vanje vložili čustveni naboj ... Zelo jim želim, da bi se lahko čim več povezovali glede ustvarjalnosti,« je o naboru kratkih filmov, ki jih bo tri junjske torke moč videti v okrilju gradu Kromberk povedala Skrtova, ki je pred leti začela s pobudo o filmskem juniju.

Že prihodnji teden, prvi torek v juniju, si bo ob 21. uri moč ogledati prvi del projekcije filmov Višje strokovne šole iz Sežane. Štirje kratki filmi so nastali kot del študijskega procesa pridobivanja obrtniških znanj, vsak pa se gledalca dotakne na svoj način. Drugi del projekcije filmov omenjene sežanske šole bo sledil teden dni kasneje. Tretji in zadnji letošnji filmski torek bo na sporedu 16. junija. Tedaj bo na vrsti projekcija filmov Visoke šole za umetnost Univerze v Novi Gorici, ki se izvaja v goriški palači Alvarez. Najprej bodo na vrsti štirje petminutni filmi, nato pa še trije filmi z mednarodne delavnice Iskanje ravnovesja na meji. Vsak od njih na svojstven izrazni način in skozi oči mlade generacije Evropejcev obravnava vprašanje državne meje goriškega prostora - od preimenovanja zemljepisnih imen do tihotapljenja izdelkov za vsakdanjo rabo. Projekcije vseh treh filmskih torok se začnejo ob 21. uri, vstop je prost. (km)

GORICA - Vojna v očeh preprostih ljudi

»Umreti za svobodo ni nekaj človeškega«

»Umreti za svobodo sploh ni nekaj človeškega.« Tako je Grazia Riccio Bergamas povedala v dokumentarnem filmu »Figli di Maria«, katerega avtor je mladi režiser Christian Natoli in so ga prejšnji petek predstavili na goriškem festivalu eStoria. Grazia se spominja svoje prababice Marie Bergamas, ki je v prvi svetovni vojni izgubila sina Antonia. Leta 1921 je Maria izbrala krsto s posmrtnimi ostanke neznanega italijanskega vojaka, ki so jo iz Ogleja odpeljali v Rim z vojaškimi častmi.

V 65-minutnem dokumentarcu se je režiser posvetil dogodkom iz prve svetovne vojne na Goriškem iz nekoliko različnih perspektiv, in sicer v očeh »preprostih« ljudi. Tako so pričevanja svojih dedov oziroma pradedov podali Grazia Riccio Bergamas, Flavio Duca, Pierluigi

Predstavniki sodelujočih šol na letošnjem filmskem juniju

FOTO K.M.

GORICA - Razstava visoke šole za umetnost

»Iz Gorice se ne bi več vrnili v Ljubljano«

Študentje visoke šole za umetnost Univerze v Novi Gorici bodo danes med 18. in 21. uro del palače Alvarez v Gorici, v kateri sicer izvajajo program, spremenili v galerijo, kjer bodo prikazali svojo produkcijo, nastalo v iztekaajočem se študijskem letu. Del razstave bo na ogled tudi prihodnji teden.

Na ogled je izbor fotografij študentov prve stopnje programa digitalne umetnosti in prakse, izbor videofilmov in filmov obeh stopenj, novi mediji, animacije in različni projekti, ki so še v nastajanju. »Razstavo jemljemo na nek način kot razstavo v galeriji, po drugi strani pa tudi kot odprti proces dela - vidimo lahko postopek nastajanja animiranega filma, od skic do filma,« je včeraj pojasnila Rene Rusjan, direktorica programa na Visoki šoli za umetnost Univerze v Novi Gorici, kjer sicer vsako leto pripravijo dve semestrski razstavi - januarsko in majsko.

10. junija pripravljajo na omenjeni šoli, ki je bila ustanovljena leta 2008, še informativni dan, odprte so tudi prijave za vpis na magistrski študij. »V letošnjem študijskem letu smo uvedli novost: animacijo na drugi stopnji programa medijske umetnosti in prakse. Na drugi stopnji je v pripravi še študij fotografije,« pojasnjuje Rusjanova. Na šoli je na dodiplomskem študiju vpisanih 60 študentov. »To je mala šola, glede na število modulov, ki jih ponujamo. Tudi skupine so majhne. V Italiji študija še ne oglašujemo na veliko, ker je to slovenska šola, ki je slučajno v Italiji, saj so nam tam ponudili boljše prostore in možnosti dela,« dodaja direktorica. Vseeno pa so na svoje programe že pri-

RENE RUSJAN

tegnili tudi študente iz Italije: »Imamo študentko iz Gorice, ki je pred diplomom, v prvem letniku študij fotografije zaključuje študent iz Trsta. V prijavi je tudi študentka iz Trsta, ki se pospešeno uči slovenščine, zato, da se bo lažje vključila. Tako da malo vplivamo tudi na mikroprocesse v čezmejnem prostoru, kar se nam zdi zelo dobro. Če smo prej bili v Ljubljani in nam je bilo od tam težko iti v Gorico, vidimo tu ravno na tem obmejnem območju tolikšen plus, da ne bi šli nazaj,« poudarja Rusjanova in dodaja, da goriški obmejni prostor nudi nenehen vir inspiracije. Eden od projektov, ki so jih prejšnji semester uresničili, so tudi filmi, ki so nastali na delavnici Iskanje ravnovesja na meji, kjer so z norveškimi in portugalskimi študenti ter profesorji snemali filme na temo meje. Dva sta nastala na zgodovinsko temo o spreminjanju imen, kar se je študentom zdelo zelo zanimivo, tretji, bolj satiričnega žanra pa na temo tihotapljenja pralnih praškov in kave, kar so študentje interpretirali s svojim pogledom po svojih predstavah o teh časih. Vsi trije omenjeni filmi bodo predstavljeni v sklopu filmskega junija na gradu Kromberk. »Novembra se dobimo z istimi šolami, a drugimi študenti, ki bodo raziskovali to področje in se čudili temu, da v vsakdanjem življenju uporabljamo dve mesti,« napoveduje Rusjanova. (km)

RONKE - Omizje za Slovence

Skromna udeležba na prvem zasedanju

Prvo zasedanje novega omizja

BUMBACA

Dejavnost novega omizja za slovensko narodno skupnost, ki so ga ustanovili v Ronkah namesto slovenske konzulte, se ni začela na najboljši način. V dvorani Cragnolin, kjer je v sredo potekalo prvo zasedanje posvetovalnega telesa, so se zbrali le trije udeleženci: ronško upravo je zastopala pristojna odbornica Elena Cettul, ob njej pa sta prišla le predsednik društva Jadro Karlo Mucci in Luigi Bon, načelnik svetniške skupine SKP v ronškem občinskem svetu, ki se je že pred meseci zavzel za ponovno ustanovitev posvetovalnega telesa za Slovence. K udeležbi so bili vabljeni tudi ostali načelniki svetniških skupin, Združenje staršev slovenske os-

novne šole in vrtca iz Romjana ter ravnateljice Večstopenske šole Doberdob in ronške italijanske večstopenske šole, Sonja Klanjšček in Claudio Riavis, ki sta se za odsotnost opravičila. Udeležba na srečanju je bila preskromna, da bi se lahko začeli pogovarjati o pobudah in programih, Cettulova, Bon in Mucci pa so zato razpravljali o črpanju sredstev iz zaščitnih zakonov ter težavah s slovenskim knjižničarjem. Mucci je bil nad skromno udeležbo zelo razočaran. »Če ni interesa, ne vem, ali ima sploh smisel vztrajati. Omizje bo vsekakor še enkrat sklicano septembra, ko bodo imeli šolniki nekaj več časa. Upam, da bo takrat bolje,« je dejal Mucci.

DOL - V priredbi društva Kras

Pohod miru

Speljali ga bodo po sledih prve svetovne vojne

Madžarska kapelica pri Vižintinih

V nedeljo 31. maja, bo društvo Kras Dol-Poljane priredilo pohod miru po sledih 1. svetovne vojne. Društveni delavci so se odločili za ponovitev lanskega pohoda, ki je doživel velik uspeh, tudi ker ga je spremljal bogat kulturni program z mednarodno udeležbo. Zaradi pomanjkanja sredstev bo letos na progra-

mu samo pohod. Start bo pri kulturnem domu Pavline Komel na Palkišču po prosti izbiri od 8. do 9.30 ure. Pohodniki se bodo odpravili proti zaselku Vižintini, kjer se nahaja kar nekaj objektov iz prve svetovne vojne - kapelica, vodno korito, svetlo pokopališče. Ljubitelje hoje bo zatem pot vodila proti Devetakom in na prejšnjem kolovozu do Opatjega sela. Med potjo si bodo lahko ogledali marsikaj zanimivega. V ostankih strelskih jarkov bo skupina ljudi v vojaških uniformah prikazala, kako je potekalo življenje na fronti. Pohodniki bodo nato krenili proti Novi vasi in Kremenjaku (na izbirno sta daljša in krajša pot), od koder se odpira krasen pogled na morje. Tam bodo pohodnike pričakala dekleta krajevnega društva Žbrinca. Pri sestopu s hriba bodo pohodnike spremljali Kraški krti, ki jim bodo pokazali jamo pri Bonetih. Ob poti do Bonetov si bodo udeleženci izleta lahko ogledali ostanke, ki jih je tam pustila italijanska vojska. Na voljo bo tudi ogled manjše razstave in prikaza, kako so delovale zaledne vojaške bolnice. Naleteli bodo tudi na kaverne, kjer bodo domači zbiralci postavili na ogled vojne ostanke. Pohodnike bo z glasbenimi točkami pozdravil trio Marjetica. Pred zaključkom pohoda se bodo udeleženci pomudili pri delno urejenem italijanskem vojnem pokopališču pri Mikolih. Člani društva Kras so namreč z delovno akcijo poskrbeli, da je pokopališče z lepo kapelico postalo dostopno za obiskovalce. Cilj pohoda na Palkišču je oddaljen le nekaj sto metrov. Vzdolž trase bodo postavljene tudi šeststajni panoji z opisi krajevnih znamenitosti.

Pohodniki lahko izbirajo med dvema trasama, ki merita 8 oz. 13 kilometrov. Pohoda nista prezahtevna. Vpisnica znaša 6 evrov za odrasle in 3 evre za otroke. Na koncu bo za vse na voljo topli obrok. Prireditelji opozarjajo, da bo pohod tudi v primeru dežja, odklanjajo pa vsako odgovornost za morebitne nezgode ali škodo, ki bi nastala pred, med in po pohodu. Priporočajo tudi predhodno najavo za udeležbo, in sicer le še danes na tel št. 338 3176605 oz. www.krasdolpoljane.it . (vip)

Maria Bergamas

Hemingway, ki ga danes poznamo, ko bi ne spremljal tragičnih bojov na Goriškem. Na tem območju je moj ded preizkusil najrazličnejša čustva, od žalosti zaradi smrti in tragičnih izgub do lepote in ljubezni,« je v dokumentarcu povedal Hemingwayev vnuk John.

Na premierni predstavitvi filma je

bil režiser Natoli deležen zelo dolgega aplavza. »Vesel sem, ker sem lahko v svojem filmu pripovedoval o Gorici. Želim nadaljevati po tej poti, saj na našem teritoriju kar mrgoli zelo zanimivih zgodb. Čeprav sem imel priložnost, da tudi jaz odidem, sem se odločil, da bom v Gorici ostal,« je poudaril Christian Natoli. (av)

GORICA - Zaključna akademija šole Komel Glasbene promenade v Coroninijevem parku

Priprave
na nastop

SCVKG KOMEL

Glasbene promenade v parku je zaključna akademija vseh oddelkov Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel in društva Arsatelj. Nastop spada v šolsko koncertno sezono Snovanja 2015, ki letos praznuje 10. obletnico in je šesti dogodek te sezone. »Oder« zaključnega nastopa bo tokrat zelo poseben in neobičajen, saj se bo koncert odvijal v sugestivnem

Coroninijevem parku in vili. Večer bodo oblikovali šolski pevski zbori, komorni orkester, skupina kitar, skupina oddelka jazz, razni solisti in tudi plesalke.

Koncert bo danes ob 19. uri v Coroninijevem parku na Drevoredu 20. septembra v Gorici. V slučaju slabega vremena bo nastop v Kulturnem Centru Lojze Bratuž. Vstop prost.

kovnih del, ki so nastala na 22. Mednarodni likovni delavnici »Slovenija odprta za umetnost 2014« na Sinjem Vrhu; po urniku trgovine do 6. junija.

Koncerti

VTRŽIČU: v lokalu Il Carso in Corso na Korzu del Popolo 11 bo danes, 29. maja, ob 21.30 koncert dua Simon Acoustic Blues & Lorenzo Fonda; vstop prost. Informacije in rezervacije po tel. 0481-46861; več na www.ilcarsoin-corso.it.

Šolske vesti

POLETNI KAMPI V DIJAŠKEM DOMU: od 15.6. do 17.7. in od 24.8. do 11.9. za vse želje in starosti: jezikovni tečaji angleščine in španščine, košarski tabor (v sod. s ŠZ Dom), tečaj fotografije (v sod. s Skupino 75) in videoklipov; gledališče, ples in glasba (priprava pravega muzikala), vsakodnevno kopanje v Sosljanu (za srednješolce), adrenalinski park in druge ekscuzije, predvsem pa veliko zabave, v prijetni družbi. Iz Sovodenj in Doberdoba urejen prevoz. Cena zelo ugodna. Vpisovanje do zasedbe mest, tel. 0481-533495, od 13.00 do 18.30. www.dijaskidom.it

PIKIN KAMP ZA OTROKE OD 4. DO 6. LETA V DIJAŠKEM DOMU: kamp ludošteke Pikanogavičke, od 29.6. do 17.7. in od 24.8. do 11.9. Program: angleščina, ples in glasba, ekscuzije, animacija, ustvarjalne dejavnosti. Urnik od 7.45 do 13.00 ali do 15.30; s poklicnimi vzgojiteljicami, v varnem okolju, s sveže pripravljeno hrano. Cena zelo ugodna. Vpisovanje do zasedbe mest, tel. 0481-533495. www.dijaskidom.it

MLADINSKI DOM vabi otroke od 10. do 14. leta na »Poletnosti 2015«: priprava na malo maturo (3.-9. junij, za tretješolce); »Poletni izzivi« (12.-24. junij za videodelavnico, izleti, kopanjem, adrenalinskimi pustolovščinami); zeleni teden v koči v Žabnicah (24.-30. junij); priprava na šolo »Šola za šalo« (1.-11. september), uvod v srednjo (7.-11. september). Možen je tudi predpis k pošolskemu pouku 2015-16 s polovično vpisnino. Vpisovanje in informacije do 31. maja po tel. 0481-280857, 366-6861441, mladinski-dom@libero.it.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sporoča udeležencem izleta v Prlekijo in Varaždin, da bo v soboto, 30. maja, odpeljal avtobus ob 6.10 iz Gorice s trga Medaglie d'oro - z Goriškega, nato s postanki pri vagi, v Podgori pri telovadnici, v Štandrežu pri lekarni in na Pilošču, v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi ter v Doberdobo. Organizatorji riporočajo točnost.

MEDNARODNI POHOD MIRU po sledeh prve svetovne vojne bo v nedeljo, 31. maja, v organizaciji KŠD Kras Dol-Poljane. Start bo med 8. uro in 9.30, možna bo izbira kratke (8 km) ali dolge proge (13 km). Zaželen je prijava do 29. maja po tel. 338-3176605 ali 335-5421420 in na pohodmiru2015@krasdolpoljane.it; več na www.krasdolpoljane.it. Pohod bo ob vsakem vremenu.

OBISK KOČEVSKEGA ROGA prireja Kulturni center Lojze Bratuž in Krozek Anton Gregorič v okviru »Srečan pod lipami« v nedeljo, 14. junija. Na programu udeležba na maši in spominski svečanosti pod vodstvom zgodovinarja Renata Podbersiča in v spremljavi umetnostnega zgodovinarja Saše Quinzija, ki bo predstavil tamkajšnje mozaike ateljeja centra Aletti, ki so jih uresnili pod vodstvom p. Marka Rupnika. Poskrbljeno bo za kosilo in za popoldanski obisk samostana in Muzeja krščanstva v Stični. Avtobus bo startal iz Gorice in se bo ustavil tudi na Opčinah. Informacije in prijave po tel. 0481-531445 od

ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 ali na info@centerbratuž.org.

SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA iz Gorice prireja večdnevni avtobusni izlet od 20. do 24. avgusta v deželo Apulijo; informacije in vpisovanje najkasneje do 15. junija po tel. 328-9181685 (Ana Saksida) ali tel. 0481-536807 (Katerina Ferletič).

Čestitke

Danes v Jamljah je **ELEONORA PAHOR** polnoletna postala. Čeprav je vedno »t majhna pr hiši«. Veliko sreče zdravja, uspehov in veselja ji želijo: **mama Claudia, tata Ivan, brat Gabriel in nonoti iz Jamelj.**

Naš Gregor je očka postal. Z mamico Jano bo TIJO pestoval. Valovke in valovci se z njim veselimo, srečni družinici vse najboljše želimo.

Obvestila

OBČINA DOBERDOB sporoča, da bo do v ponedeljek, 1. junija, vsi uradi občine zaprti javnosti. Za prijave smrti tel. 348-7795064.

AŠZ DOM prireja do 12. junija mesec odprtih vrat za učence osnovnih šol, ki želijo poskusiti minibasket, basket ali cheerleading. Vadbe v mesecu maju-juniju bodo brezplačne (obvezno zavarovanje); informacije po tel. 329-2718115 ali na domgorica@gmail.com (David Ambrožič).

AKŠD VIPAVA v sodelovanju z ZSSDJ-jem organizira poletni kotalkarski kamp na Peči (Sovodnje) za otroke vrtcev od 29. junija do 3. julija med 8. in 12. uro ter za otroke in mlade osnovnih in nižjih srednjih šol od 15. do 19. in od 22. do 26. junija med 8. in 13. uro. Informacije po tel. 333-9353134 (Elena).

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL bo v ponedeljek, 1. junija, zaprta.

GOKTOBERFEST bo potekal pod pokritim šotorom v nekdanji tržnici v Ul. Boccaccio 8 v Gorici od 29. maja do 2. junija: 29. maja ob 18. uri odprtje fotografske razstave »Gorizia e provincia su Instagram 2015«, ob 20.30 glasba s skupino Kapuziner Bier Band; 30. maja ob 12. uri odprtje kioskov, med 15. in 17.30 laboratoriji nemščine za otroke, ob 18. uri glasbeni sprevid, ob 18.45 nastop folklornih skupin, ob 19. uri nastop skupine tolkal Tamburini de Gorizia, ob 20.30 glasba s skupino Kapuziner Bier Band; 31. maja ob 11. uri ex-tempore za otroke na temo GOktoberfesta in nabirka za Alessandra, med 15. in 18. uro slaščičarski laboratorij za otroke, ob 17.30 kviz »Il Cervellone«, ob 18.30 DJ Luca Perso, ob 20.30 glasba s skupino Kapuziner Bier Band; 1. junija ob 12. odprtje kioskov, med 15. in 17. uro otroški laboratorij za izdelavo bavarskih klobukov, ob 17.30 DJ Luca Perso, ob 21.30 glasba s skupino The Mc Chicken; 2. junija ob 12. uri odprtje kioskov, med 12. in 16. tekmovalje v pripravi sladice »GOktoberCake«, med 15. in 17. uro otroški laboratorij, ob 18. uri plesni nastopi, ob 19.30 glasba s skupino Filoacustico. Informacije in rezervacije miz na info@go4events.net ali po tel. 334-3333404.

PRAZNIK ŠPARGLJEV V ŠTANDREŽU v župnijskem parku med lipami: 30. maja ob 20.30 ples z ansamblom Souvenir; 31. maja ob 19. uri nastop plesne skupine AKŠD Vipava - Peč, v dra igra »Gremo v teater«, nagrajevanje ex-tempore, ples z ansamblom Hram.

KRUT obvešča člane, da je v teku vpisovanje za skupinsko bivanje v Termah Dobrna od 23. avgusta do 2. septembra z individualno prilagojenim paketom za zdravje oziroma dobro počutje; informacije in prijave na društvenem sedežu v Trstu, Ul. Cicerone 8, 2. nad. - tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KRUT obvešča člane, da se zaključuje vpisovanje za skupinsko obmorsko letovanje v Špadičih pri Poreču od 20. do 30. junija; informacije in prijave na društvenem sedežu v Trstu, Ul. Cice-

rone 8, 2. nad. - tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

OBČINA SOVODNJE obvešča, da bo davčno okence na sedežu občine, zaradi bližajočega se roka plačila davkov TASI in IMU in nudenja informacij ter pomoči pri izračunu le teh, odprto ob naslednjih dneh in urnikih: v četrtek, 5. junija, v torek, 9. junija, in v torek, 16. junija, od 8.30 do 10.30.

Prireditve

MAŽORETNA SKUPINA KRAS iz Doberdoba vabi na zaključno prireditve, ki bo v občinski telovadnici v nedeljo, 31. maja, ob 17.30. Nastopajo gojenci godbeniške šole iz Brd, mažoretne skupine iz Prvačine, otroci iz domačega vrtca Črceke, ki obiskujejo glasbene urice, duo Ivan in Tomaž, gojenci godbeniške šole Kras in mažoretne skupini Kras iz Doberdoba.

V GALERIJ SPAZZAPAN V GRADIŠČU (palača Torriani, Ul. Ciotti 51) bo v soboto, 30. maja, med 9. in 17. uro mednarodni posvet z naslovom »Il segno è il disegno. Le grafie e le opere di Luigi Spazzapan e Venio Pilon a confronto«. Sodelovale bodo Annalia Delneri, Nataša Kovšca, Francesca Angelici, Chiara Santilio in Patrizia Cabrini (več na www.galleriaspazzapan.it). Udeležba je brezplačna s predhodno najavo po tel. 0481-960816 ali na galleria.spazzapan@gmail.com (ob sobotah in nedeljah 10.00-19.00, ob sredah, četrkih in petkih 15.00-19.00) do zasedbe mest.

V KRMINU: na Trgu Republike 33 v Borgnanu bo danes, 29. maja, ob 20.30 Fulvia Cantarut predavala na temo »Le crisi che fanno crescere: il 12. anno«; več na www.educarewaldorf.fvg.it.

OBČINSKI PRAZNIK V SOVODNJAH 2015 - Junjski večeri: 29. maja ob 19. uri v občinski telovadnici slavnostna proslava 60. obletnice ustanovitve AŠD Sovodnje; 30. maja ob 20.30 na sedežu društva v Gabrjah Koncert na borjaču; 31. maja na nogometnem igrišču v Sovodnjah 2. Green Volley SO & SO od 9.00 do 21. ure; 1. junija ob 20.45 v Kulturnem domu Jožef Češćut v Sovodnjah gledališka predstava »Aulularia« (Titus Maccius Plautus) - nastopa dramska družina SKPD F.B. Sedej iz Števerjana; 7. junija piknik na sedežu ribiškega društva Vipava; 10. junija ob 20.30 na sedežu društva v Gabrjah predvajanje dokumentarca »Ujeta voda«, Anje Medved in Nadje Velušček (projekt Living fountains); 11. junija ob 20.30 v centru KŠD Danica na Vrhu zgodovinska razstava in predstavitev knjige »Vrh 1915-2015«, prireja KD Danica; 16. junija ob 20. uri na Frnaži v Rupci (v primeru slabega vremena na sedežu društva) literarni večer s pesnikom in novinarjem Jurijem Paljkom; 20. in 21. junija šagra na Peči; 21. junija ob 9. uri na Vrhu pri Jamarski koči predstavitev delovanja Kraških krto v ogled jame Kraljice Krasa ter arheološke jame »Pogrize«; 21. junija ob 18. uri v Kulturnem domu Jožef Češćut v Sovodnjah slavnostna seja občinskega sveta s kulturnim programom in podelitvijo priznanj; ob sv. Ivanu kresovanje na Largi na Vrhu v organizaciji PD Vrh sv. Mihaela; 27. junija tekmovalje v ribolovu v organizaciji ribiškega društva Vipava.

ŠPORTNO DRUŠTVO SOVODNJE vabi na proslavo 60. obletnice ustanovitve danes, 29. maja, ob 19. uri v občinski telovadnici v Sovodnjah.

Pogrebi

DANES V TRŽIČU: 9.50, Angelo Rocco iz bolnišnice v kapelo pokopališča (ob 10. uri), sledila bo upepelitev; 10.50, Livio Glavich iz bolnišnice v stolnico Sv. Ambroža (ob 11. uri), sledila bo upepelitev; 11.00, Patrizia Don por. Piapan, blagoslov v kapeli bolnišnice, sledila bo upepelitev; 11.50, Manilla Curci por. Visintin iz bolnišnice v kapelo pokopališča in na pokopališču.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'UDINE, Trg sv. Frančiška 4, tel. 0481-530124.

DEŽURNA LEKARNA V LOČNIKU MADONNA DI MONTESANTO, Ul. Udine 2, tel. 0481-390170.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU RIMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 0481-410701.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

Gledališče

V SLOVENSLEM NARODNEM GLEDALIŠČU V NOVI GORICI: danes, 29. maja, ob 20. uri ob podelitvi nagrade Tantadruj »Postani občestna svetilka« (Srečko Kosovel) bp koncert Kosovelovih poezij orkestra NOVA. 5., 11. in 13. junija ob 20. uri filozofska komedija »Neumnost« (Rafael Spregelburd). 6. junija ob 20. uri »Preobrazba« (Franz Kafka), nastopa Hrvaško narodno gledališče Split (s slovenskimi podnapisi). Informacije na blagajna@sng-ng.si ali po tel. 003865-3352247; več na www.sng-ng.si.

V SOVODNJAH: v Kulturnem domu Jožef Češćut bo v ponedeljek, 1. junija, ob 20.45 gledališka predstava dramske družine SKPD F.B. Sedej iz Števerjana »Aulularia« v priredbi režiserja Franka Žerjala in s scenografijo Jasmin Kovic. Prireja Kulturno društvo Sovodnje.

V VILI CORONINI V GORICI prirejata združenje Artisti Associati in fundacija Coronini-Cronberg vodeni ogled vile za otroke v gledališki priredbi z naslovom »Il palazzo incantato« v soboto, 30. maja, ob 16. uri in ob 17.30; rezervacije po tel. 0481-533485, info@coronini.it.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 19.50 - 22.00 »Youth - La giovinezza«. Dvorana 2: 17.20 - 19.50 »Tomorrowland - Il mondo di domani«; 22.15 »Mad Max: Fury Road«.

Dvorana 3: 17.15 - 19.45 - 22.15 »Il racconto dei racconti«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.00 - 22.10 »San Andreas«.

Dvorana 2: 17.15 - 22.00 »Il racconto dei racconti«; 19.45 »San Andreas« (digital 3D).

Dvorana 3: 17.10 - 19.50 - 22.00 »Youth - La giovinezza«.

Dvorana 4: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Pitch Perfect 2«.

Dvorana 5: 17.20 - 19.50 - 22.15 »Tomorrowland - Il mondo di domani«.

Razstave

V GALERIJ LEG ANTIQUA na Korzu Verdi 73 v Gorici bo danes, 29. maja, ob 18. uri odprtje razstave z naslovom »Gillo Dorfles. Opere grafiche 1952-2010«; na ogled bo do 28. junija od torika do sobote 9.00-12.30, 15.30-19.30; več na www.legantiqua.it.

V GORICI: v Fundaciji Goriške hranilnice v Gosposki ul. (Ul. Carducci) je na ogled fotografska razstava »Oltre lo sguardo - Onstran pogleda« (razstava goriških fotografov od izbruha prve svetovne vojne); do 2. junija ob petkih 16.00-19.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih 10.00-19.00, vsako nedeljo ob 17. uri potekajo vodeni ogledi; vstop prost. Danes, 29. maja, ob 18. uri bo srečanje s fotografom Rosanom Bertolom. Po domeni je za najmanj deset oseb možna rezervacija brezplačnih vodenih ogledov razstave v slovenskem jeziku (tel. 0481-537111).

ZDRUŽENJE ANDOS iz Gorice vabi na ogled skupinske razstave članic, ki sodelujejo na tečaju slikarstva pod vodstvom Rosanne Braida z naslovom »Bacche e frutti« v trgovini La Viola ciocca na Trgu Sv. Antona 3 v Gorici. Ob razstavi bodo potekala predavanja: 29. maja ob 20.30 »Bacche e frutti esotici in cucina«, Liubina Debeni in »Bacche e frutti esotici con effetti benefici«, Paola Sapunzachi. **V GALERIJ STUDIOFAGANEL** na Drevoredu XXIV Maggio 15/C v Gorici je na ogled razstava z naslovom »Roberto Kusterle. Riti del corpo«; do 30. maja od torika do petka 9.30-13.00, 16.00-19.30, ob sobotah 10.00-13.00, 16.00-19.30; več na www.studiofaganel.com. **V GORICI:** v galeriji Kosič, Raštel 5-7/Travnik 61 (vhod skozi trgovino obutev Kosič) je na ogled razstava li-

Ženske padajo

PARIZ - Na ženskem delu teniškega prvenstva Francije je Danka Wozniacki (na sliki) izgubila proti Nemki Julii Görges. Peta nosilka je tako že tretja izmed šestih najvišje postavljenih igralk, ki je Roland Garros končala v zgodnji fazi turnirja. Je pa v 3. krog napredovala Američanka Serena Williams, poleg nje pa tudi italijanska veteranka Francesca Schiavone (35 let), ki je odpravila prav tako izkušeno Rusinjo Kuznetsova.

Po štiridesetih letih

OAKLAND - Najboljša ekipa rdečnega dela lige NBA Golden State Warriors je še četrtič v finalu končnice zahodne konference premagala Houston Rockets in se uvrstila v finale. V njem bo zaigrala prvič po letu 1975, ko je s 4:0 v zmagah premagala Washington Bullets. Ekipo je takrat vodil legendarni Alvin Attles, vse poznejše generacije pa so sanjale, da bi ponovile ta dosežek. Tudi veliki finale proti moštvu Cleveland Cavaliers se igra na štiri zmage, hkrati pa bo to tudi dvoboj Stephena Curryja (na sliki) in LeBrona Jamesa.

NOGOMET - Volitve za predsednika Fife

Osamljena Evropa?

KOLESTARSTVO Zmaga Gilbertu, Contador še povečal naskok

VERBANIA - Belgijski kolesar Philippe Gilbert je drugo etapno zmago na letošnjem Giru vknjižil na dan, ko si je Alberto Contador najbrž dokončno sešil rožnato majico. Po še enem kolesarskem plesu med švicarskim Melidejem in Verbanio je španski kolesar dokazal, da mu moči sploh ne manjka in še povečal prednost pred zasledovalci. Dve (težki) etapi pred koncem ga lahko zaustavi le višja sila, padec ali napaka, ki pa je malo verjetna, saj je dokazal, da tudi koncentracija ne popušča. Pred zadnjima etapama v osrčju Alp je edino vprašanje le to, ali bo vendarle napadel etapno zmago, ali pa bo kot leta 2008 v Milanu slavil zmago, ne da bi nikoli prvi privozil skozi cilj.

Da pravega tekmeča na tem Giru Contador nima, je dokazala tudi včerajšnja etapa. Landa, ki mu je do Mortirola dihal za ovrtnik, je bil najbrž le privid. Aru in Landa sta v torek, potem ko je Contador zaostal zaradi mehanske napake, zaman skušala uiti, saj ju je *El pistoleru* kmalu ujel in prehitel. Včeraj pa je beg začel Contador, potem ko je Landa padel 49 km pred ciljem. A najboljšemu na 98. Giru je (pričakovano) tudi uspelo, tako da je na cilj privozil še z dodatno prednostjo pred prvimi zasledovalci: pred Lando ima več kot pet minut, pred Arujem pa šest. »To ni bilo maščevanje za to, kar je Astana storila na Aprici, kjer sem jaz imel težave. Pobeg kolesarjev pred nami smo morali vendarle omiliti,« je povedal Contador. In zato se je 45 km pred ciljem dvignil na pedale in na prelazu Ologno začel zasledovati ubežnike, med katerimi so bili Moinard, Nocentini, Siutsou, De la Cruz, Bongiorno, Chavanel in kasnejši zmagovalci etape Gilbert. Slednji so izkoristili padec Malacarneja, Tiralonga in Landa ter bežali tudi deset minut pred skupino. Njim se je uspel približati le Contador, ki je zadnje kilometre sodeloval s Hesjedalom in Vilello in na cilj privozil šest minut za Gilbertom, medtem pa sta Aru in Landa, ki je po padcu vendarle ujel glavnino, le nemo spremljala pobege, v končnem spustu pa ublažila zaostanek in zaostala »le« minuto več od Contadorja. »Albertu (Contadorju, op.a.) ne uspej slediti. Z ekipo smo skušali vendarle omiliti njegov naskok, a se še ne predajamo. Naslednji dve etapi bosta zelo zahtevni, morda pa nam tam uspe še kaj,« je dejal Fabio Aru, ki je ohranil tretje mesto.

Danes čaka kolesarje hribovita trasa med krajem Gavellona Toce in Cervinio s tremi vzponi 1. kategorije. Na startu ne bo Cunega, ki si je včeraj po padcu zlomil ključnico.

ZÜRICH - Izvolitev predsednika Mednarodne nogometne zveze, ta je na sporedu danes, je po izbruhu preiskave o korupciji, po kateri so se za zapahi znašli možje blizu sedanjega predsednika Josepha Blatterja, prerasla v prvovrstno politično afero. V duhu prave »hladne vojne«, ki so jo sicer že prej obudili dogodki v Ukrajini, je ruski predsednik Vladimir Putin preiskavo, ki so jo zoper sedanje vodstvo Fifa sprožili v ZDA, označil za »jasen poskus, da bi blokirali ponovno izvolitev Blatterja za predsednika Fife.« »Športne organizacije bi morale delovati neodvisno od politike in ti dogodki jasno kažejo, kako delujejo in kako hočejo ZDA razširjati svoj zakonodajni vpliv na druge države,« je dejal Putin, za tem pa se seveda skriva bojazen, da ne bi preiskava potrdila sume o korupciji tudi v zvezi z dodelitvijo Rusiji svetovnega prvenstva leta 2018 in s tem okrepila tiste, ki v ZDA iz političnih razlogov zahtevajo razveljavitev te dodelitve.

Ponovni, že peti izvolitvi Švicarja Blatterja, najbolj nasprotuje Evropska nogometna zveza Uefa. Njen predsednik Michel Platini je sprva predlagal preložitve današnjih volitev, nekaj časa je nato celo razmišljal o njihovem bojkotu, nato je nekdanji francoski nogometni as skušal prepričati Blatterja naj odstopi, naposled pa je le

Predsednik Uefe Michel Platini je najostrejši nasprotnik Blatterja

ANSA

napovedal, da bo njegova organizacija predlagala izvolitev protikandidata, jordanskega princa Ali Bin Al Hussein, brata jordanskega kralja. Toda med poznavalci prevladuje mnenje, da Blatterja podpira trdna večina. Celotno med samimi evropskimi zvezami ni prave enotnosti. Francija, domovina Platinija, je že napovedala, da bo podprla Švicarja, isto velja za Španijo, Nizozemska in Anglija pa mu ostro nasprotujeta. Za Jordanca se je izrekel tudi predsednik FIGC Tavecchio. Potem ko je nekaj časa okleval, se je podredil Platinijevemu navodilu. A je

glasovanje tajno Kakorkoli že, Uefa naj bi računala na paket 45 od 54 evropskih glasov, kar pa za zmago med 209 delegati seveda ni dovolj. Za izvolitev v prvem krogu je potrebna dvotretjinska večina, v naslednjem pa le navadna.

Pred napadi se Blatter brani z dokaj šibkim opravičilom, da ne more vedeti za vse, kar se dogaja znotraj njegove organizacije. Obljubil je tudi, da bodo začeli široko akcijo čiščenja. A obljub je Blatter dal že nič koliko. Med drugim je Platiniju leta 2005 obljubil, da ne bo več kandidiral za predsednika ...

KOŠARKA - Pallacanestro Trieste Obdržali trenerja in tudi Coronico

Zaupajte košarkarjem Pallacanestro Trieste! Tako nekako bi lahko naslovili včerajšnjo tiskovno konferenco tržaškega košarkarskega drugoligaša, ki si je v komaj zaključeni sezoni izboril igranje v končnici za napredovanje in nato izpadel v četrtfinalu. Predsednik Mario Ghiacci se je v uvodnem nagovoru zahvalil navijačem, ki so se zlasti v končnici izkazali ter v velikem številu (na zadnji domači tekmi se jih je zbralo 6.000, v celi sezoni skupno 60.000) podprli ekipo. Ghiacci je potrdil, da dosedanji trener Eugenio Dalmasson ostaja na krmilu ekipe še za dodatna tri leta. Če bo pogodba obveljala bo torej Dalmasson vodil tržaške košarkarje za skupno osem let, kar je v svetu italijanskega športa res dolgo obdobje. Obenem je tiskovni konferenci prisostvoval tudi novi kapetan ekipe, mladi Tržačan Andrea Coronica, ki je s klubom dosegel dogovor za novo dveletno pogodbo: »Nisem prejel ponudb ne iz NBA-ja ne s strani Juventusa, tako da rade volje ostajam v Trstu. Zdaj pa se bom moral dvakrat bolj potruditi, da upravičim zaupano mi zahtevno vlogo kapetana ekipe.«

Ghiacci je potrdil, da bo tudi v prihodnji sezoni moštvo mlado, saj znova ciljajo osvojiti denarno nagrado za eki-

po, ki mladim namenja največjo minutažo. Prav zato morajo najeti še dva mlada igralca letnika 94 ali mlajša, ki bosta lahko igrala v nosilni peterki.

DALMASSON - S trenerjem Dalmassonom je vodstvo kluba takoj dobilo skupni jezik. Po dveh kratkih sestankih je prišlo do stiska roke in podpisa nove triletno pogodbe:

»Vsi smo se zavedali, da se je nek cikel končal. A ravno tako smo doumeli, da lahko iste osebe začnejo novega. Zelo sem zadovoljen, tako s človeškega kot s profesionalnega vidika, da lahko nadaljujem z delom v tem klubu. Ko sem začel svojo pot v Trstu je bilo na tribunah 700 gledalcev, zdaj pa imam 6000 razlogov več za vztrajanje v tem mestu.«

Ob izteku pogodbe bi vaše obdobje treniranja v Trstu trajalo osem let.

»Mislim, da bi zaostajal le za legendarnim Tanjevičem, kar bi bilo zame veliko zadoščenje. Vendar naj vas ne preseneča, da ostajam. Gre za morda nekoliko različna gledišča. V Angliji ali ZDA je povsem naravno, da nekdo ostaja toliko let za krmilom, v Italiji pa je vloga trenerja najbolj na prepihu. A dela ne ocenjuješ po dolžini obdobja, temveč po njegovi kakovosti in doseženih rezultatih. Moje navdušenje je takšno, kot je bi-

Cornica, Ghiacci in Dalmasson

FOTODAMU@N

lo na začetku.«

Morda bo prihajajoča sezona najbolj zahtevna. Nekateri stebri ekipe odhajajo, iz temeljev bo treba zgraditi kompetitivno moštvo. In po letošnji sezoni so pričakovanja navijačev večja.

»Navijači bodo od nas zahtevali, da ponovimo lanske nastope, a moramo tudi pogledati, katero je bilo naše izhodišče. Lani poleti so strokovnjaki napovedovali, da smo z Verolijem najresnejši kandidati za izpad iz lige. Poletno treniranje in želja po stalni rasti sta nas pripeljala do končnice. Ko delaš z mladimi, se moraš zavedati, da avgusta začenjša na neki točki, a se da nato veliko napredovati. Naše ekonomske zmogljivosti so takšne, kakršne so, tako da nam ostaja le trdo delo. Z dobrim delom lahko veliko napreduješ in to bo naš recept za uspeh tudi v prihodnji sezoni. Gotovo nas ča-

KOŠARKA

»Pritlikavi« Šentjur prvič slovenski prvak

ŠENTJUR - Košarkarji Tajfuna iz Šentjura so novi državni prvaki Slovenije. V finalu lige Telemach so premagali Rogaško z izidom 3:1 v zmagah. Četrto tekmo pred domačimi gledalci v Šentjuru so v dramatični končnici dobili s 67:65.

Za Tajfun je to prvi naslov državnega prvaka, hkrati pa je postal šele četrta ekipa v Sloveniji s to lovoriko v svojih vitrinah. Union Olimpija je bila 15-krat prvak Slovenije, Krka sedemkrat, enkrat pa Helios.

Najkoristnejši igralec finalne serije je član Tajfuna Dragiša Drobniak, ki je postal drugi slovenski igralec z naslovi v treh različnih klubih.

To je uspelo še Smiljanu Paviću, 37-letni Drobniak pa je s Tajfunom osvojil svoj šesti naslov državnega prvaka, kar ga prav tako uvršča med slovenske rekorde. Več naslovov imajo le Smiljan Pavič, Jaka Daneu - oba 8 - ter Dušan Hauptman - 7.

Slavje Šentjurčanov v finalu proti sosedom iz Rogaške Slatine je povsem zaslužen, saj je bil Tajfun skozi celo sezono v vrhu slovenske košarke. Navdušil je že v rednem delu, ko več kot štiri mesece ni izgubil tekme in ta del tekmovanja končal na prvem mestu z izkupičkom 19-1.

V ligi za prvaka mu ni šlo tako dobro (3-7), zablestel pa je znova v končnici, v kateri je izgubil le eno tekmo - prvo finalno. V četrtfinalu je izločil Zlatorog, v polfinalu pa prav tako z 2:0 še prvake zadnjih petih sezon iz Novega mesta.

Šentjur šteje manj kot 5.000 prebivalcev, dvorana pa sprejme največ 700 gledalcev. A z naslovom državnega prvaka se je Tajfun uvrstil v ligo Aba v prihodnji sezoni.

ROKOMET - Rokometaši Celja Pivovarne Laško so v tretji finalni tekmi končnice 1. NLB Leasing lige premagali velenjsko Gorenje s 33:30 in tako osvojili 19. naslov državnih prvakov.

ka zahtevna sezona, a ne nujno najzahtevnejša ali zelo različna od dosedanjih.«

ABONMAJI - Letošnja abonmajska sezona, rojena pod geslom »#NoiCiSaremoETu!« bo razdeljena na dve časovni obdobji. Društvo želi namreč izkoristiti pozitiven trenutek in tako vabi vse navijače, da abonma vpišejo že junija meseca, točneje od 8. do 30. junija. Kdor bo društvu zaupal že v tem obdobju, bo imel cenejši abonma. Drugače bo nakup abonmajev od ponedeljka, 24. avgusta vse do začetka sezone.

POLEMIKE - Tiskovna konferenca pa ni minila brez nekaterih polemik o ekonomskem stanju društva. Blagajne niso popolnoma prazne le po zaslugi uvrstitve v končnico, pomanjkanje glavnega pokrovitelja, tako uspešni sezoni navkljub, je za nekatere simptom, da v društvu nekaj ne gre. (I.F.)

ODBOJKA - Pred nastopi Olympie na državnih finalih

Noben uspeh ne pride sam od sebe

Uspešnost sedanjih rodov je sad večletnih prizadevanj

Od prihodnjega tedna dalje se na odbojarskem polju začnajo državne faze različnih mladinskih prvenstev. ŠZ Olympia bo na njih nastopila letos z dvema ekipama. V kraju Abano Terme pri Padovi bodo najprej na vrsti mladinci, kadeti (under 17) pa bodo za državni naslov nekaj dni zatem tekmovali v kraju Chianciano Terme pri Sieni.

Lani je goriško društvo imelo državnega finalista v vseh treh najstarejših kategorijah, torej tudi v prvenstvu under 15. Tako in tako je s svojimi ekipami v deželnem vrhu že vrsto let. Vsi mladi odbojkarji, ki bodo barve svojega društva zastopali v prihodnjih tednih, so v minuli prvenstveni sezoni na visoki ravni igrali tudi v članskih kategorijah, tako v B2-ligi (kjer je Jernej Terpin nosilni igralec) kot v D-ligi. Četrtiligaško ekipo, ki jo vodi Lucio Battisti, so v celoti sestavljali kadeti, kljub mladosti pa so se celo uvrstili v končnico za napredovanje, čeprav so igrali proti mnogo bolj izkušenim nasprotnikom. Odklikuje jih tudi dokaj dovršena igra.

Vse to, kajpak, ni naključje, temveč sad dobro zastavljenega in še bolje uresničenega načrta, čigar korenine segajo v prejšnje desetletje.

Levo, Andrej Vogrič; desno, ekipa kadetov med tekmo under 17 na Opčinah
FOTODAMIJ@N

BUMBACA

»Začelo se je po propadu sodelovalnega projekta Rast, pravzaprav v sezoni 2003/2004, ko so z Ivanom Markičem začeli trenirati igralci, kot so Terpin, moj sin, Danjel Hlede, Persoglia in Vizin, ki so zdaj v B2-ligi,« pravi športni vodja Andrej Vogrič. Delo na določeni ravni je nato pri Olympii uvedel Diego Poletto, ko je prevzel celoten mladinski sektor. »Takrat smo začeli sistematično skrbeti za mladinski pogon in to delamo še zdaj. Potrebno je bilo kar nekaj let dela in tudi veliko prepričevanja, saj smo mladinski sektor postavili pred interesi članske ekipe, kar nekaterim v društvu ni bilo po godu,« se spominja Vogrič. Prvi odmevnejši rezultat je bil uvrstitev v državni finale under 14 leta 2009. V telovadnici Mirka Špacapana na Drevoredu 20. septembra se je v tem času zvrstilo mnogo kakovostnih trenerjev (»vsi so prinesli kaj novega«, pravi Vogrič), v povezavi z odbojarsko vzgojo tudi zelo cenjeni Antonio Casarin. Večkrat je bil v telovadnici tudi nič manj kot nekdanji selektor mladinskih reprezentanc Italije Luigi Schiavon. Leto, ko je deželno reprezentanco za Trofejo dežel sestavljala glavnina odbojkarjev Olympie letnika 1996 in so lahko računali na podporo deželnega odbora, ki je hotel pospešiti razvoj moškega sektorja, so imeli fantje 84 uradnih nastopov (tudi mednarodnih), skupno pa so preživeli v telovadnici več kot 240 dni.

Danes ŠZ Olympia v novem skupnem projektu goriške odbojke

tesno sodeluje z OK Val in ŠZ Sočo. Skupno premorejo okrog 70 odbojkarjev od mladincev do under 12. Zanimivo je, da jih je največ med sodimi letniki, med lihimi pa je igralcev precej manj. Preostale, mlajše, iz minivolleyja, zdaj vsi usmerjajo v OK Val, ki skrbi za mlajše zvezne kategorije. Medtem ko sta ekipi, ki bosta letos nastopili na državnem finalu, še v celoti sad preteklega dela ŠZ Olympie, sestavljajo ekipo under 15 igralci vseh društev. Ta ni osvojila deželnega naslova predvsem zato, ker fantje med sezono niso trenirali skupaj, za natečaj pa mnogi pripadajo mlajšemu letniku 2002. Za celoten pogon skrbi osem trenerjev, to so Fabrizio Marcchesini, Robert Makuc, Federico Battistutta, Lucio Battisti, Walter Princi, Ivan Markič, Boris Jelavič in Matej Jurén.

»Imamo piramidalno strukturo, kakršno premorejo veliki klubi, seveda

sorazmerno z našimi možnostmi, v naši deželi pa smo na prvem mestu. Dobro delajo tudi v Cordenonsu in v Trstu pri Coselliju, delno tudi v Cervinjanu in Prati, v Guminu pa manj kot še do pred kratkim, a se objektivno ne morejo ponašati s takšnimi rezultati, kot jih mi v vseh kategorijah konstantno dosegamo v zadnjih letih,« je ponosen na doseženo Vogrič. Moška odbojka v naši deželi še zdaleč ni tako razširjena kot v nekaterih drugih deželah, na primer v sosednjem Venetu, kljub temu pa ne manjka kakovostnih posameznikov. »Igralec je toliko, da bi lahko sestavili A2-ligo, če bi v navi deželi obstajal klub z ustreznimi finančnimi zmoglostmi. Mladi, Terpinovi vrstniki, kot so Norbedo, Codarin, Bulfon in Bossi, vsi igrajo na visoki ravni razpršeni po Italiji,« opozarja Vogrič. Tržačan Bossi je bil celo vključen v seznam 25 odbojkarjev, ki bodo letos branili barve Italije v svetovni ligi.

KOŠARKA

Bor Breg od danes na finalu U14

Medtem ko je večina mladinskih ekip zaključila svoje prvenstvene nastope že pred mesecem dni, druge nekoliko kasneje, pa čaka košarkarje Bora in Brega v deželnem prvenstvu U14 še finalna serija za naslov deželnega prvaka. Potem ko so varovanci Igorja Medna gladko osvojili prvi del prvenstva, so zmagali tudi v skupini najboljših in si tako priborili nastop na finalu, ki bo od danes do nedelje v Rožancu. Prva tekma jih čaka danes ob 17. uri, ko se bodo pomerili s Casarso, v naslednjih dneh pa bodo igrali še proti Baloncestu in Gonarsu. Izid prve tekme bo določil, proti kateri od dveh ostalih tekmic se bodo pomerili jutri in v nedeljo.

Trener Igor Meden je pred kakršno koli napovedjo previden. »Ostale ekipe so gotovo fizično močnejše, tri do štiri igralci pa izstopajo v višini, mi pa sploh nimamo visokih igralcev,« je nasprotnike opisal Meden. »Kljub temu pa se bomo borili in upam, da bomo pokazali največ želje po zmagi.« Igralci Bora in Brega so se na finalne tekme dobro pripravili. V prvenstvu je njihova igra izstopala po hitrosti, dobrem tehničnem znanju in preciznih podajah: »Mislim, da se v tem kaže tudi kontinuiteta dela in trenerja. Igralci Bora skupaj trenirajo že tretjo sezono, pred dvema letoma pa so se pridružili še igralci Brega,« je pojasnil Meden. Uigranost je torej na višku, glavna pomanjkljivost pa je višina: v tržaško-goriški skupini so bili med najnižjimi ekipami. (vs)

TENIS - Mladinska prvenstva ŠZ Gaja

Štiri ekipe

Od jutri U16, U12 že v teku, ekipa U10 pa je že zaključila nastope

Teniška sekcija Gaje bo tudi letos nastopala v mladinskih prvenstvih. Jutri bo na Padričah svoj krstni nastop v deželnem prvenstvu U16 doživela ekipa šestnatletnic, ki jo sestavljajo Giovanna Orlando, Sara Parpinel, Sveva Ghinelli, Iris Vecchiet in Veronica Macaouda. V skupini 1 bodo igrale proti Cervignanu in Campagnuzzi, ki bo tudi njihov prvi tekmeč. Preboj na prvo mesto v skupini, ki vodi v nadaljnje boje, pa ne bo lahko, nastopanje pa bo pomembno predvsem za pridobivanje novih izkušenj.

Gaja je dve ekipi vpisala tudi v prvenstvo U12. Gajo B sestavljajo izključno začetnice (Guldin, Mele, Fontanot, Dapretto in Tamaro), ekipa Gaja A pa ima višje cilje. Pri klubu računajo, da bodo mlade igralke ponovile lanski rezultat, in sicer zmago v skupini in nastop v deželni polfinalu. Ekipo sestavljajo Bloom-

field, Surez, Kalc in Camillò. Prvenstvo je že v teku, zaključilo se bo 13. junija.

Svoje nastope pa so že zaključili najmlajši tekmovalci Gaje. Petčlanska ekipa desetletnic in desetletnikov je prvič nastopila na uradnem mešanem prvenstvu U10, ki ga teniška zveza razpisuje drugo leto zapored. Mladi igralci, ki trenirajo pod vodstvom Paola Suriana, so odigrali tri tekme: premagali so Ato B, izgubili pa proti Triestinu in ekipi Ato A. »Ne glede na končne rezultate smo zadovoljni, da se je ekipe preizkusila v uradnem tekmovanju. Otroci so se preizkusili na celem igrišču, pokazali pa so tudi veliko mero koncentracije in požrtvovalnosti. Skratka, pomembna izkušnja za najmlajše,« je ocenila duša teniške sekcije pri Gaji Mara Rogelja. Na prvenstvu so odigrali po en moški in ženski singel ter mešane dvojice. Ekipo so se-

Under 19: ključna morda 4. tekma

Na državnem finalu under 19 je Olympia dosegla lani imenitno končno 6. mesto, letos jo torej v Abanu Terme čaka zelo težka naloga, da vsaj ponovi lanski uspeh z ekipo, ki je sicer nekoliko spremenjena, morda nekoliko bolj šibka, a hkrati bolj izkušena kot je bila lanska. V kvalifikacijski skupini bo Olympia, kot smo že poročali, igrala proti prvaku Kalabrije Vibo Valentia, prvaku Toskane Lupi Santa Croce in prvaku Lacija Volley Roma. Če se bo uvrstila vsaj na 3. mesto, jo nato čaka ključna tekma osmine finala na direktno izpadanje, z zmago pa uvrstitev sklepem boje od 1. do 8. mesta, s čimer bi tudi dosegli cilj, ki so si ga zastavili.

Kadeti, ki bodo igrali od 10. do 14. junija v Chianciano Terme (Siena), so pred še težjo nalogo. Za uvrstitev v fazo s 16 najboljšimi ekipami, ki jih bodo porazdelili v štiri skupine, morajo namreč najprej skozi sito zahtevnih kvalifikacij. V skupini z Venetom 2, Sardinijo in ekipo, ki jo bodo izžrebali pred začetkom finala (Bocen, Piemont 2 ali Lombardija 3), morajo nujno osvojiti prvo mesto, sicer se bo njihova pot končala že v uvodni fazi.

KARATE - Danes Razstava, brošura in Pokal Zgonik

Shinkai karate klub iz Zgonika praznuje letos 30. obletnico delovanja. Prvi niz praznovanj se bo začel že danes v Zgoniku z odprtjem razstave (od 16. ure dalje), višek pa bo v nedeljo, ko bo na vrsti že 25. Pokal Zgonik. Ob tej priložnosti bo vsem na voljo tudi brošura.

»Želeli smo pripraviti nekaj nekoliko drugačnega,« je izbiro teme razstave in brošure napovedala predsednica Erica Košuta. »Med učenci osnovne šole 1. maj 1945 iz Zgonika smo razpisali likovni natečaj: vsak otrok je moral pripraviti prispevek na temo Spoznajmo karate. Pred tem je trener in učitelj Elia Hrovatin prikazal, kaj je karate in jih poučil o tem sportu,« je pojasnila predsednica. In ravno izdelki natečaja bodo vezna nit razstave, ki bo na ogled danes popoldne in v nedeljo cel dan v občinski telovadnici v Zgoniku. Ob otroških risbah so člani pripravili tudi pregled 30-letnega delovanja, razobesili glavne članke in fotografije ter spominke članske izkaznice.

Po likovnem natečaju je Shinkai klub nagradil tudi najboljše prispevke. V kategoriji 1. in 2. razred so prva tri mesta osvojili Evelyn Milič, Noemi Kralj in Samuele Cioccolanti; med učenci 3., 4. in 5. razreda pa Martina Gruden, Ruben Emili in Veronika Škerj. Ocenjevali so grafičarka Katrin Štoka, psihologinja in predsednica kluba Erica Košuta in učiteljici Sanja Ferlan in Marta Pahor.

Brošuro pa je prav tako sestavilo več avtorjev, saj so prispevke, krajše misli in anekdote napisali bivši predsedniki, nekdanji in zdajšnji člani. »Vsi prispevki so dvojezični. Nekateri so sestavili daljše prispevke, drugi pa nam zaupali le misli. Med mnogimi nas je ganila predvsem misel mladega člana, ki je zapisal, da odkar je pri Shinkai klubu, je dobil novo družino,« je še dodala predsednica Košuta. Brošuro so v celoti oblikovali člani, ob prispevkih pa vključili še fotografsko gradivo.

Prvi niz praznovanj – drugega pripravljajo ob okrogli obletnici decembra meseca – pa bo dosegel višek na nedeljskem Pokalu Zgonik. Začetek tekmovanj v katah in kumiteju bo ob 9. uri z otroškimi kategorijami, ob 12.00 bo uradna otvoritev, na katero so vabljeni številni gostje, popoldne pa bodo tekmovali še odrasli. Nastopilo bo približno 240 tekmovalcev. (vs)

Ekipa Gaje under 10 s trenerjem Surianom

stavljali Romina Cossutta, Lucrezia Sanson, Luca Belletini, Elia Cervazzi in Matteo Surez.

Gaja bo od jutri gostila državni mladinski turnir za kategorijo od U10 do U16, na katerem bodo sodelovali tudi vsi tekmovalci padriško-gropajskega kluba. Približno 70 tekmovalcev bo v različnih kategorijah igralo za Pokal Nova. Prvenstvo sodi v serijo Young cup, ki jo razpisuje deželna zveza in deli točke za posebno mladinsko lestvico. (vs)

Obvestila

ZSSDI obvešča, da bosta urada v Trstu in Gorici v ponedeljek, 1. junija zaprta.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR, vabi na zaključno akademijo, ki bo v nedeljo, 31. maja 2015 ob 18.00 na stadionu 1. maja v veliki dvorani Bojana Pavletiča.

ŠD SOVODNJE organizira v nedeljo 2. Green Volley So&So od 9.00 do 21.00 na igrišču v Sovodnjah. Sledi nagrajevanje in glasba z DJ-ejem.

»We have a dream...«

Slovar slovenskega knjižnega jezika nam izraz "diskriminacija" razlaga takole:

"diskriminacija -e ž (á) dajanje, priznavanje manjših pravic ali ugodnosti komu v primeri z drugimi, zapostavljanje".

Pojem "diskriminacija" je težko razložljiv, še manj pa v enem samem stavku, saj je izraz starodavnega izvora. Nekateri menijo, da je z leti človeku uspelo zmanjšati obseg tega pojma, da mu je uspelo (ali vsaj poskusil je) skoraj v celoti odpraviti največje predsodke človeštva kot je razlika v barvi kože, različna vera,

različne politične ideje ipd. Je ljudem torej zares uspelo se vsaj delno znebiti teh predsodkov, tega straha do drugega in posledično diskriminacije? Splošna deklaracija človekovih pravic, ki so jo Združeni Narodi podpisali 10. decembra leta 1948 zaradi vseh grozodejstev in krutosti, ki so se pripetile med drugo svetovno vojno, nam jasno razlaga, da je kakršna koli oblika diskriminacije protiustavna.

Vprašali smo se torej, na kaj mislimo danes, ko govorimo o diskriminaciji? Veliko smo o tem razmišljali in iskali najprimernejši odgovor. Potem pa smo se

odločili, da bo najbolje če vprašamo naše mlade za mnenje.

Gregor Znidarčič: "Diskriminacija je nepravilno ravnanje neke osebe do drugih. Današnja družba se spet nevarno vrača k takim idejam, ki so v zgodovini človeštva pripeljale do največjih tragedij. Trenutno bi bilo treba še močneje in na aktivnejši način braniti človekove pravice, kajti osebne pravice in svobosčine so del človekove narave in pripadajo vsakemu, naj bo ta katolik, jud, črn, bel, roza, gay... Vsi pripadamo človeški rasi."

I.T.: "Diskriminacija je ravnanje slabo z nekom in ga upoštevati za manjvrednega samo, ker je različen od nas (za kar se zadeva vero, spola, barve kože ipd)."

Lucija Tavčar: "Diskriminacija se zgodi vsakič, ko posameznik ali skupina ljudi nima enakih možnosti kot drugi, naj bo to večinska populacija, ljudje, ki po prepričanju, verovanju, narodnosti, načelih, spolni usmerjenosti itd. ne odgovarjajo "standardu" ali podobno."

M.B.:

"Pojem diskriminacija leta 2015 ne bi smel sploh obstajati, ker poniževati ali zaničevati ljudi, ki so zaradi barve kože, mišljenja ali spolnih orientacij različni od nas, je izraz nezrelega mišljenja."

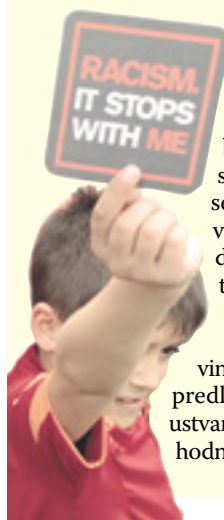
Pozitivna diskriminacija

Pozitivna diskriminacija (t.i. "affirmative action") je skupni izraz za ukrepe, ki (predvsem na politični ravni) kljubujejo različnim oblikam diskriminacije: najočitnejši primer je poskus izničenja seksističnih teženj v politiki. Tudi ta izraz pa ima lahko svoje negativne konotacije: favorizirati določenega posameznika, ker spada v „ogroženo skupino“, žal samo poslabša splošno stanje. Predvsem na trgu dela je dandanes pozitivna diskriminacija večkrat obtožba, ki privede do večjega sovraštva in propada družbe. V idealnem svetu bi torej bila tudi pozitivna diskriminacija odveč in dejansko škodljiva, dandanes pa potrebujemo predvsem poudarek na to, da je navidezno favoriziranje določene skupine samo „popravek“ škode, ki jo je povzročilo napačno mišljenje družbe. V trenutkih krize namreč ni vse samoumevno in najlažje je obtožiti te, ki so tako ali tako „družbeno ogroženi“ - tudi zato smo se pri Šumu odločili, da v današnji številki pišemo o vsem tem. Zato, da bi poudarili, kateri so dejanski problemi in da je vsaka obtožba favoriziranja oseb, ki so lahko pod določenimi kriteriji „drugačne“, neumna in nesmiselna, saj dokler ne bomo odpravili osnovne, negativne diskriminacije,

bo pozitivna diskriminacija smiselna in potrebna.

Družba, ki ne bo nikogar diskriminirala je seveda utopija, vendar je naša dolžnost, da se trudimo, da bi jo ustvarili.

V zgodovini smo videli napredke, dajmo jih ustvariti tudi v prihodnosti.

Diskriminacija ljudi s posebnimi potrebami

Ena izmed najbolj nepojmljivih oblik diskriminacije zadeva te, ki se najtežje branijo. Otroci (in seveda tudi odrasli), ki imajo iz različnih razlogov drugačne - posebne - potrebe. Kdor se razvija drugače kot sovrstniki ima večkrat že sam s tem težave, ne da bi kdo to izkoriščal. Primeri, ki jih navaja kronika, od spolnih do psihičnih oblik nasilja, predvsem pa mnogi brutalni fizični napadi, celo s tragičnim koncem, nas nenehno opozarjajo, da je družba že od mladih let (žal) zelo brutalna. Sošolci že od malih nog lahko izkoristijo svojo premoč, tako na fizični kot na psihični ravni, diskriminacijsko ravnanje pa se pri otrocih konča, ne pa začne. Kdo jih je tako vzgojil, komu naj pripišemo prvo diskriminacijsko „motnjo“? Starši, vzgojitelji, družba nasploh, bi morali težiti k temu, da pomagamo šibkejšim, da spoštujemo drugačnost in se od nje tudi učimo. Kdor hitreje računa ali teče, ni edini, ki lahko druge česa nauči. Ko se bomo naučili, da niso le nekateri „različni“, temveč da je vsak po svoje poseben in vreden spoštovanja, bomo končno videli, da pomanjkljivosti na določenih področjih izgubijo na pomenu, ko spoznamo, da so zato druge sposobnosti bolj razvite. Predvsem pa moramo poskrbeti, da se vsaka nova generacija tega uči že od rojstva, da bi počasi bilo čim manj razlikovanja in predvsem čim manj izkoriščanja premoči in psihofizičnega nasilja. Dajmo poudariti, da ima v resnici vsak človek „posebne potrebe“, ki so pri nekaterih bolj, pri drugih manj očitne, v nobenem primeru pa jih ne smemo izkoriščati. Kljub temu, da je izkoriščanje šibkejšega najprimitivnejša človekova napaka, dajmo se spomniti, da je veriga tako močna, kot je močen njen najšibkejši člen - vprašanje ostaja, če je to ta, ki je izkoriščen, ali izkoriščeval.

Rasizem in ksenofobija

„Rasizem -zma m (i) miselnost ali ravnanje, ki temelji na rasnem razlikovanju, zlasti glede na družbeno vrednost, pravice...“

V zgodovini je rasizem omejeval človekove pravice, saj temelji na prepričanju, da smo ljudje razdeljeni na rase in zato so nekateri manj vredni od drugih. Pojem »rasa« je pa biogenetsko zgrešen, ko govorimo o človeku, saj so znanstveniki ugotovili, da pri človeku t.i. »rase« sploh ne obstajajo. Obstajajo pa fizične razlike, ki so v večini odvisne od okolja, razvoja ipd. Te razlike so na primer: barva kože, postava, oblika obraza, barva las itn., vendar ni v teh razlikah nikakršne biološke neenakosti.

Kaj torej danes pomeni pojem »rasizem«? Je ta prisoten samo v verbalnih žalitvah ali ima rasistično zaznamovana »manjšina« še vedno tudi manj pravic?

Seveda se je z leti tudi pojem »rasizem« veliko spremenil, a je še vedno (žal) prisoten v vseh svojih oblikah. Ni več rasnih zakonov, a to ni preprečilo, da bi se rasizem nehal širiti med ljudmi. Rasizem ni več tako ekspliciten, a ni zato manj nevaren. Vsakdanje spreminjanje prebivalstva v multikulturno in multietnično družbo je eden izmed največjih razlogov za današnjo porast nestrpnosti. Današnja družba pa bi se mogoče različno odzvala, če ne bi mediji vedno prikazovali »dugačnega« kot kriminalca in zločinca. Dandanes je izraz »ksenofobija« verjetno pravilnejši od izraza »rasizem«, saj govorimo o strahu pred »drugačnim«, o strahu, ki se zlahka sprevrže v sovraštvo. Strah je torej gorivo, ki združuje ksenofobe in jim kaže odpor kot edini izhod. Človek je vedno potreboval grešnega kozla pri opravičevanju lastnega statusa, pri razlagi lastnih neugod, kriz, nelagodij in ekonomskih težav. Vloga nekaterih današnjih politikov pa je le dajati polena na ogenj in podpirati to neutemeljeno obsojanje, saj je najlažje kazati s prstom na najšibkejše in najbolj izpostavljene člene družbe.

Od kod pa vse to sovraštvo? Smo zares državaljani, ki sovražijo? Spomniti se moramo, da otroci ne poznajo rasizma, ni jim mar če je sošolec črn, Kitajec ali Anglež, vseeno se bodo z njim pogovarjali in ga vključili v igro. Ekipa nevroznanstvenih raziskovalcev Univerze v Kaliforniji (Los Angeles) je z magnetno resonanco slikala delovanje možganov otrok, medtem ko so ti listali po katalogu s slikami ljudi, ki so imeli isto barvo kože kot oni, nato še takih, ki so imeli drugačno barvo od njih. Pred fotografijami ljudi z različno barvo kože niso manjši otroci pokazali nobene nenavadne možganske aktivnosti. Te pa so se pojavile pri slikanju otrok po štirinajstem letu (kar je navedeno tudi v drugih podobnih raziskavah). V raziskavi so tudi zapisali, da se možganske reakcije otrok po štirinajstem letu spremenijo glede na narodnost in geografsko lego. Torej se človek ne rodi rasist ali ksenofob, marveč postane. To je seveda odvisno od družinske in šolske vzgoje, od prijateljev in družbe ter nenazadnje od vsakega posameznika. Otrok se bo odzval tako kot so ga starši naučili, a najpomembnejše: tako kot se starši odzovejo do drugih.

Homofobija

Lahko bi začeli z dejstvi. Lahko bi omeili dejstvo, da smo ljudje naravno in že od nekdaj nagnjeni k temu, da se ljubimo med sabo ne glede na spol, da so pričevanja v zvezi z ljubeznijo med dvema moškima oziroma ženskama stara več stoletij in da tudi druge živalske vrste poznajo to obliko ljubezni. Toda ta dejstva niso spremenila (in mogoče nikdar ne bodo) mnenja ljudi, ki aktivno zagovarjajo „nenaravnost“ istospolnih ljubezenskih razmerij. Začeli bomo torej z dejstvi, ki so mogoče učinkovitejša: zakaj vas to sploh briga? Kljub temu, da je ljudem načeloma všeč vedeti vse o vseh, dokler to ni škodljivo, je lahko sprejemljivo, ko pa ljudje začnejo s poseganjem v osebne, intimne odnose, naj prosim stopijo korak nazaj in se zamislijo. Kdo kaj s kom dela, dokler se obe osebi strinjata in nikomur ne škodita, ni stvar nikogar drugega (tu seveda ne go-

vorimo o ekstremnih in protizakonitih primerih kot npr. izkoriščanje mladolletnikov, ki navidezno privolijo v to). Javne debate o tem, ali imata dve osebi pravico do tega, da legalizirajo svojo zvezo, so povsem smešne, če nanje pogledaš pod pravo lučjo. Če lahko (pogojno!) sprejmemo, da ima javnost mnenje o tem, ali je vzgoja otroka ista, če otroka vzgoji heteroseksualni ali homoseksualni par oziroma samska mati ali samski oče, se nam vendar zdi, da bi bilo primernejše, da bi pred temi rešili določene težave, ki očitne-

je prizadenejo otroke. Starše, ki so v finančni stiski, ali ki zaradi duševnih motenj otroke fizično in psihično močno prizadenejo. Ko bo družba rešila resne probleme, kot so alkoholizem in nasilje (spolno ali ne) nad otroki, se bomo mogoče lahko ubadali s tem, kakšen družinski nucleus je najprimernejši za vzgojo otroka. Trenutno pa kaže, da odgovor raziskav ne bo zadovoljil mnenja „homofobikov“, saj nekatere celo zagovarjajo, da istospolna starša boljše vzgajata otroke, mi pa smo mnenja, da so za vzgojo otrok najboljši tisti starši, ki jim dajo ljubezen in primerno oskrbo. Kar zadeva diskriminacijo oseb, ki so v istospolni ljubezenski zvezi, na trgu dela, pa spet: zakaj to pravzaprav koga briga? Glede na to, da bi kdo zelo težko na prvi (ali drugi, ali tisoči) pogled ugotovil ljubezenske preference posameznika, ni razloga, da bi te vplivale na njene oziroma njegove sposobnosti in je pravzaprav že skoraj grozljivo, da je to treba še komu razlagati. Naj torej končamo še z enim dejstvom: dobesedni prevod pojma „homofobija“ je „strah pred istim“.

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

»Čudovita uma, čudoviti srci«

Russel Crowe v spomin na Johna in Alicio Nash,
ki sta umrla v prometni nesreči 23. maja 2015

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik **20.50** TDD predstavlja, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.00 Aktualno: Il caffè **6.30** 7.00, 8.00, 9.00, 10.55, 13.30, 16.25, 20.00 Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Talent show: La prova del cuoco **14.05** 16.35 La vita in diretta **15.00** Torto o ragione? Il verdetto finale **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi (v. F. Insinna) **21.15** Signore e signori Al Bano e Romina Power **0.00** Tv7

RAI2

6.00 14.00 Detto fatto **7.10** Nad.: Streghe **8.30** Nad.: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 17.55, 18.20, 20.30, 23.40 Dnevnik in vreme **16.15** Serija: Ghost Whisperer **17.00** Serija: Cold Case **18.05** Sport **18.50** Serija: Blue Bloods **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** LOL **21.10** Serija: Rex **22.55** Serija: The Good Wife **23.55** Senza peccato

RAI3

6.30 Rassegna stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **11.55** 14.00, 18.55, 0.00 Dnevnik in vreme **12.25** Kolesarstvo: Giro mattina **12.45** Pagine quotidiane **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.15** Kolesarstvo: Giro d'Italia 2015, prenos 19. etape **18.00** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** #TreTre3 **20.30** Serija: Il candidato - Zucca presidente **20.35** Nad.: Un posto al sole

21.05 Gazebo

RAI4

12.00 Heroes **12.50** 18.35 Andromeda **13.35** 19.20 Rai Player **13.40** 20.25 Star Trek Enterprise **14.30** 90210 **15.15** Heartland **16.00** Joan of Arcadia **16.50** Streghe **17.40** Novice **17.45** The Lost World **19.30** Doctor Who **21.15** Film: Down - Discesa infernale (triler) **23.15** Wonderland 2015

RAI5

14.25 La Terra vista dal cielo **15.25** Oceani **16.25** I buongustai dell'arte **17.25** Tutti i segreti di un'opera d'arte **18.20** Novice **18.25** 20.40 Memo - L'agenda culturale **18.55** This is Opera **19.50** Divini devoti **20.30** Rai Player **21.15** Dok. film: Cesare deve morire **22.35** Diari di Cesare **23.05** David Letterman Show

RAI MOVIE

13.25 17.50 Rai Player **13.30** Film: Amore senza confini - Beyond Borders (dram.)

15.40 Film: Uno sguardo dal cielo (kom., '96, i. D. Washington, W. Huston) **17.45** Novice **17.55** Film: Tufo nel buio (dram., '91) **19.30** Film: Sapore di mare (kom., It., '82) **21.15** Film: Il salario della paura (triler, '77) **23.20** Film: Il circolo della fortuna e della felicità (dram., '93)

RAI PREMIUM

11.20 Nad.: Un posto al sole **12.15** 19.25 Rai Player **12.20** Nad.: Terapia d'urgenza **13.15** 19.30 Nad.: Terra Nostra **14.00** 23.00 Serija: Sulle tracce del crimine **15.55** Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema **16.00** Gran-Premium **16.20** Autoritratti **17.15** Nad.: Legami **17.50** Novice **17.55** Nad.: Batticuore **18.40** Nad.: La signora in rosa **20.20** Nad.: Provaci ancora prof! **21.20** Nad.: L'Oriana

RETE4

6.40 Serija: Miami Vice **8.45** Nad.: Cuore ribelle **9.40** Serija: Carabinieri **10.45** Ricette all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik, vreme in prometne informacije **12.00** Serija: Detective in corsia

13.00 Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Ieri e oggi in Tv **16.05** Film: Il colosso di Rodi (pust.) **19.30** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Dalla vostra parte **21.15** Quarto grado

CANALES

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Mattino Cinque **11.00** Forum **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.45** Uomini e donne **16.10** Amici fase serale **16.20** 21.10 Nad.: Il segreto **17.00** Pomeriggio Cinque **18.45** Caduta libera **20.40** Show: Striscia la notizia - La voce dell'indigenza **23.15** Grand Hotel Chiambretti

ITALIA1

6.40 Risanke **8.25** Nad.: Smallville **10.15** Serija: Chuck **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Sportna rubrika **13.55** Nan.: Simpsonovi **14.45** Serija: The Big Bang Theory **15.15** Serija: Merlin **16.10** Serija: The Vampire Diaries **17.05** Nan.: Love Bugs **17.30** Serija: Dr. House - Medical Division **18.00** Nan.: Love Bugs **19.00** Fattore umano **19.30** Notorius **19.55** Karaoke **20.30** Serija: C.S.I. - Miami **21.10** Film: 2 Fast 2 Furious (akc., '02, i. P. Walker)

23.30 Film: Never Back Down - Mai arrendersi (akc., '08)

IRIS

13.05 Film: Dimenticare Palermo (dram., '89) **15.10** Film: L'ospite d'inverno (dram., '97, i. E. Thompson) **17.15** Film: Cresceranno i carciofi a Mimongo (kom.) **18.45** Serija: A-Team **19.40** Supercinema **20.05** Serija: Walker Texas Ranger **21.00** Film: The Keeper (akc., '09, i. S. Seagal) **22.55** Film: The Patriot (pust.)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00 Dnevnik **7.50** Vreme **9.45** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Navarro **16.20** Serija: Le strade di San Francisco **18.05** Serija: Il commissario Cordier **20.30** Otto e mezzo **21.10** Bersaglio Mobile

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint **7.15** Chef per un giorno **9.10** I menù di Benedetta **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme

13.00 Nad.: Grey's Anatomy **16.00** Serija: Providence **17.00** 19.00 Cambio moglie **18.55** Dnevnik **21.10** Serija: Josephine, ange gardien

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Trieste! **8.30** 21.00 Ring **12.55** Le ricette di Giorgia **13.15** 17.55, 20.25 Oggi è **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik **13.45** Qui studio a voi stadio **18.00** 23.30, 23.55 Trieste in diretta **20.05** Happy Hour

LAEFFE

11.45 18.35 Bourdain: Cucine segrete **13.35** 20.00 Il cuoco vagabondo **15.40** Chef Sara sulle Alpi **17.35** Jamie: Menù in 15 minuti **19.35** Novice **21.00** Film: Pollo alle prugne (dram.) **22.40** Nad.: Annika - Crime Reporter

CIELO

12.00 Junior MasterChef Australia **14.15** Junior MasterChef Italia **16.15** Buying & Selling **17.15** Case in vendita **18.00** Fratelli in affari **20.15** Dok.: House of Gag **21.10** 23.15 Quattro matrimoni in Italia **22.15** Matrimonio a prima vista USA

DMAX

12.30 Storage Wars **13.20** 19.30 Rimoziione forzata **15.05** Nudi e crudi **15.55** Turtleman **16.50** Airport Security **18.35** Affari a quattro ruote **21.10** Oro degli abissi **22.55** Nella terra dei serpenti a sonagli **23.45** Most Shocking

SLOVENIJA1

6.00 Kultura **6.05** Odmevi **6.55** Dobro jutro **10.20** 18.25 Kviz: Vem! **11.10** Nad.: Moji, tvoji, najini **12.00** Sveto in svet **13.00** 15.00, 17.00, 18.50, 22.35 Poročila, športne vesti, vreme **13.30** Tarča **15.10** Mostovi - Hidak **15.45** 18.10 Otroški program: OP! **16.20** Osmi dan **17.30** Nad.: Presneto štirinajsto **17.55** 0.20 Dnevnik **18.00** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Slovenski pozdrav **21.25** Med valovi **22.00** Odmevi **23.10** Polnočni klub

SLOVENIJA2

6.00 Otroški kanal **7.00** Risanke in otroške odd. **8.30** Infodrom **8.40** Moja soba **9.05** Dok. nan.: Slovenski vodni krog **10.15** Dobro jutro **12.45** Ugrižimo znanost **13.10** Slovenski utrinki **13.45** Dok. film: Franc Anton pl. Steinberg, človek baročne popolnosti **14.45** Dok. serija: Razkrivanje preteklosti **15.15** Avtomobilnost **15.45** Žogarija **16.10** Migaj raje z nami **16.50** Odbojka: dodatne kvalifikacije za EP (ž), Slovenija - Francija, prenos **19.05** 0.35 Točka **20.00** Dok. odd.: Rusija - moja usoda **20.45** Nan.: Da, gospod premier **21.20** Nad.: Broadchurch

22.10 Dok. film: Orson Welles - Igra svetlobe in senc **23.05** Film: Veličastni Ambersonovi (dram., '42, r. O. Welles)

KOPER

13.45 Dnevni program **14.00** 23.45 Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** City Folk **15.00** Vesolje je... **15.30** Zvočno klasični **16.15** Istrska potovanja **17.10** Dogodki **17.25** Sredozemlje **18.00** Fircbologi **18.25** Bukvožerček **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 23.30 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Aktualno **20.00** Dok.: K2 **20.30** Najlepše besede **21.00** Folkfest 2014 **22.15** Arhivski posnetki **23.00** Feelthe90 **23.15** Avtomobilizem

POP TV

7.00 Risanke **8.05** 10.00, 11.10, 12.20 Tv prodaja **8.20** 17.20 Nad.: Moje srce je tvoje **10.15** 16.00 Nad.: Zaljubljen do ušes **11.25** 15.00 Nad.: Dubrovniška zora **12.35** Serija: Lepo je biti sosed **13.35** MasterChef Slovenija **17.00** 18.55, 21.40 Novice **20.00** Film: Bean (kom., '97, i. R. Atkinson) **22.15** Eurojackpot **22.20** Film: 007 - Nikoli ne reci nikoli (akc., '83)

Rai Petek, 29. maja
 Rai 5, ob 21.15

Cesare deve morire

Italija 2012
 Režija: Paolo in Vittorio Taviani
 Igrajo: Cosimo Rega, Salvatore Striano, Giovanni Arcuri, Antonio Frasca, Juan Dario Bonetti

Film, ki je leta 2012 prejel berlinskega zlatega medveda, je dokumentarna zgodba, ki sta jo brata Taviani posnela v rimskem zaporu Rebibbia.

Režiserja sta s kamero sledila pripravam jetnikov na uprizoritev Shakespeareove tragedije Julij Cezar.

V univerzalnem jeziku gledališkega besedila, v katerem se prepletajo teme prijateljstva, izdajstva, oblasti in nasilja, se tako zaporniki soočijo z lastno preteklostjo, tiskami in upi.

Zaporniki so v filmu ob spominu na osebne izkušnje podoživljali čustva izdaje in umora.

VREDNO OGLEDA

KANAL A

7.00 18.00 Svet **7.55** Risanke in otroške odd. **9.00** 11.30 Serija: Odvetnik z ulice **9.50** Pazi, kamera! **10.25** 12.20, 12.35 Tv prodaja **10.40** Serija: Kamp razvajencev **12.50** 16.15, 22.00 V živo iz hiše Big Brother **13.20** 17.05 Serija: Komisar Rex **14.20** Film: Modeli (kom.) **16.35** Serija: Novo dekle **18.55** Top Gear **20.00** Big Brother **22.30** Film: Carja Hazzarda - Začetek (akc.)

PLANET TV

10.55 18.10 Nan.: Allo allo **11.35** Tv prodaja **12.10** Nan.: Preiskovalci na delu **13.05** Nad.: Sulejman Veličastni **14.15** Ellen **15.15** Nan.: V kritičnem stanju **16.10** 21.00 Bar **17.10** Nan.: Preiskovalci na delu **19.00** Danes **20.00** Nad.: Ena zlahtna štorija **22.00** Nan.: Ray Donovan **22.55** Bar doma **23.35** Film: Idealist (dram.)

RADIJSKI PROGRAM

RADIO TRST A
 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Prva izmena: Dobro jutro, pravljica, napovednik; 8.00, 10.00 Poročila; 8.10 Prva izmena: Radioaktivni val; 10.10 Prva izmena: Kulturne diagonale: Film, kamera, ekran; 11.00 Studio D; 11.15 Nataša Kramberger: Kuba - moja osebna reportaža; 12.15 V pričakovanju vikenda...; 13.20 Zborovski utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Music box; 14.20 Otroški koticček; 14.40 Jezikovna rubrika, sledi Music box; 15.00 Mladi val; 17.10 Music box; 17.30 Odprta knjiga: Atilij Kralj: Uače naš - 8. del, sledi Music box; 18.00 Kulturni dogodki; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (slovenski program)

5.00 Jutro na RK; 5.30, 5.50 Kronika; 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poročila; 7.00 Jutranjik; 7.20 Jutranja zagonetka; 7.45 Primorske novice; 8.00, 17.30 Vreme; 8.15 Istrski kalejdoskop; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Prireditve danes; 9.40 SMS; 10.00 Evropa osebno; 10.40, 15.00, 18.55 Pesem tedna; 11.00 Ob enajstih!; 11.45 Pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Botrstvo; 14.00 Aktualno; 15.30 DiO; 16.30 Planinski vodnik; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Radio Blabla; 18.30 Filmofil; 19.00 Dnevnik in kronika; 19.30 Rončel na obali; 20.00 Glasbeni abonma; 21.00 Glasbeni navigator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Ari Zona; 0.00 Nočni program.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.15 Caleidoscopio Istriano; 8.35, 17.33 Euroregione News; 8.40, 15.00 Pesem tedna; 9.00 Il diario di Athena; 9.35 Appuntamenti; 10.10 Vremenska napoved; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Televizijski in radijski programi; 10.35, 20.30 Il vaso di Pandora; 12.30 Dogodki dneva; 13.00, 20.00 Pairapapa; 13.35 Ora musica; 14.00 McGuffin; 14.35, 19.00 Glasba; 15.30 Dogodki dneva; 16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.00 Il suono nell'immagine; 19.30 Večerni dnevnik; 22.30 Sonoricamente Puglia; 23.00 The Magic Blues; 0.00 Nottetempo.

Primorski
 dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d.o.o. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 0463 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2015 230,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2015

230,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

www.tmedia.it

GORICA, ul. Malta 6

TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIJALNI OGLASI

advertising@tmedia.it

Brezplačna tel. št. 800129452

Iz tujine +39.0481.32879

Faks +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina

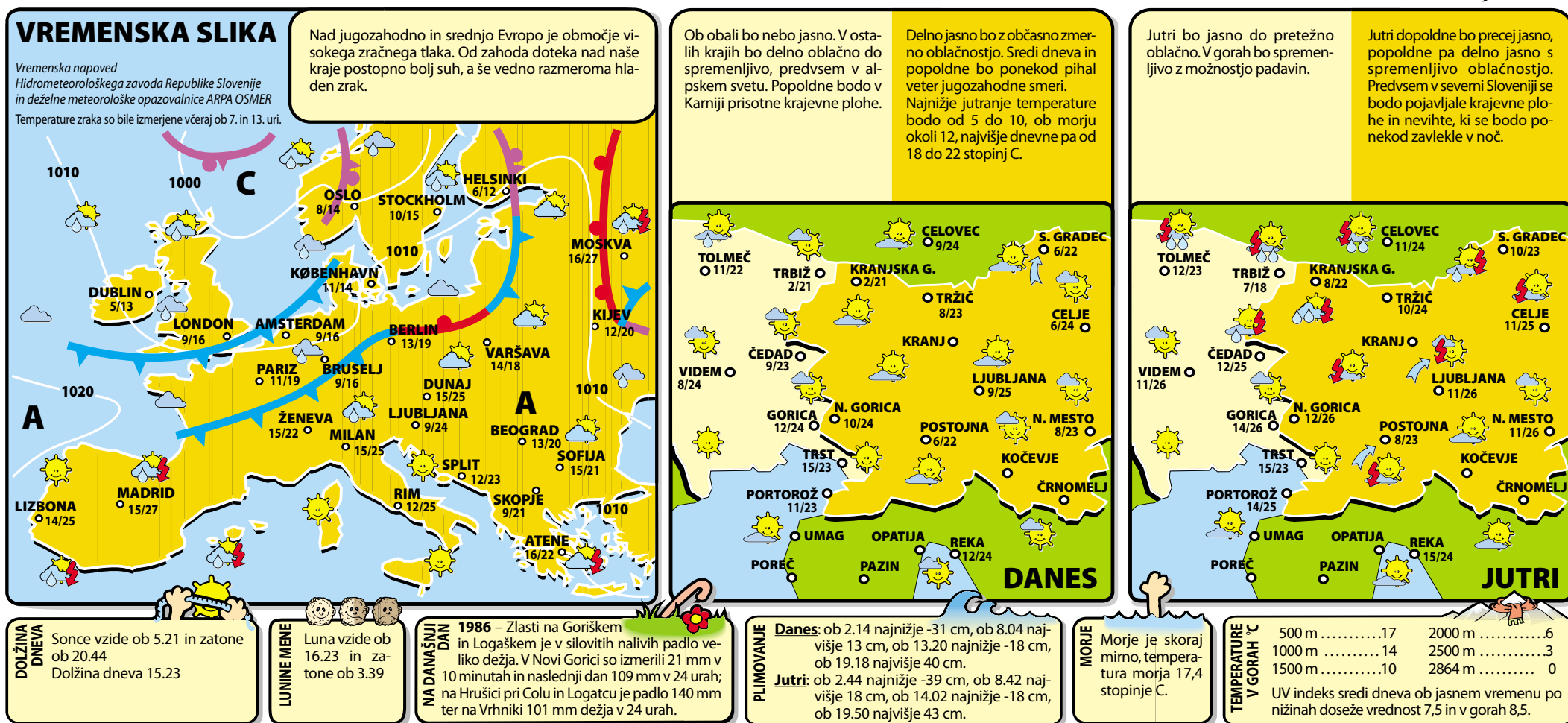
1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €,

finančni in legalni 92,00 €,

ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIJALNI OGLASI

oglas

Zbliževanje Grkov in Turkov na Cipru napreduje

NIKOZIJA - Ciprski predsednik Nikos Anastasiades in vodja ciprskih Turkov Mustafa Akinci sta včeraj nadaljevala z bliževanjem svojih skupnosti na Cipru. Med drugim sta napovedala odprtje mejnih prehodov Lefka - Aplici in Derinya med grškim in turškim delom otoka. Poleg odprtja obeh mejnih prehodov sta med predvidenimi ukrepi za zблиževanje med obema deloma otoka še povezovanje električnih omrežij in vzpostavitev skupnega tehničnega odbora za enakost spolov, je sporočila ciprska tiskovna agencija CNA. Grška in turška stran Cibra sta 15. maja po večmesečnem zastoju obnovili pogajanja o ponovni združitvi otoka. Ciper, nekdanja britanska kolonija, je razdeljen od leta 1974.

Po stoletju študij odkrili skrivnost lukenj v ementalcu

ŽENEVA - Po skoraj stoletju študij in raziskav so v Švici končno prišli do dna skrivnosti lukenj v nekaterih sirihi, kot sta ementalec in appenzeller. Kot je včeraj sporočil inštitut za znanosti o živilih iz Berna Agroscope, luknje povzročajo majhni delci sena, ki med molžo krav padejo v mleko. Ti delci nato med fermentacijo sproščajo pline, ki povzročajo luknje v siru, so pojasnili. Raziskovalci so do tega prišli ob ugotovitvi, da luknje izginjajo ob modernejših tehnikah molže. Razlog za izginjanje lukenj je izginjanje tradicije čebrov, v katere se molže mleko, kar so nadomestile modernejše in bolj higienske metode, je pojasnil predstavnik Agroscope.

Pomlad na Opčinah

29., 30., 31. maja

Tržnica-praznik na Krasu, pokušnje, koncerti in tematski meniji na vasi

Urniki: **petek** 18.-23. **sobota** 10.-23. **nedelja** 10.-21.

Petek, 29. maja, ob 21.00
koncert skupine **Balkan Boys**

Sobota, 30. maja, ob 21.00
Koncert skupine **Eusebio Martinelli Gipsy Orkestar**

Sodelujejo Občina Trst, Trieste Trasporti, Skupaj na Opčinah in Guča na Krasu

Na tramvaju z vinarjem in pokušnja na Opčinah

Sobota ob 17.31 - iz trga Oberdan z Igorjem Grgičem
Nedelja ob 11.31 - iz trga Oberdan z Gabrijelom Černigojem

Odlični kraški okusi na naši mizi: debata in pokušnja
Sobota ob 19.00 - besede, olje, sir in med

V soboto zvečer tramvaj pelje do 23.30! • info@galcarso.eu • 320 0652260

<http://bit.ly/primaveraopicina>

KOLN - Konferenca o pravnem lastništvu satelita

Čigava je luna?

KÖLN - Na konferenci v nemškem Kölnu so odvetniki včeraj začeli razpravljati o pravnem lastništvu Lune in kako zakone z Zemlje prenesti v vesolje. Strokovnjaki namreč napovedujejo, da se pravnim sporom ne bo mogoče izogniti, saj države v vesolje pošiljajo vse več plovil. Konferenca, ki jo gosti inštitut za vesoljsko pravo kölnske univerze, ima naslov »Kdo je lastnik Lune?« Med temami razprav, na katerih sodeluje več kot 100 pravnih strokovnjakov, so vprašanja, ali ima kdo zakonsko pravico, da na Luni in planetih izkorišča rudnine.

Med bolj perečimi vprašanji so tudi vesoljske smeti človeškega izvora, kot so nedelujoči sateliti. Stephan Hobe, direktor inštituta, ki go-

sti konferenco, je zatrdil, da je tveganje, da delujoči sateliti trčijo z vesoljskimi smetmi, vse večje. Smeti krožijo okrog Zemlje z veliko hitrostjo in so izven nadzora. Mednarodna skupnost doslej ni izkazala nobene pripravljenosti, da bi plačala ogromne stroške odstranjevanja teh smeti iz orbite.

V orbito z Zemlje sicer pošiljajo vse več satelitov. Strokovnjaki medtem opozarjajo, da prometna pravila obstajajo za pomorski, kopenski in zračni promet, za vesoljski promet pa jih ni. Zato je treba začeti z delom. Pravni strokovnjaki ocenjujejo, da bodo v prihodnosti mogoče odškodninske tožbe, če bodo dragocen satelit zadel smeti in bo možno izslediti izvor teh odpadkov.